מוצאי מנוחה עקב כ אב תשעא מסכת גיטין א

והוגה מחדש א מטות תשעד

הלכה א משנה המביא גט ממדינת הים צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נתחתם. רבן גמליאל אומר אף המביא מן הרקם ומן החגר ר' אליעזר אומר אפי' מכפר לודים ללוד וחכ"א אינו צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נתחתם אלא המביא ממדינת הים, והמוליך, והמביא ממדינה למדינה וממדינת הים, צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נתחתם רשב"ג אומר אפי' מהגמוניא להגמוניא:jurisdiction

הלכה א גמרא וקשיא אילו המביא שטר מתנה ממדינת הים שמא חש לומר בפני נכתב ובפני נחתם?! ר' יהושע בן לוי אמר שנייא היא שאינן בקיאין בדיקדוקי גיטין.וכשאומר בפ"ן, יאמר שנכתב לשמה א"ר יוחנן קל היקלו עליה שלא תהא יושבת עגונה.ואי"צ לקיום דבי תרי והיינו קל, אינו אלא חומר שאילו לא אמר לה בפני נכתב ובפני נחתם אף את אין מתירה להינשא! א"ר יוסי חומר שהחמרתה עליה מתחילה שיהא צ"ל בפני נכתב ובפני נחתם היקלתה עליה בסוף שאם בא ועירער עררו בטל.

רבי מנא סבר מימר בערר שחוץ לגופו,כגון תנאי אבל בערר שבגופו?כגון מזוייף-שמא יכול לטעון בערר שאין בו ממש, אפילו בערר שיש בו ממש?רגליים לדבר אמר ר' יוסי בי ר' בון מכיון דתימר דטעמא חומר שהחמרתה עליה מתחילה שיהא צריך לומר בפני נחתם היקלתה עליה בסוף שאם בא וערר עררו בטל. הווי לא שנייא הוא ערר שחוץ לגופו. הוא ערר שבגופו. הוא ערר שאין בו ממש הוא ערר שיש בו ממש.

וחש לומר שמא חתמו בעדים פסולין?ורק הוא יודע שהם פסולין א"ר אבון אינו חשוד לקלקלה בידי שמים. בבית דין הוא חשוד לקלקלה! שמתוך שהוא יודע שאם בא וערר ערר בטל, אף הוא מחתמו בעדים כשרין.

היה כתוב בו מתנה, ואמר בפני נכתב ובפני נחתם, מאחר שעררו בטל אצל הגט, עררו בטל אצל המתנה. או מאחר שעררו קיים אצל המתנה, עררו קיים אצל הגט?

תנינן דבתרה: אחד גיטי נשים ואחד שיחרורי עבדים שוין במוליך ובמביא. היה כתוב בו מתנה בשטר שחרור גם כתב מתנה ואמר בפ"נ ובפני נתחתם מאחר שעררו בטל אצל הגט עררו קיים אצל המתנה. או מאחר שעררו קיים אצל המתנה עררו קיים אצל הגט?

כתב כל נכסיו לעבדו את אמר, הוא גיטו הוא מתנתו. מה את עבד לה. כגט הוא, ועררו בטל. או כמתנה הוא, ועררו קיים?

וייבאאתיא כהדא (אי אמרי' פלגינן) כהדא כתב כל נכסיו לשני בני אדם כאחת והיו עדים כשרין לזה ופסולין לזה. ר' אילא בשם ר' אמי אתפלגון ר' יוחנן וריש לקיש חד אמר מאחר שהן פסולין לזה פסולין לזה, וחרנה אמר כשירין לזה ופסולין לזה.ר' מנא לא מפרש. ר' אבין מפרש: ר' יוחנן אמר מאחר שהן פסולין לזה פסולין לזה. וריש לקיש אמר כשרין לזה ופסולין לזה. אמר ר' אלעזר מתניתא מסייעא לר' יוחנן מה השנים נמצא אחד מהן קרוב או פסול עדותן בטילה אף הג' נמצא אחד מהן קרוב או פסול עדותן בטילה. ר' יעקב בר אחא אמר אתפלגון ר' חנינא חברין דרבנין ורבנין. חד אמר יאות א"ר לעזר. וחרנה אמר לא א"ר לעזר יאות. מ"ד יאות א"ר אלעזר, נעשית עדות אחת וכאיש אחד, כעדות שבטלה מקצתה בטלה

כולה. ומ"ד לא א"ר לעזר יאות, נעשה כשני כתי עדים כשרים לזה ופסולים לזה

בעא קומי ר' יוחנן צריך שיהא עד שאומר בפ"ן מכיר שמותן של עדים בשעת חתימתן? אמר לון עכו"ם לוקין חתומין עליו. ואתם אמרין אכין?! מתניתא מסייעא לר' יוחנן כל הגיטין הבאין ממדינת הים אף על פי ששמותן כשם עכו"ם הרי אילו כשירין מפני שישראל שבחוצה לארץ שמותן כשם העכו"ם. [לא אמר אלא שבח"ל הא שבא"י לא] מאי כדון? רבי ביבי בשם ר' אסי עד שיכתוב במקום יהודאיקי.אסיפת יהודים (שמכירים את שמות העדים) אם אין שם יהודאיקי? בבית הכנסת. אם אין שם בית הכנסת? מצרף עשרה בני אדם. א"ר אבין נוח לו לקיימו בחותמיו ולא לצרף עשרה בני אדם. מאי כדון? אפילו בחנותן של ישראל.

עד שיאמר בפני נכתב ביום ונחתם <u>ביום</u>? עד שיאמר נכתב לשמה ונחתם <u>לשמה</u>?

נשמעינה מן הדא: רבין בר רב חסדא. אייתי גיטא ונתנו לה ולא אמר לה בפני נכתב ובפני נחתם. אתא עובדא קומי ר' יוחנן א"ל טליהו ממנה ואמור לה בפני שנים, בפני נכתב ובפני נחתם. ולא אמר נכתב ביום ונחתם ביום, נכתב לשמה ונחתם לשמה.אלמא אין צריך! נימר מה דשאיל אמורא.זהו מה ששאל אמורא. ואה"ן שחייב לומר הכל א"ל

ור' יוחנן כר"ש בן אלעזר. דר"ש בן אלעזר אמר אינו גט עד שיאמר לה בשעת מתנה שהוא גיטיך. דרבי יוחנן רובא חמור יותר מן ר' שמעון בן אלעזר. ולא מודה ר' שמעון בן אלעזר שאם אמר לה בשעת מתנה שהוא גיטיך שאינושהינו גט?! והכא

אפילו אם אמר לה בשעת מתנה שהוא גיטיך, אינו גט עד שיאמר לה בפני שנים בפני נכתב ובפני נחתם. אלא מיסבור סבר ר' יוחנן שאין האשה נאמנת לומר התקבלתי גיטי משליח בעלי. והא תנינן האשה עצמה מביאה גטהואומרת בפ"ן וחש לומר שמא משלוחי הבעל קבלה? מאי כדון? טעמא דר' יוחנן כדי להחזיקה גרושה בפני שנים.על כן חייב לחזור וליתן ולומר בפ"ן

אתא עובדא קומי ר' יהושע בן לוישנתן ולא אמר בפ"ן אמר ליה לית צריך. מחלפה שיטתיה דר' יהושע בן לוי. תמן אמר רבי יהושע בן לוי שנייא היא שאינן בקיאין בדיקדוקי גיטין. והכא אמר אכן?למה מקל? חברייא בשם דר' יהושע בן לוי הדא דאת אמר בראשונה שלא היו חבירים מצויין בחוץ לארץ. אבל עכשיו שחבירים מצויין בחוץ לארץ בקיאין הן.

{והא תנינן והמוליך. ואפילו תימר אין חבירים מצויין בח"ל, אינן מצויין בא"י?מ"ט הצריכו מא"י לחו"ל? שלא לחלוק בגיטין, בח"ל. מעתה המביא ממדינת הים לא יהא צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם. שלא לחלוק בגיטי א"י. מאי כדון? מחמירין בקל מפני החמור, ואין מקילין בחמור מפני הקל.}

רבי יעקב בר אחא בשם ר"ש בר אבא מה דא דא"ר יהושע בן לוי לשעבר,בדיעבד אבל בתחילה אוף ר' יהושע בן לוי מודה.

ר' בא בשם רב ר' זעירא בשם אבא בר חנה שנים שהביאו את הגט, אינו צריך לומר בפנינו נכתב ובפנינו נחתם. ר' יוסי בן יוסי בשם ר' יוחנן צריך. הוא עצמו שהביא את הגט אינו צריך לומר בפ"ן, אבל צריך ליתנו לה בפני שנים כדי להחזיקה גרושה בפני שנים.

נתן לה גיטה, נטלו ממנה והשליכו לים או לנהר. לאחר זמן אמר לה נייר חלק היה ושטר פרוע היה, לא הכל ממנו

לפוסלה. ר' בון בר חייה בעא קומי ר' זעירא הוא אינו פוסלה מי פוסלה?! אמר ליה מכיון שהוחזקה גרושה בפני שנים, לא הכל ממנו לפוסלה.

נתן לה גיטה, אשכחוניה גט בפסול, כפוניה ויהב לה חורין.הכריחו את הבעל לתת עוד גט אתא עובדא קומי רבנין וחשון. לגט מעושה ולא כן איתמר, לא הכל ממנו לפוסלה. תמן לא הוכח פסול,ע"כ א"י לפוסלה, ואי"צ עוד גט הכא הוכח פסול. איירי שמצאו פסול

כהדא חיננא בריה דרבי אסי הוה מיסן.משוגע וזרק גיטא לאיתתיה. אמר לה הרי גיטיך. צווחת, ועלון מגירתאנכנסו שכינותיה חטפיה מינה, ויהב לה נייר חלק. אתא עובדא קומי רבנין וחשון.כיון שאמר הא גיטך, חוששין שגירשה ולא כן א"ר ייסא בשם ר' יוחנן נבדק השמיצא שם בעיר שהיא מגו' ונמצא מפי נשים ומפי קטנים בטל השם!וה"ן "נבדק" ונמצא נייר! תמן לא הוזכר השם.איך היא מגו' ברם הכא הוזכר שם הגט. ואית דבעי מימר אם אמר גט כשר היה, וכיון דצווחת ועלון מגירתה חטפיה מינה, ויהב לה נייר חלק.ע"כ יש להחמיר כאן

ר' ירמיה בעי כתבו בא"י וחתמו בח"ל, והלך ליתנו לה בח"ל, ולא מצאה בח"ל, ובא ומצאה בא"י. צריך שיאמר לה בפני נכתב ובפני נחתם? מפני שכתבו בארץ וחתמו בח"ל. אבל נכתב בא"י ונחתם בא"י והלך ליתנו לה בח"ל. ולא מצאה ובא ומצאה בא"י אינו צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם.

נתן לה את גיטה, (היא עומדת בחו"ל) ואחר כך אמרה תזכה לי חצירי שבעכו.שהיא כא"י אמר רבי חיננא נעשית כמי שהיתה ידה ארוכה. אילו מי שהיתה ידה ארוכה והושיטה את ידה ונטלתו שמא צ"ל בפני נכתב ונחתם?! השליח עומד בא"י ויד האשה בפנים, וגופה

בחוץ, וודאי שאצ"ל בפ"ן! **א"ר אבא מאן אמר דלא!!** נשמא גם בכה"ג צ ר יך לומר!!

ר' עזרא בעי קומי ר' מנא, איש ואשה שהיו תפושין בגט, היא אומרת זכיתי. והוא אמר לא זכיתה. תפלוגתא דרבי ודרשב"ג דאיתפלגון המלוה והלוה שהיו תפושין בשטר המלוה אומר שלי הוא שאבד ממני. והלוה אומר שלי הוא שפרעתיו לך, יתקיים השטר בחותמיו דברי רבי. רשב"ג אומר יחלוקו. { א"ר לעזר הכל הולך אחר התפוש בעדים. מה פליגין? כשכתבו לאורך, ושניהן תפושין בעדים.}

א"ל דברי הכל היא. הכא אפי' כולו בידה וחוט אחד בידו אינו גט דכתיב (דברים כד) ונתן בידה. עד שיהא כולו בידה.

מתיב רבי לעזר לרבנן כמא דאית לכון המביא גט ממדינה למדינה במדינת הים צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם. אף אנא אית לי המביא ממדינה למדינה בא"י צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם.

א"ר יעקב בר זבדי מעשה בא' שהביא את הגט מלמינה של קיסרין מנמל של קיסרין לקיסרין אתא עובדא קומי ר' אבהו א"ל צ"ל בפני נכתב ובפני נחתם. ואין למינה של קיסרין כקיסרין? אמר ר' אבין ספינה מפרשת היתה. ותני כן המביא גט מן הספינה, כמביא מח"ל, וצריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם.

היתה הגמונייא אחת ונעשית שתים אינו צ"ל בפני נכתב ובפני נחתם, וכן שתים ונעשו אחת:

הלכה ב משנה רבי יהודה אומר מרקם ולמזרח, ורקם, כמזרח. מאשקלון ולדרום, ואשקלון, כדרום. מעכו ולצפון, ועכו, כצפון. ר' מאיר אומר עכו כארץ ישראל לגיטין:

גמרא ר' יוחנן אמר לציפורייא, אתון אמרין בשם ר' חנינה אף המביא מבבל לכאן אינו צריך לומר בפני נכתב ובפ"נ. ואני אומר שהוא צריך. דהיא מתניתא ר' יהודה אומר מרקם ולמזרח ורקם כמזרח. ואפילו תימא חלוקין על ר"י שאין רקם כמזרח. שמא מבבל לכאן?!

רב אמר עשינו עצמינובבל כארץ ישראל לגיטין. ושמואל אמר אפילו משכונה לשכונה.בבבל, צ"ל בפ"ן בעא קומי מיחזור ביה.רצה רב להצריך בפ"ן אמר ליה כהנא ומה נעשה לראשונות שנישאו.תעשה בניהם ממזרים? א"ל ומה בידך? דהוא סבר כהדא דרבי דתני המביא גט ממדינת הים לא נכתב לפניו ולא נחתם לפניו תצא בשלשה עשר דבר דברי ר'. אבל חכמים לא הודו לדבר.

הכל מודיכשהעיד בפ"ן שאם בא ועירר עררו בטל. עד כדון כשעירר משנישאת. עירר עד שלא נישאת, ונישאת? נישמעינה מן הדא: מעשה באחד שהביא את הגט לפני ר' ישמעאל א"ל מניין את? אמר ליה מכפר סמיי שבתחום עכו. אמר ליה אף את צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם. ואל תזקק לעדים. וכשיצא אמר לו ר' אילעאי רבי והלא כפר סמיי מא"י היא קרובה לציפורין יותר מעכו.ואצ"ל בפ"ן! אמר ליה הואיל ויצא המעשה בהיתר יצא. מהו הואיל ויצא המעשה בהיתר יצא? אילו המביא מארץ ישראל לא"י שמא הוא צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם?! אמר ר' זעירא שאם בא ועירר עררו בטל. הוי לא שנייה הוא עירר משנישאת, הוא ערר עד שלא נישאת ונישאת.

ר' יעקב בר אחא בר עתליי בשם ר"ל הלכה כרבי מאיר בגיטין.עכו כא"י והוה ר' זעירא מסתכל ביה. אמר ליה למה את מסתכל בי? דיתמר הלכה כמי שהוא מיקל בדברי סופרין.

סברין מימר ביחיד אצל יחיד אבל ביחיד אצל חכמים לא. והכא אפילו יחיד אצל חכמים.

ר' חייה ר' בא אמר: המוכר עבדו לעכו יצא לחירות. ר' ישמעאל אבוה דר' יודן בעי ואפילו מעכו לעכו? ואתייא כיי דמר רבי יעקב בר אחא בשם ר' אמי מן תרין עובדוי דר' אנן ילפין עכו יש בה א"י ויש בה חוץ לארץ.חלק ממנו א"י וחלק ממנו חו"ל

רבי הוה בעכו חמתון אכלון פיתה נקייה אמר לון מה אתון לתין?!שורין החטים במים כדי שיצא פת נקייה—הא אסור לגרום טו' לחולין שבא"י אמרו ליה תלמיד אחד בא לכאן והורה לנו על "מי ביצים" שאינן מכשירין ואנן שלקן ביעין ולתין במיהון. סברין מימר מי שלק של ביצים ולא אמר אלא של ביצים עצמן... אמר ר' יעקב בר אידי מאותה שעה גזרו שלא יהא תלמיד מורה הורייה. ר' חונה בשם ר' חונא אמר תלמיד שהורה אפי' כהלכה אין הורייתו הורייה. תני תלמיד שהורה הלכה לפני רבו חייב מיתה. תני בשם ר' אליעזר לא מת נדב ואביהוא אלא ע"י שהורו הלכה לפני משה רבן. מעשה בתלמיד אחד שהורה לפני רבו ר' אליעזר. אמר לאימא שלום אשתו, אינו מוציא שבתו. ולא יצאה שבתו עד שמת. אמרו לו תלמידיו ר' נביא אתה. אמר להן לא נביא אנכי ולא בן נביא אנכי אלא כך אני מקובל שכל תלמיד מורה הלכה בפני רבו חייב מיתה. תני אסור לתלמיד להורות הלכה לפני רבו עד שיהא רחוק ממנו שנים עשר מיל כמחנה ישראל ומה טעם ויחנו על הירדן מבית הישימות עד אבל השיטים בערבות מואב. וכמה הן? שנים עשר מיל כמחנה ישראל. כהדא רבי תנחום בר ירמיה הוה בחפר והוה שאלון ליה והוא מורה. אמר ליה ולא כן אולפן רבי שאסור לתלמיד להורות הלכה לפני רבו עד שיהא רחוק

ממנו שנים עשר מיל כמחנה ישראל והא רבי מנא רבך יתיב בציפורין!! אמר לון ייתי עלי דלא ידעית. יבא עליי.. אים ידעתי... מן ההיא שעתא לא אורי.

רבי הוה בעכו. חמא חד בר נש מכיפתא ולעיל. אמר ליה לית את בריה דפלן כהנא ולא הוה אבוך כהן.ואיך יצאת לחו"ל? אמר לי עיניו של אבא היו גבוהות ונשא אשה שאינה הוגנת לו וחילל אותו האיש.

עיירות שבתחום ציפורין הסמוכות לעכו, עיירות שבתחום עכו הסמוכות לציפורין, מה את עבד לון כעכו?חו"ל כציפורין?א"י

הלכה ג משנה המביא גט בארץ ישראל אינו צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נתחתם. אם יש עליו עוררין יתקיים בחותמיו

המביא גט ממדינת הים ואינו יכול שיאמר בפ"נ ובפ"נ, אם יש עליו עדים מתקיים בחותמיו

אחד גיטי נשים ואחד שיחרורי עבדים שוין במוליך ובמביאלעניין אמירת בפ"ן זו אחד מן הדרכים ששוו גיטי נשים לשיחרורי עבדים:

גמרא מי עירר? רב חסדא אמר הבעל עירר. אמר ר' יוסי הלקוחות עוררין שלא תיטרף מידן.כתובתה רבי יודן בעי עד כדון בערר שבגופו.זיוף ערר שחוץ לגופו? תנאי תפלוגתא דרבי יוחנן ורבנין דתמן. על דעתיה דרבנין דתמן לא שנייה הוא ערר שחוץ לגופו הוא ערר שבגופו. על דעתיה דר' יוחנן ערר שחוץ לגופו עררו בטל. וערר שבגופו עררו קיים.

דתני המביא גט ממדינת הים ולא נכתב לפניו ולא נחתם לפניו הרי מחזירו למקומו. ועושה עליו בית דין ומקיימו בחותמיו

ואינו צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם אלא אומר שליח ב"ד אני:

הלכה ד משנה כל גט שיש עליו עד כותי פסול חוץ מגיטי נשים ושיחרורי עבדים

מעשה שהביאו לפני ר"ג לכפר עותני גט אשה והיו עידיו עידי כותים והכשירו

כל השטרות העולין בערכאות של גוים אעפ"י שחותמיהן גוים כשירין חוץ מגיטי נשים ושיחרורי עבדים.

ר"ש אומר כולן אף גט כשירין לא הוזכרו אלא בזמן שנעשו בהדיוט:

גמרא על הממון נחשדו כותים ועל הממון נפסלו. לא נחשדו על העריות. ועדי נפשות כעדי עריות. מעתה אפילו שניהן כותים? שנייא היא שאינן בקיאין בדיקדוקי גיטין. מעתה אפילו כותי אחד יהא פסול? אמר ר' אבין תיפתר שחתם ישראל בסוף. ואי לאוו כותי חבר, לא הוי מקדים ליה אמר ר' יוסי אתייא כמאן דאמר עדים חותמין זה שלא כנגד זה, ברם כמאן דאמר אין עדים חותמין אלא זה בפני זה, אפילו חתם כותי בסוף, כשר.

ר' אילא בשם רבי יסא אתייא כמאן דאמר אין העדים חותמין אלא זה בפני זה. ואפ"ה בעינן שיקדימנו ברם כמאן דאמר עדים חותמין זה שלא בפני זה אפילו חתם ישראל בסוף פסול.

שטר שחותמו בארבעה עדים ונמצאו שנים הראשונים קרובים או פסולים, כשר, ותתקיים העדות בשאר. ויעשה כהרחק עדות הרחיק ב שיטין ויהא פסול? לית יכיל דקאמר ר' יסא בשם ר'

ירמיה עדים פסולין אינן נעשין כהרחק עדות, שלא באו אלא להכשירו של גט.

כותים משום מה הן פסולין?להתחתתן אמר ר' יוחנן משום גירי אריות. וקשיא אילו מי שלא נתגייר לשום שמים, וחזר ונתגייר לשום שמים שמא אין מקבלין אותו? ר' יוחנן בשם ר' אלעזר משום נכרי ועבדכיון שהראשונים שנתגיירו שלא לש"ש, כנכרים הם הבא על בת ישראל הוולד ממזר. והאמר ר' עקיבה גירי צדק הן! על שם שהן מייבמין את הארוסות ומוציאין את הנשואות.והוי בני-יבמה לשוק והא רבנין אמרין אין ממזר ביבמה? על שם שאינן בקיאין בדיקדוקי גיטיוויש שלא נתגר' כדין ובניהם ממזרים הא רבן גמליאל מכשיר בגיטיהן! ר' יעקב בר אידי בשם רבי יוחנן על שנתערבו בהם כהני במות. (מלכים א יב) ויעש כהנים מקצת העם. אמר ר' אילא מן הקוצים שבעם ומן הפסולת שבעם.

שטרות שנעשו בערכאות, כשירין אמר ר' אחא קול יוצא בארכיים. מעתה אפילו בגיטי נשים? שנייה היא שאינן בקיאין בדקדוקי גיטין. והא ר' שמעון מכשיר בגיטיהן! ר' בא בשם רבי זעירא אתייא דרבי שמעון כרבי אלעזר כמה דרבי לעזר אמר אע"פ שאין עליו עדים כשר.ס"ל ע"מ כרתי כן ר' שמעון אמר אף על פי שאין עליו עדים כשר. מעתה אפי' נעשה בהדיוט. הוי צורכא לההוא דמר רבי יעקב בר אחא קול יוצא בארכיים.

שטר יוצא בבית שאן והיו עדיו עדי גוים. רבי יוסי אומר איתפלגון ר' יוחנן וריש לקיש חד אמר פסול. וחד אמר כשר. ר' אבהו מפרש ר' יוחנן אמר פסול. וריש לקיש אמר כשר. ומה טעמא דריש לקיש? שלא להפסיד לישראל ממון. ואפילו דלית מפסיד לדין,למלווה מפסיד לדין!ללווה אמר ר' יודן אלא כדי

שלא לנעול את הדלת לפני בני אדם שלמחר הוא מבקש ללות והוא אינו מוצא:עדים ישראלים

הלכה ה משנה האומר תן גט זה לאשתי ושטר שיחרור זה לעבדי אם רצה להחזיר בשניהן יחזיר, דברי ר"מ. וחכמים אומרים: בגיטי נשים אבל לא בשיחרורי עבדים לפי שזכין לו לאדם שלא בפניו ואין חבין לו אלא בפניו. שאם ירצה שלא לזון את עבדו רשאי ושלא לזון את אשתו אינו רשאי

אמר להן: והרי הוא פוסל את עבדו מן התרומה כשם שהוא פוסל את אשתו!

אמרו לו: מפני שהוא קנינו

האומר תן גט זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי ומת, לא יינתנו לאחר מיתה.

תנו מנה לאיש פלוני ומת יתנו לאחר מיתה:

גמרא כל אתר את אמר תן כהולך. והכא את אמר תן כזכה?! כיני מתניתא זכה גט זה לאשתי. זכה שטר שיחרור זה לעבדי. לשון מתניתא אמרה כן לפי שזכין לו לאדם שלא בפניו ואין חבין לאדם אלא בפניו.

ר"מ אומר חובה הוא בין לזה בין לזה. ורבנין אמרין זכות הוא לעבד, וחובה היא לאשה. ר' חייה בר בא אמר ר' יוחנן בעי הגע עצמך שהיה עבדו של קצין עשיר הרי חובה הוא לעבד! חברייא אמרי ר' יוחנן בעי הגע עצמך שהיתה אשתו של מוכי שחין הוי זכות הוא לאשה! לית לך אלא כהדא. אילו המוכר את עבדו שלא מדעתו שמא אינו מכור?! והמגרש את אשתו שלא מדעתה שמא מגורשת היא?!

מפני שהוא קנינו. אמר רבי אבין קנינו הוא אלא שהוא פוסלו מן התרומה.

האומר טבי עבדי עשיתי בן חורין. עושה אני אותו בן חורין. הרי זה בן חורין. זכה. ר' אינייא בשם ר' יוחנן ובלבד בשטר. יעשה בן חורין ר' אומר זכה. וחכ"א לא זכה.

תנו שטר שיחרור זה לעבדי, ומת. רבי אומר לא זכה. וחכ"א זכה. כופין את היורשין לקיים דברי המת. אמר ר' זעירא בסתם חלוקין. מה אנן קיימין? אם באומר שחררו אף ר' מודה.דמצווה לקיים.. אם באומר כתבו ותנו אף רבנין מודו, אלא כן אנן קיימין באומר תנו. רבי אומר האומר תנו כאומר כתבו ותנו. ורבנין אמרין האומר תנו כאומר שחררו.

האומר ינתנו כל נכסיו לפלוני והואהמקבל כהן, והיו שם עבדים אע"פ שאמר אי איפשי בהן הרי אילו אוכלין בתרומה. רבי שמעון בן גמליאל אומר מכיון שאמר אי איפשי בהן זכו בהן היורשין.של הנותן אמר רבי זעירא בסתם חלוקין מה אנן קיימין? אם בשקיבל עליו משעה ראשונה אף רשב"ג מודה. אם בשלא קיבל עליו משעה ראשונה אף רבנן מודו. אלא כן אנן קיימין בסתם. ר' אומר לית בר נש אמר אי איפשי אלא מכיון שקיבל עליו. ר' שמעון בן גמליאל אומר מכיון שאמר אי איפשי הוכיח סופו על תחילתו.

האומר תן מנה זה לפלוני שאני חייב לו. הולך מנה זה לפלוני, בפקדון שיש לו בידי. אים רצהמשלח להחזירמיד השליח לא יחזיר. וחייב האישמשלח באחריותו עד שיקבל אותו האישבעל הממון את שלו.

אמר רבי אילא המתנה אינה כחוב. תן מנה זה לפלוני. הולך מנה זה לפלוני. תן שטר זה מתנה לפלוני. הולך שטר זה מתנה

לפלוני. אם רצה להחזיר יחזיר. הלך, ומצאו שמתהמקבל יחזיר למשלח. ואם מתהנותן יתן ליורשיו.של נותן. זכה מנה זה לפלוני. קבל מנה זה לפלוני. זכה שטר זה מתנה לפלוני. קבל שטר זה מתנה לפלוני. אם רצה להחזיר לא יחזיר. הלך ומצאו שמת, יתן ליורשיו.של מקבל ואם לאחר מיתה זכה,כבר מת בשעה שזיכה יחזיר למשלח. שאין אדם זוכה בכתב לאחר מיתה.

מי שאמר שא מנה זה לפלוני. טול מנה זה לפלוני. יהא מנה זה לפלוני בידך. אם רצה להחזיר לא יחזיר. [בחוב]

והדין זכה לחבריה לא יכיל חזור ביה. דלמא מעשה שהיה רבי דוסתאי בי רבי ינאי ור' יוסי בן כיפר נחתון מיגבי לחבריה תמן,באו לגבות צדקה לחבריהם ואיתאמרת עליהון לישן ביש אתון בעיי מיפקא מיניה,רצו להוציא מידם אמרין לון כבר זכינן! אמרין לון אנן בעי תקימינון טבאתאנחנו רוצים שתקבלו אחריות על המעות! אמרין לון שומר חנם אנחנו.

אתון לגבי ר' דוסתאי בי רבי ינאי אמר לון ההנו כולהנתן להם את הכל... נסבין לר' יוסי בן כיפר ופטרויוכפוהו ואפקון מיניה. כד סלקון להכא אתא לגבי אבוי א"ל לית את חמי מה עבד לי ברך. א"ל מה עבד לך? א"ל אילו אשוויי עמי לא הוון מפקין מינן כלום.אים היה עומד בדעתו, לא היו מוציאין ממנו כלום! א"ל מה עבדת כן? א"ל ראיתי אותן בית דין שוהדעתן שווה להרע וכובעיהן אמה ומדברין מחציימטבורם ויוסי אחי כפות ורצועה עולה ויורדת ואמרית שמא דוסתאי אחר יש לאבא?...

**א"ר חגיי הדאשיכולים להוציא מיד השליח דתימר בהוא דלא יכיל מיקמה טבאות. ברם הוא דיכיל מיקמת טבאות, מיפק לון מן הדא ויטלון לדין.אים רוצה לקבל עליו כל אחריות, יכולים לכופו ליתנו לו **

דין דמחל שטר לחבריה ר"ח ור' מנא חד אמר מחל. וחרנה אמר לא מחל. עד דמסר ליה שטרא.

**תן מנה זה לפלוני ומת, אם רצו היורשין לעכב אינן יכולין. אין צריך לומר באומר זכה לו באומר התקבל לו ההן.פשיטא שחייבים ליתן אמר רבא בר ממל בשכיב מרע היא מתניתא. אם בשכיב מרע, בהדא אין צריך לומר זכה לו התקבל לו?! בשכ"מ, ל"מ לשון "זכי"... א"ר מנא קיימתיה מדאמר ר' בא בר רב הונא בשם רב: עשו דברי שכיב מרע כבריא שכתב ונתן. והוא שמת מאותו חולי. הא אם הבריא לא. אין צריך לומר באומר זכה לו. התקבל לו. דלא מהני כשהבריא **

תנו מנה לאיש פלוני ומת, יתנו לאחר מיתה. רבי אבין בשם רבי בא בר ממל בשכיב מרע היא מתניתא:

מסכת גיטין פרק ב

הלכה א משנה המביא גט ממדינת הים ואמר בפני נכתב אבל לא בפ"נ. בפני נחתם אבל לא בפני נכתב. בפני נכתב כולו ובפני נחתם חציו. בפני נכתב חציו ובפני נחתם כולו. פסול.

אחד אומר בפני נכתב ואחד אומר בפני נחתם פסול.

שנים אומרי' בפנינו נכתב, ואחדאיש שלישי אומר בפני נחתם פסול. ור' יהודה מכשיר

אחד אומר בפני נכתב ושנים אומרים בפנינו נחתם, כשר:

גמרא ניחא בפני נכתב אבל לא בפני נחתם, בפני נחתם אבל לא בפני נכתב, כלום קיומו של גט אלא בחותמיו!וליתכשר! אלא כר' יודה, דר' יודה פוסל בטופסין.3:2 דגזר טופס אטו תורף ודרבי יהודה בחוצה לארץ, במגרש בארץ ישראל. ויש טופסי גיטין בחוצה לארץ במגרש בחוצה לארץ.???טופסי גיטין פסול בכל מקום, והכא דווקא במביא מחו"ל צ"ל בפניי נכתב! ומתרץ..עד שידע שהוא גט אשה. עד שידע שהוא נעשה שליח. ולא=אפילו היה יודע שהוא גט אשה עד שיכתוב כולו בפניו, עד שיתחתם כולו בפניו. תני רבי חנין אם היה נכנס ויוצא מותר.

ר' יוסי בעי אמר בפני נכתב ובפני נחתם, אלא נתייחד ברשות הבעלים בין כתיבה לחתימה?

נישמעינה מן הדא: אחד אומר בפני נכתב, ואחד אומר בפני נחתם פסול. מפני שאחד אומר בפני נכתב ואחד אומר בפני נחתם. אבל אם אמררק אחד בפני נכתב ובפני נחתם, אלא שנתייחד ברשות הבעלים בין כתיבה לחתימה, כשר.

רב חסדא בעי, חציו מתקנהשליח אומר בפ"ן וחציו מדבר תורה כגון שיש קיום על החתימות

רבי אלעזר אמר, רבי אבין בעי, אמר בפני נכתב ובפני נחתם בעד אחד,ראיתי כל הכתיבה,+ חתימת ע"א ושנים מעידין על חתימת העד השני? אמר רבי אמי, בבליא! אין כשר אלא זה.פשיטא דכשר! ר' אבא לא אמר כך, אלא, אמר בפני נכתב ובפני נתחתם בעד אחד, ואני הוא העד השני, נעשה כנוגע בעדותו.

היה מחותם בארבעה ואמר בפני נכתב ובפני נתחתם בשני עדים.ראינו שנים אלו חותמין, והשאר אין אנו יודעין מה עסקם אלין תרין חורנא לינא ידע מה עסקיהון. תפלוגתא דרבי יוחנן ורשב"ל. דאתפלגון: אמר לעשרה חתמו בגט, והוחתמו מקצתן היום ומקצתן למחר, ריש לקיש אמר כשר, והשאר על תנאי. רבי יוחנן אמר פסול עד שיחתמו בו ביום.

***

אמר ר' אמי מה פליגין?ר"י ורבנן ביוצא מתחת ידן, ידי עדי הכתיבה אבל ביוצא מתחת ידי אחד,=יד עד החתימה אף רבנן מודה שהוא כשר. [ד"שליח" נאמן לומר בפ"נח--ועל הכתיבה, יש שנים]

ר' חנניה כר' אמי

א"ר זעירא מה פליגין? ביוצא מתחת ידי אחד. אבל ביוצא מתחת ידן, אף ר"י מודה שהוא פסול דאין היחיד [שאינו "שליח"] נאמן על החתימה

מתיב ר' זעירא לר' אימי, אם ביוצא מתחת ידן, ר' יודה מכשיר אפילו בקמייתא! אחד אומר בפני נכ, <u>ואחד</u> אומר בפני נח,יתכשר!

אייתי ר' אמי לר' ינאי חמוי, ותנה ליה: אחד אומר בפני נכתב ובפני נחתם פסול, ר' יודן מכשיר.

אמר רבי אבין לישן מתניתא מסייעא לרבי זעירא. "בזה" רבי יודן מכשיר. ולא ברישא

וקשיא על דרבי זעירא, אם ביוצא מתחת ידי אחד, בהדא לא עשו אותו כשנים? מ"ט דחכמים? אימתי עשו אותו כשנים בזמן שהוא מעיד על הכתיבה ועל החתימה.כיון שאין איש אחד מעיד על הכל, פסול

אחד אומר בפני נכתב, ושנים אומרים בפנינו נחתם, כשר:

ר' יסא בשם ר' יוחנן: וביוצא מתחת יד האחד. *דווקא כשיוצא מתחת יד עד-כתיבה* והוה רבי אימי מסתכל ביה.בר' יסא, עד שחזר בו א"ל למה את מסתכל בי? ואפילו יוצא מתחת ידן. כשר לכו"ע [ד"שניים שהביאו את הגט, אצ"ל בפניי נכתב"]

אתיא דרבי יוסא כרבי זעירא, עד לא יחזור ביה.קודם שחזר בו ר' יסא, ס"ל כר' זעירא א"ר מנא אפילו מן דחזר ביה, אתיא היא

שנייה היא כתיבה בשנים וחתימה בשנים. חתימה בשנים כחה מיופה, וכתיבה בשנים אין כחה מיופה: ושמא מודה ר' אסי לר' זעירא שאים יוצא מידי עדי כתיבה, לכו"ע פסול. אבל ביוצא מידי עדי חתימה, לכו"ע כשר!

***

הלכה ב משנה נכתב ביום ונחתם ביום, בלילה ונחתם בלילה, בלילה ונתחתם ביום, כשר. ביום ונתחתם בלילה, פסולמשום מוקדם ור"ש מכשיר. שהיה רש"א כל גיטין שנכתבו ביום ונחתמו בלילה פסולין חוץ מגיטי נשים:

גמרא אמר רבי יוחנן מוקדם פסול מפני אכילת פירות.שהאשה מפסדת שלא כדין [בבלי] אמר ליה ריש לקיש מעתה תחוש לגיטין הבאין ממדינת הים שמא נכתבו ביום ונחתמו בלילה.???הרי לא נמסר ביום החתימה א"ל זה זיופו מדבר אחר.אינו מזוייף מתוכו שהרי נחתם ביום הכתובה בו

א"ר יוחנן לא אמר ר' שמעון אלא בלילה, אבל למחר אוף רבי שמעון מודה.דפסול. ריש לקיש אמר לא שנייא הוא לילה הוא למחר הוא לאחר כמה. היידן הוא למחר?דפסול לריו"ח ר' חנניה ור' מנא, חד אמר למחר. וחרנא אמר מחרא דמחר.

וקשיא דר' יוחנן על דרבי שמעון, כן א"ר בא בשם רבי זעירא אתיא דרבי שמעון, כר' אלעזר9:4 כמה דר"א אמר אע"פ שאין עליו עדים כשר. כן ר' שמעון אומר אף על פי שאין עליו עדים כשר!למה פסול לר"ש אפי' מאחרו הרבה—הא אפי' לא חתם כלל, כשר! אמר ר' שמואל אחוי דרבי ברכיה כאן ברוצה לחתמו. וכאן בשאינו רוצה לחתמו.כיון ש"מזוייף מתוכו", גרע

אמר לעשרה, חתמו בגט זה! וחתמו מקצתן היום, ולמחר מקצתן. רבי שמעון בן לקיש אמר כשר, והשאר על תנאי. ר' יוחנן אמר פסול עד שיחתמו כולן בו ביום. רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי: מעשה באחד שאמר לעשרה חתמו בגט! וחתמו מקצתן היום ומקצתן למחר, אתא עובדא קומי רבנין וכשרין וחשון. סמכו על ר"ש בשעת הדחק

הדא עובדא דריב"ל מסייעא לרבי יוחנן מן דרבנין, ופליגא עלוי על דרבי שמעון. הא אמר שאף ר"ש לא הכשיר..!

הדא מסייעא לר' שמעון בן לקיש מן דרבי שמעון, ופליגא עלוי מן דרבנין: מה הבעיה לרבנן, הא אמר משום תנאי!

הלכה ג משנה בכל כותבין בדיו בסיקרא בקומוס ובקלקנתוס ובכל דבר שהוא רושם

אין כותבין לא במשקין ולא במי פירות ולא בכל דבר שאינו של קיימא

על הכל כותבין על העלה של זית ועל הקרן של פרה ונותנין לה את הפרה. ועל היד של עבד ונותנין לה את העבד רבי יוסי הגלילי אומר אין כותבין לא על דבר שיש בו רוח חיים אף לא על האוכלין:

גמרא (דברים כד) וכתב לא חקק. וכתב לא מטיף. כתב לא השופך. כתב לא חוקק. אית תניי תני אפילו חוקק. אמר רב חסדא מ"ד לא חוקק בפולט מקום הכתב כגון הדין דינרא. מאן דאמר אפילו חוקק כגון הדין פינקסא. כתב לא המטיף. רבי יודן בר שלום ורבי מתניה חד אמר שלא עירב את הנקודות וחרנה אמר אפילו עירב את הנקודות. כתב לא השופך.

א"ר חייה בר בא אילין בני מדינחא ערימין סגיחכמים הרבה וכד חד מינהון בעי משלחא כתב, מסטירין לחבריה הוא כתב במי מילין, והך דמקבל כתביה שפיך דיו שאין בו עפץ והוא קולט מקום הכתב. עשה כן בשבת מהו?

תמן תנינן כתב על גבי כתב פטור. ר' יוחנן ור"ש בן לקיש דאמרי תרוויהו והוא שכתב דיו על גבי דיו וסיקרא ע"ג סיקרא אבל אם כתב דיו על גבי סיקרא וסיקרא על גבי דיו חייב. רבי יצחק בר משרשיה בשם רבנין דתמן חייב שתים משום מוחק ומשום כותב.

עדים שאינן יודעין לחתום ר"ל אמר רושם לפניהן בדיו והן חותמין בסיקרא, בסיקרא והן חותמין בדיו. א"ל ר' יוחנן מפני

שאנן עוסקין בהילכות שבת אנו מתירין את אשת איש?! אלא מביא נייר חלק ומקרע לפניהן וחותמין. ולא כתב ידו של ראשון הוא! אלא מרחיב לפניהן את הקרע. ר' מנא בעי ולמה לינן אמרין רושם לפניהן במים?

אם בא ועירר עררו קיים.בגוונא הלין—כיון שא"א לקיים חותמיהם

הקורע על העור כתבנית כתב כשר. הרושם על העור כתבני' כתב פסול. הרי זה גיטיך על מנת שתתנהו לי, פסול. ע"מ שתחזירהו לי, כשר. ולא דא היא קדמייתא? אמר רבי יוסי לכשתדיני. אמר רבי יוסי בי רבי בון לכשתזכה בו ובמצוותו תחזירהו לי. כהדא תרונגא הוון מצפצפים תמן,היו מחפשים אתרוג למצווה והוה רב נחמן בר יעקב יהב תרנגא מתנה לבריה ואמר ליה לכשתזכה בו ובמצוותו תחזירהו לי.

ר' ירמיה בעי, כתבו על כוס של זהב ואמר לה: מקום הכתב שליך, ובין השיטים שלי. ויש כתב. עור הנקרע הרי כשר. נתקרע הרי זה פסול. בשלא נתקרע כקרע בית דין. אבל נקרע כקרע בית דין. אי זהו קרע של בית דין? בין כתב לעדים.

על העלה של זית. ולא כמקורע הוא. אמר רבי זעירא תנא בונה בר שילא אפילו כותב אני פלוני מגרש את אשתי כשר ואתייא כיי דמר רבי אילא אם פירש פסול. ואם לא פירש כשר.

על הקרן של פרה. מתני' כשאמר לה הרי גיטיך. אבל אם אמר לה הרי גיטיך והשאר לכתובתיך, נתקבלה גיטה וכתובתה כאחת. אמר לה הרי גיטיך וכתובתך כאחת. ר"ז בעי קומי רבי מנא מסר להפרה במוסירה מהו? מידת הדיולעניין ממון את

אמר נקנה המקח, והכא את אמר הכין.שהיא מגורשת או שנייא היא דכתיב (דברים כד) ונתן בידה עד שיהא כולו בידה?

ומה טעמא דרבי יוסי הגלילי? ספר, מה ספר מיוחד שאין בו רוח חיים, אף כל דבר שאין בו רוח חיים. מה ספר שאינו אוכל, אף כל דבר שאינו אוכל. מה טעמא דרבנין? ספר מה ספר שהוא בתלוש, אף כל דבר שהוא בתלוש. על דעתיה דרבי יוסי הגלילי ידות האוכלין כאוכלין? נישמעינה מן הדא: כתבו על קרן צבי, גדדו וחתמו ונתנו לה כשר.אלמא יד, לאוו כאוכל

מפני שגדדו ואחר כך חתמו. הא אם חתמו ואח"כ גדדו לא.מפני שמחוסר תלישה ונתינה רבי בא בשם ר' מיישא והוא שכתב על זכרותו של קרן. אבל אם כתב על נרתיקו כפרוש הוא וכשר.

ר' יונה בעי אף להכשר זרעים כן? חשב שירדו על הבהמה ומן הבהמה על האוכלים. תמן א"ר יוסי הגלילי ספר מה ספר מיוחד דבר שאין בו רוח חיים, אף כל דבר שאין בו רוח חיים והכא הוא אומר הכן.ואינו מכשיר או שנייא הוא דכתיב (ויקרא יא) וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא. מעתה אפי' חישב שירדו לבורות שיחין ומערות?והא קיימ"ל דאינו מכשיר! שנייה היא הכא דכתיב כלי:

הלכה ד משנה אין כותבין במחובר לקרקע כתבו במחובר, תלשו וחתמו ונתנו לה כשר. ור' יהודה פוסל עד שתהא כתיבתו וחתימתו בתלוש.ס"ל "וכתב"=כתיבה+חתימה

ר' יהודה בן בתירה אומר: אין כותבין לא על הנייר המחוק ולא על הדיפתרא מפני שהוא יכול להזדייף. וחכמים מכשירין:

גמרא לית הא פליגא על ר"ל, דר' יוחנן אמר כתב תרפו =הרי את מותרת בטופס, כשר. ר"ל אמר אם כתב תרפו בטופס פסול. איך כשר כתיבת "הרי את מותרת" במחובר !

שמואל בר אבא בעי, כתבו וחתמו בתלוש, חיברו, ותלשו ונתנו לה, מה אמרין ביה רבנן? רבי אלעזר אמר, ר' אבין בעי, כתבו בתלוש, חיברו, תלשו וחתמו ונתנו לה, מה אמר ביה ר"י?

אמר רבי אלעזר מה פליגין? בגיטין, אבל בשטרות אוף חכמים מודה.דפסול די פתר לה שבא לפנינו שטר על המחק ועדים על החלק.וחיישינן שמא מחק מה שכתוב בו

ר"ל אמר לא שנייה היא בין בגיטין בין בשטרות היא המחלוקת.ומכשרי חכמים דו פתר לה שטר על החלק ועדים על המחק.(ואף "שיכול להזדייף" אים ימחוק (והוי "הוא ועדיו על המחק", דמכשרינן ליה בעלמא)—השתא מיהא כשר)

וקשיא על דר' לעזר, אם בשטר על החלק, בדא חכמים מכשירין?! בגט, שמא יזייף! א"ר זעירא קומי רבי מנא חכמים שהן בשיטת ר' אלעזר 9:5.

שמואל אמר זה וזה על המחק.ואפ"ה כשר לחכמים! כי א"א לזייפו יאות א"ר יהודה, ומה טעמא דרבנין?למה מכשירין א"ר אבא ניכר הוא אם נמחק פעם אחת ואם נמחק שתי פעמים:

הלכה ה משנה הכל כשירין לכתוב את הגט אפי' חרש שוטה וקטן.

האשה כותבת את גיטה והאיש כותב את שוברו שאין קיום הגט אלא בחותמיו

הכל כשירין להביא את הגט חוץ מחרש שוטה וקטן סומא ונכרי:

גמרא רב הונא אמר והוא שהיה פיקח עומד על גביו. רבי יוחנן אמר והכתיב (דברים כד) וכתב לה לשמה.

שמואל אמר צריך שיניח תרפו של גט עמו. אין קטן כשר רק לטופס.
ואתייא כיי דמר ר"ש בן לקיש כתב תרפו בטופס פסול: ועל כן יכול הקטן לכתוב הכל, חוץ מ "הרי את מותרת.." [=תורף]

הלכה ו משנה קיבל הקטן והגדיל, חרש ונתפקח סומא ונתפתח שוטה ונשתפה נכרי ונתגייר פסול. אבל פיקח שנתחרש וחזר ונתפקח. פיתח שנסתמה וחזר ונתפתח. שפוי שנשתטה וחזר ונשתפה כשר. זה הכלל כל שתחילתו וסופו בדעת כשר:

גמרא אתא עובדא קומי ר' אימי בעבד שהביא את הגט, כשר. אמר ליה רבי אבא והתני רבי חייה עבד שהביא את הגט פסול! אמר ר' אסי אילולא ר' בא, כבר היינו להתיר את אשת איש. ואפילו תימר לא שמיע ר' אסי הדא דתני ר' חייה, לא שמיע מיליהון דרבנין?! נישמעינה מן הדא: דאמר רבי זעירא ר' חייה בשם ר' יוחנן נראין דברים שיקבל העבד גט שיחרור ואל יקבל גט אשה. סברין מימר, לא אמר אלא אל יקבל, הא אם עבר וקיבל כשר. ר' יעקב בר אחא בשם רב הושעיה מעשה היה וכהנת היתה ולא חשו להן משום ריח פסול:

הלכה ז משנה אף הנשים שאינן נאמנות לומר מת בעלה נאמנות להביא את גיטה. חמותה ובת חמותה וצרתה ויבמתה ובת בעלה. מה בין גט למיתה? שהכתב מוכיח.

האשה עצמה מביאה את גיטה ובלבד שהיא צריכה לומר בפני נכתב ובפ"נ:

גמרא ולא מפיה אנו מאמינין אותה? שאילו לא אמרה בפני נכתב ובפני נחתם, אף אתה מתירה להינשא?!ולמה נאמין אותן הנשים א"ר יוסי בי ר' בון כיי דמר ר' אבין אינו חשוד לקלקלה בידי שמים. בב"ד הוא חשוד לקלקלה. שמתוך שהוא יודע שאם בא ועירר עררו בטל, אף הוא מחתמו בעדים כשרים.

הגע עצמך שעשת עשר שנים ברומי ונישאת.למה תאמר בפ"ן?(אים גירשה בא"י-והלכה לה לרומי) אמר רבי יוחנן מתני' כשאמר לה אל תיגרשי אלא במקום פלוני:בחו"ל

מסכת גיטין פרק ג, ד ראה כ"ד אב תשע"א

הלכה א משנה כל גט שנכתב שלא לשם אשה פסול. כיצד? היה עובר בשוק ושמע קול הסופרים מקרים "איש פלוני מגרש את אשתו פלונית ממקום פלוני" ואמר זה שמי וזה שם אשתי פסול מלגרש בו. יתר מיכן, כתב לגרש את אשתו ונמלך, מצאו בן עירו ואמר לו שמי כשמך ושם אשתי כשם אשתך פסול מלגרש בו. יותר מיכן יש לו שתי נשים ושמותיהן שוין כתב לגרש בו את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה. יותר מיכן אמר לליבלר כתוב לאי זה שארצה אגרש פסול מלגרש בו:

גמרא מהו מקרין? מלמדי תינוקות. מהו יותר מיכן תמן לא נכתב לשם גט. ברם הכא נכתב לשם גט. מהו יותר מיכן תמן לא נכתב לא לשמו ולא לשמה ברם הכא נכתב לשמו ולא נכתב לשמה. מהו יתר מכאן תמן נכתב לשמו ולא נכתב לשמה ברם הכא נכתב לשמו ולשמה אלא שלא היה לה כרות לשמה משעה ראשונה. רב אמר כולהם אינן פסולין=אינן פוסלין אשת כהן חוץ מן האחרון שהוא פסול. איסי אמר כולן פסולין, חוץ מן הראשון שאינו פסול. ר' בא בר חיננא אמר כולן פסולין.

מילתיה דריש לקיש אמר כולן אינן פסולין. דריש לקיש אמר כתב תרפוthe ending statement בטופס פסול. מילתיה דרבי יוחנן אמר כולן פסולין. דרבי יוחנן אמר כתב תרפו בטופס כשר???כיון דמיקל שאין ה"תורף" צריך לשמה, יש להחמיר גם לפסול לכהן כל גט שנכתב שלא לשמה כלל

מילתיה דר"א אמר כולן אינן פסולין.לא מהני כלל ר' אלעזר שאל, כתב קידושין שכתבו שלא לשמו, מהו שיתפסו בה קידושין? מן מה דלא צריכין לה בגיטין שאינן פסולין,פשיטא ליה שאינו כלום לפום כן שאל לה בקידושין. אין תימר צריכין לה בגיטין, לא ישאלינה בקידושין. מה אם גיטין על ידי שהוא צריך לשמה, וכתב שלא לשמה נגעו בה גירושין.כ חוששין שמא מהני קידושין שאינו צריך לשמה, וכתב שלא לשמה אינו דין שיתפסו בה קידושין! ותהא פשיטא ליה הא! כן הוא פשיטא ליה! הואיל ולא למדו כתב קידושין אלא מגירושין מה בגירושין אינה מגורשת אף בקידושין אינה מקודשת.

רבי לעזר בר יוסי בעא קומי ר' יוסי כמה דתימר גט אחד פסול בשתי נשים, ודכוותה והן שני גיטין פסולין בשתי נשים. אמר ליה וכיני! אמר ליה והתנינן שני גיטין ששילחו שנים ונתערבו נותן שניהן לזו ושניהן לזו. תמן זה כרות לשמה וזה כרות לשמה, תערובת היא שגרמה. ברם הכא לא זו כרות לשמה ולא זו כרות לשמה. מכיון שנתנו לה יעשה כמו שהיה כרות לשמה משעה ראשונה?!וודאי דלא!

ר' יוסי בשם דר' ביבון דרבי שמעון היא: דתני אמר לאומן עשה לי שני זוגיbells אחד לקרקע ואחד לבהמה. עשה לי שני מחצלות אחת לשכיבה ואחת לאהלים. עשה לי שני סדינין אחת לאהלים ואחת לצורות הרי אלו טמאין עד שיפרישה בטהרה. רבי שמעון מטהר עד שיפרישם בטומאה. כמה דהוא אמר תמן עד שיהא כלי משעה ראשונה, כך הוא אמר עד שיהא כרות לשמה משעה ראשונה.וכיון שלא פירש, תרוויהו פסולין

ר' חנניא בשם רבי ביבון בר חייה דרבי היא.דצריך שיהא מבורר "הגירושין" משעה ראשונה אמר ר' יוחנן ותני כן: כל התנאים פוסלין בגט דברי רבי. וחכמים אומרים את שהוא פוסל בפה, פוסל בכתב. ואת שאינו פוסל בפה, אינו פוסל בכתב. "הרי את מותרת לכל אדם חוץ מפלוני" הואיל והוא פוסל בפה פוסל בכתב. "הרי זה גיטיך ע"מ שתתני לי מאתים זוז" הואיל ואינו פוסל בפה, אינו פוסל בכתב.

א"ר יודן מה פליגין? בשביטל תנאו???לפני נתינת הגט, ביטל התנאי, אבל לא מחקו מן הגט, אז הגט פסול לגמרי—לפי שיסברו העולם(נגד האמת) שאינה מגורשת מכיון שלא קיימה התנאי, וכשיבא אחר ויקדשנה, יתירו אותה, ע"כ עקרו חכמים כל תוקף, מגט שכתוב בו תנאי אבל אם לא ביטל תנאו אף רבי מודה. הרי הוא אמר כל התנאין שהתנינו בגיטין דלא כר'?!כל מקום ששנינו "תנאי" במסכתין, דלא כרבי? א"ר חיננא תמן בכותב על מנת כן ברם, הכא בנותן על מנת כן.שמא כ"מ ששנינו "תנאי", איירי בהתנה על פה!

רבי עזרא בעא קומי ר' מנא הדא אמרה אין טופסין כרבי. אסור לכתוב טופס--כיון שאינו "גט מוחלט" אמר ליה מה את בעי מן ר'! רבי כרבי יודה. דרבי יודה פוסל בטופסין.???כל הגט כולו צריך להיות לשמה, וכשיש תנאי אין "כולו" לשמה

ריש לקיש אמר כל התנאין פוסלין בגט דברי הכל. אתא עובדא קומי רבי ירמיה ועבד כריש לקיש. אמר ליה רבי יוסי שבקין רבי יוחנן ועבדין כריש לקיש? אמר ליה הוריותיה דרבי יוחנן הורייה, והורייתא דריש לקיש לאו הורייה?!

אמר רבי יעקב בר אחא לא ריש לקיש פליג על ר' יוחנן, אלא מתניתא שמע ועמד עליה. אמר ר' יוסי בי ר' בון לא דריש לקיש מתריס לקבל רבי יוחנן בגין דאתפלגי עלה, אלא בגין מפקין עובדא מיניה.יצא מעשה מבית דינו, לפסול גט שנכתב בו תנאי. כד שמע מתני' הוא סמך עליה. כד דלא שמע מתניתא הוא מבטל דעתיה מקומי דעתיה דרבי יוחנן:

הלכה ב משנה הכותב תופסי גיטין צריך שיניח מקום האיש ומקום האשה ומקום הזמן. שטרי מלוה צריך שיניח מקום המלוה ומקום הלוה ומקום המעות ומקום הזמן. שטרי מקח וממכר צריך שיניח מקום הלוקח ומקום המוכר ומקום המעות ומקום השדה ומקום הזמן מפני התקנה התירו לכתוב טופסי גיטין

רבי יהודה פוסל בכולן לכתוב טופס

רבי אלעזר מכשיר בכולן חוץ מגיטי נשים שנאמר וכתב לה לשמה:וגזרי' טופס אטו תורף

גמרא ר' יוחנן אמר כתב תרפו הרי את מותרת.. בטופס, באמצע הגט כשר. ר"ל אמר כתב תרפו בטופס, פסול.

**מתניתא פליגא על ריו"ח. הכותב טופסי גיטין צריך שיניח מקום האיש ומקום האשה והזמן.ולימא נמי מקום התורף (שאפשר להיות "מובלע" שם לריו"ח) פתר לה ותורפו עמו.

**וקשיא על דר' יוחנן אם בשכתב תרפו בטופס, בדא חכמים=ת"ק מכשירין?!

מתרץ קו'רבי ירמיה בשם ר' זעירה: מפסולו את למד הכשירו אילו כתב כולו לשמה, ושם האיש ושם האשה שלא לשמה שמא אינו פסול?! ודכוותה כתב כולו שלא לשמה, ושם האיש ושם האשה לשמה כשר!אף ש"לשון התורף" כתוב של"ל

???ר' יוסי שאל לרבי ירמיה הגע עצמך שזיווג.אים כותב טופסי שטרות ומילא גם שם המלווה והלווה, ובדיוק באו הם אמר ליה כן!אה"ן שכשר אמר ליה רבי זעירא רבו מכיון שאינו מצוי לזיוג אפי' זיווג כמי שלא זיווג.???

וקשיא על ריש לקיש אם בשלא כתב בטופס תורפו, בדא רבי יודה פוסל?!כ מ"ט דר"י? ר' יוסי ברבי זעירא לעניין אחר עבד לה ר' יודה.כיון שאפשר שלא ימלא כל מקום החלק, בשמות וכו', ע"כ פסול(דחייש שיכתוב בו עניין אחר) ותייא כיי דמר שמעון בר בא בשם רבי יוחנן: חלק מקום שני שיטין לעניין אחר אפילו כל שהוא פסול.

מהו מפני התקנה? רבי שבתי בשם חזקיה מפני תקנת בנות ישראל שלא יהו מצויות להתגרש.ע"כ פסלו, כותב טופסי גיטין רבי שמואל בר רב יצחק שאל לרבי חייא בר בא "כשר" ואת אמר אכין?! אין תימר פסול ויאות. מאי כדון? אמר ר' אבון מפני תקנת הליבלר כדי שיהו חייו מצויין לו.ואים יצטרך לכתוב הכל, לא יהא לו כ"כ גיטין.....

רבי זעירא רב הונא בשם רב: הלכה כרבי יודה בגיטין, וכרבי אלעזר בשטרות. נאמר הלכה כרבי אלעזר?

רבי בא בשם רב: הלכה כרבי לעזר בגיטין וכרבי יהודה בשטרות. נאמר הלכה כרבי יהודה?שלעולם אין כותבין

???אלא בגין דרב ושמואל תרוויהו אמרין הלכה כר' לעזר, דעדי מסירה כרתי ולא תיסבר מימר אף הכא כן, בגין כן צריך מימר הלכה כרבי יהודה בגיטין רק בעניין ע"מ, קיימ"ל כר"א

הלכה ג משנה המביא גט ואבד ממנו, אם מצאו על אתר כשר, ואם לאו פסול. מצאו בחפיסה או בדלוסקמה אם מכירו כשר

המביא גט והניחו זקן או חולה נותנו לה בחזקת שהוא קיים.

בת ישראל שנישאת לכהן והלך בעלה למדינת הים אוכלת בתרומה בחזקת שהוא קיים

השולח חטאתו ממדינת הים מקריבין אותה בחזקת שהוא קיים:

גמרא איזהו על אתר? רבי יוחנן אמר כל שלא עבר שם ברייה. ר' יעקב בר אידי רבי שמעון בר אבא בשם רבי יהושע בן לוי כל שלא עברו שם שלשה בני אדם. עבר גוי? נישמעינה מן הדא: אבא בר בר חנה אייתי גיטא ואבד מיניה ואשכחיה חד בירקיי. אתא עובדא קומי רבי יוחנן ואכשרון. הדא אמרה עבר גוי כשר. נימר סי' הוה ליה ביה? ולא כן תני אין סימן בגיטין! והוא דמר תרין תלת שורין.אינו סימן טוב ברם הכא ה"א שבו היה נקוד.

רבי עזרא בעא קומי רבי מנא הכא למה הוא פסול אני אומר אחר היה שם והיו שמו כשמו. הגע שבדקו כל אותו המקום ולא מצאו אדם ששמו כשמו! אלא משום חומר הוא בעריות, והא תנינן:במות 16:6 הלכו ולא מצאו שם אדם, והשיאו את אשתו! הלכו ולא הכירוהו והשיאו את אשתו! אלמא לא חיי' לתרי יב"ש! אמר ליה רבי מנא כן אמר רבי שמואל בר אחא האיש הזה שני גיטין היו בידו אחד כשר ואחד פסול איבד את הכשר והשליך את הפסול, בשעה שמצא, אני אומר הפסול מצא.

תני בר קפרא אפילו הניחו בן מאה שנה ועשה בדרך עוד מאה שנה נותנו לה בחזקת שהוא קיים. ולא כן תני האומר לאשתו הרי זה גיטיך לפני מיתתי שעה אחת וכן האומר לשפחתו הרי שטר שחרוריך לפני מיתתי שעה אחת שהיא אסורה לוכל בתרומה מיד! תמן משעה ראשונה נתקלקלה. ברם הכא לכשימות היא מתקלקלה:

הלכה ד משנה שלשה דברים אמר רבי אלעזר בן פרטא לפני חכמים וקיימו את דבריו. על עיר שהקיפוה כרקוmthat is besieged ועל ספינה המוטרפת בים ועל היוצא לידון שהן בחזקת קיימין. אבל עיר שכבשה כרקום וספינה שאבדה בים והיוצא ליהרג נותנין עליו חומרי חיים וחומרי מתים בת כהן לישראל ובת ישראל לכהן לא תאכל בתרומה:

גמרא שייך בכתובות 2:9איזהו כרקום? ר' בא בשם ר' חייא בר אשי כגון זוגיbells ושלשליות וכלבים ואווזין ותרנגולים ואיסטרטיותmilitary apparatus המקיפין את העיר.

וא"ר בא בשם ר' חייה בר אשי מעשה היה וברח משם סומא אחת.אשה (ואינה בחזקת טמאה) היתה שם פירצה אחת מצלת את הכל. היה שם מחבוייה צריכה.אים מחבא אחת מצלת על כולם(לעניין טומ')

ר"ז רבא בר זבדי ר"י בר חקולאי בשם ר' יודן נשייא. ובלבד כרקום של אותה מלכות. אבל כרקום של מלכות אחרת, כליסטים הן.ולא חיישי' לטו' ----ע"כ שייך לשם

ועוד ג' הוסיפו עליהן: את שגררתו חיה ואת ששטפו נהר ואת שנפלה עליו מפולת ונותנין עליהם חומרי חיים וחומרי מתים בת ישראל לכהן ובת כהן לישראל לא תאכל בתרומה:

הלכה ה משנה המביא גט בארץ ישראל וחלה, הרי זה משלחו ביד אחר

אם אמר לו טול לי ממנה חפץ פלוני, לא ישלחנו ביד אחר לא ימנה השליח איש אחר, לתת לה הגט, וליטול ממנה הפקדון שאין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר:

גמרא מפני שחלה. הא לא חלה לא.

לית הדא פליגא על רבי יוחנן, דרבי יוחנן אמר שומר שמסר לשומר, הראשון חייב.???משנתינו כריו"ח!

רבי בא בריה דרבי חייה משום תנאי גיטיוהתנה לא תהא מגורשת רק אים תקבל ממנה החפץ

מה נפק מביניהון? קידם הבעל ונטלה.החפץ קודם שנתן לה הגט אין תימר משום תנאי גיטין יאות.אינה מגורשת—שהרי התנה שרק אים השליח יקבל ממנה החפץ, תהיה מגורשת אין תימר שאין רצוני שיהא פקדוני ביד אחר, הרי אין פקדוני ביד אחר.

אף בקידושין כן.אים ממנה שליח, יכול למנות אחר? מה בין גיטין מה בין קידושין. ביד כל אדם מצוי לגרש. לא ביד כל אדם מצוי לקדש:אים היא אינה רוצה—ע"כ אפשר דאין שליח עושה שליח

הלכה ו משנה המביא גט ממדינת הים וחלה,וא"י לילך בעצמו לא"י ולומר בפ"ן עושה בית דיבחו"ל הולך לפני בי"ד ומשלחו, ואומר לפניהם: בפני נכתב ובפני נחתם. אין השליח האחרון צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם אלא אומר "שליח בית דין אני"

גמרא אמר רבי מנא לכן צריכה והוא שבא לארץ ישראל.וחלה בא"י, וא"י למסור לה הגט—ילך אצל שלשה ויאמר--- שלא תאמר הואיל ובא לארץ ישראל יעשה כגיטי ארץ ישראל. וגיטי ארץ ישראל אין צריך לומר בפניי נכתב ובפניי נחתם

חלה השליח. אמר ר' חנינה בריה דרבי אבא הוה ליה עובדא ושאל ושלח לרבי חייה ולרבי יסא ולרבי אימי והורון ליה אין השליח האחרון צריך שיאמר בפניי נכתב ובפניי נחתם אלא אומר שליח בית דין אני. וצריך למסור לו כל שליחותו.

רבי ירמיה אמר צריך למסור לו כל שליחותו.שיאמר נכתב ונחתם בפני פלוני ופלוני רבי אבין בר כהנא אמר אין צריך למסור לו כל שליחתו. מייתי לה דרבי אבין בר כהנא מן הדא: אין השליח האחרון צריך שיאמר בפניי נכתב ובפניי נחתם אלא אומר שליח בית דין אני. אמר רבי ירמיה חזר ביה ר' אבון בר כהנא מן הדא אין השליח האחרון צריך שיאמר בפניי נכתב ובפניי נחתם. אלא אומר שליח ב"ד אני:

הלכה ז משנה המלוה מעות את הכהן ואת הלוי ואת העני להיות מפריש עליהן מחלקן, מפריש עליהן בחזקת שהן קיימין ואינו חושש שמא מת כהן או לוי או שמא העשיר העני. מתו, צריך ליטול רשות מן היורשיוים רוצים לפרוע חוב אביהן מתרו"מ

ואם הלוום בפני בית דין אינו צריך ליטול רשות:

גמרא רבי אבהו בשם ריש לקיש דרבי יוסי היא. דתנינן תמן ר' יוסי אומר כל שיש חליפין ביד כהן פטור מן המתנות ורבי מאיר מחייב. כלום אמר רבי יוסי לא בקיים. ברם הכא עד כדון בעי מיזרע. רבי אבהו בשם רבי יוחנן במכרי כהונה ולויה היא מתניתא. והא תנינן עני. ויש מכר לעני.

אתא עובדא קומי ר' אימי כהן לוי שהיה חייב לישראל מעות ואמר לו הפרש עליהן מחלקי. אמר ליה ולא תנינן אלא המלוה מעות את הכהן ואת הלוי ואת העני להיות מפריש עליהן מחלקו בשהלוהו על מנת כן. הא לא הלווהו על מנת כן, לא. רבי זעירא אמר אפילו לא הלוהו על מנת כן. חיליה דר' זעירא מן הדא: וכן בן לוי שהיה חייב לישראל מעות, אמר לו הפרש עליהן מחלקי. לא יהא גובה ומפרישלא ילך ישראל ויגבה מישראל אחר, ויכוון ליטלו לשם פרעון חוב של הלוי שאין לוי עושה לוי. לא אמר אלא לא יהא גובה ומפריש, הא משלו מפריש.אע"פ שלא הלווהו מעיקרא

לית כאן "אינו חושש" אבל חושש הוא שמא יעשיר העני. והתני כן המלוה מעות את העני, והעשיר, אין מפרישין עליהנמעשר עני (ליטול לעמו) שאין מפרישין על האבוד. רבי חייה בר עוקבה בשם רבי יוסי בשם רבי חנינה ביורשי כהונה ולויה היא מתניתא. אבל ביורשי עני אין לעני נחלה. תני בר קפרא אין לך אדם שאינו בא לידי מידה זו אם לא הוא בנו. אם לא בנו בן בנו. הדא אמרה יכול הוא לחזור בו. המלוה מהו שיחזור בו. נישמעינה מן הדא המלוה מעות את העני והעשיר אין מפרישין עליהן שאין מפרישין על האבוד וזכה העני במה שיש בידו. הדא אמרה המלוה אינו יכול לחזור בו. לית הדא פליגא על דרב דרב אמר יורש כמשועבד. כשם שאין מלוה בעדים נגבית מן המשועבדין כך אינה נגבית מן היורשין. פתר לה במלוה בשטר. רבי אבהו בשם ר' יוחנן מלוה בעדים נגבית מן היורשין ובלבד יורשין שירשו קרקע.

כהדא אילין דרב נחמיה אשאלון לציבורייא פריטין אתא עובדא קומי רבנין אמרין ליה: לית ציבור כוליה עתר, לית ציבור כוליה מיעני: ומותר להפריש מע"ע על החוב

הלכה ח משנה המניח פירות להיות מפריש עליהן תרומה ומעשרות, מעות להיות מפריש עליהן מעשר שני, מפריש עליהן בחזקת שהן קיימין. אם אבדו הרי זה חושש מעת לעת, דברי רבי לעזר.

רבי יהודה אומר: בשלשה פרקים בודקין את היין כדיי לוודא שלא החמיץ, וראוי להפריש עליו בקדים של מוצאי החג, ובהוצאת סמדר, ובשעת כניסת מים לבוסר: לדוגמה:סוחטין הענבים בתשרי, וצריך לבדוק היין בסוף תשרי, ניסן, אייר

גמרא רבי אלעזר בן אנטיגנס בשם רבי לעזר בן ינאי אין לך מקולקל מעת לעת אלא יום האחרון בלבד.ושאר ספק אמר רבי יוחנן אין לך מתוקן מעת לעת אלא יום ראשון בלבד.ושאר ספק

דתנינן תמן מקוה שנמדד ונמצא חסר.כל טהרות שנעשו ע"ג למפרע, טמאות—אפי' קודם מעל"ע חיננא בריה דרב אסי בר ממל בשם רבי לעזר זו להוציא מדברי ר' לעזר דתנינן אם אבדו הרי זה חושש מעת לעת דברי רבי לעזר.

תמן תנינן הלוקח יין מבין הכותים.דמאי 7:4 תני רבי יוסי ורבי שמעון אוסרין שמא תבקע הנוד ונמצא שותה טבלים למפרע. והדא מתניתא לא כרבי יוסי וכרבי שמעון. אמר רבי זעירה תמן למפרעה נתקלקלה. ברם הכא מיכן והילך נקלקלו.אי"צ לחשוש "שמא כבר נבקע", אבל חוששין שמא "תיבקע"

יין מגיתו מפרישין עליו בחזקת שהוא יין עד ארבעים יום. ר' יהודה אומר עד הפרק.קדים של מוצאי חג אשכחת אמר קולא וחומרא על רבי יהודה קולא וחומרא על רבנין. חומרא על ר' יודה שאם בא עד הפרק ולא באו ארבעים יום אינו תורם. וקולא שאם באו ארבעים יום ולא בא הפרק תורם. חומרת על דרבנין שאם באו ארבעים יום ולא בא הפרק אינו תורם. וקולא, שאם בא הפרק ולא באו ארבעים יום תורם.

ר' סימון בעי הגיע ארבעים יום ולא בדק, נתעצל שנים שלשה ימים ובא ומצאו חומץ, למפרעו הוא נעשה חומץ או מיכן ולהבא? מה נפק ביניהון עבר ותרם. אין תימר למפרע נעשה חומץ אין תרומתו תרומה אין תימר מיכן ולהבא תרומתו תרומה.

בדק חבית להיות מפריש עליה והולך ובא ומצאה חומץ, רבי סימון בשם ר' יהושע בן לוי שלשה ימים הראשונים וודאי יין ואחרונים חומץ. והאמצעים ספק. אמר רבי אבהו אני שמעתי מר' יהושע בן לוי ורבי יוחנן לא אמר כן. אלא שלשה הראשונים ודאי יין מיכן ואילך ספק. מה ופליג ספק?האים פליג ריו"ח, וס"ל לעולם ספק? מה דאמר רבי יוחנן בשמצאו חומץ דהא.=כהה מה דאמר ר' יהושע בן לוי בשמצאו חומץ ברור.אז אמרי', ג ימים אחרונים, וודאי חומץ

ואתיין אילין פלוגתא ריו"ח וריב"ל(וכמ"ד דפליגי) כאילין פלוגתא. דתנינן תמן מחט שנמצאת חלודה או שבורה טהורה. תני הניחה שיפה יפה ובא ומצאה חלודה. ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי שלשה הראשונים ודאי טמאה אחרונים טהורה. אמצעיים ספק. אמר רבי אבהו כן אמר רבי יהושע בן לוי. ורבי יוחנן לא אמר כן אלא שלשה ימים הראשונים ודאי טמאה מכאן ואילך ספק. רבי אילא ורבי אבא ורבי אלעזר בשם כל רבנין דעלין לבי מדרשא ביין ובמחט הלכה כרבי יהושע בן לוי.

רבי קריספא בעי, כל שנה ושנה הוא בודק, בפרקים הנ"ל או אחת לשלש שנים? סגי להחזיק היין בבדיקת שנה ראשונה נישמעינה מן הדא: המוכר יין לחבירו סתם, חייב באחריותו עד החג. נימא כבר החזקתי היין בשנה ראשונה! (עיין במתני') אמר רבי יודה תיפתר באילין בני גלילא דאינון קטפין בוצרין הענבים בסוף תשרי בתר קדמיתא דחגא ולית שמע מינה כלום.וגומרת 3 בדיקות הראשונות בקדים חג של שנה הבאה

ויידא אמרה דא: ישן משל אשתקד, ומיושן מן שלש שנים. נימר משום הדא מטעומיתה. כשמבטיח לו "יין מיושן" היינו שטעמו שלש שנים! אלמא טעמו משתנה [אף לאחר שנה ראשונה] וממילא צריך בדיקה ???הדא אמרה דמתיישן חייב באחריותו שתי שנים. הדא אמרה מתיישן חייב באחריותו עד החג. הדא אמרה בכל שנה ושנה הוא בודק.

כיצד הוא בודק? בודק חבית אחת וכולן תלויות בה?! כל אחת ואחת הוא בודק! ואינה מחמיצות?!
אמר רבי שמי אית בני נש מקשין על גרבא מלבר, ואינון ידעין מה אית בה מלגיו:יש בני אדם שיכולין להקיש מבחוץ, ולידע מה מבפנים

ערב ש"ק ראה כו אב תשעא גיטין פרק ד

הלכה א משנה השולח גט לאשתו והגיע בשליח או ששלח אחריו שליח ואמר: גט שנתתי לך בטל, הרי הוא בטל. קדם אצל אשתו או ששלח אצלה שליח ואמר לה גט ששלחתי לך בטל הוא, הרי זה בטל

אם משהגיע גט לידה אינו יכול לבטלו:

גמרא לית הדא פליגא על רשב"ל?! דרבי יוחנן אמר אדם מבטל שליחותו בדברים. ורשב"ל אמר אין אדם מבטל שלוחו בדברים. והכא אמרי' דמבטל! פתר לה משום חומר הוא בעריות.

עשה שליח להוליך את הגט, צריך ליתנו לה בפני שנים ואין השליח עולה לו משום שנים. הלך השליח לבטל את הגט צריך לבטלו בפני שנים והשליח עולה משום שנים.

הלך לבטל את הגט, אשכחיה באיסטרטא.in the street אמר ליה ההוא גיטא דיהבת לההאים כבר נתת לה הגט? אמר ליה יבילי לה.כבר נתתי! מי מישתעי, שמט נפיל מיניה.בשעה שדיבר לו נשמט ונפל הגט מיד השליח אמר ליה לא אמרת לי יבילית לה?!לא אמרת לי שכבר הולכת! אמר ליה יבילי לה, ואמרת לי יהא לי בידדכבר נתתי לה ואמרה לי, יהא בידך! מה? מאחר שיש בידו לגרש נאמן.השליח לומר כבר מסרתי או מאחר שנמצא בידו אינו נאמן.

חלה שליחששלח אחריו לבטלו, ורוצה השליח החולה לעשות עוד שליח מה את עבד ליה? כגיטין כקידושין. אין תעבדינה כגיטין ביד כל אדם מצוי לגרש. אין תעבדינה כקדושין לא ביד כל אדם מצוי לקדש:עיין 3:5 (ירו')

הלכה ב משנה בראשונה היה עושה בית דין במקום אחד ומבטלו התקין רבן גמליאל הזקן שלא יהיו עושין כן מפני תיקון העולם

בראשונה היה משנה שמו ושמה, ושם עירו ושם עירה.מפני איזה סיבה, שינה שמו וכו' בגט התקין רבן גמליאל הזקן שיהא כותב איש פלוני וכל שם שיש לו, אשה פלונית וכל שם שיש לה מפני תיקון העולם:

גמרא לית הדא פליגא על ריש לקיש דריש לקיש אמר אין אדם מבטל שליחותו בדברים! פתר לה בבית דין שכחו מרובה.

מפני תיקון העולם. אמרין בשם ריש לקיש שלא תבוא לידי ממזירות. ואמרין בשם ריש לקיש שלא תהא יושבת עגונה. מאן דאמר שלא תהא יושבת עגונה סבורה שביטל והוא לא ביטל. ונמצאת יושבת עגונה. ומאן דאמר שלא תבוא לידי ממזרות סבורה שלא ביטל והוא ביטל והיא הולכת ונישאת בלא גט ונמצאו בניה באין לידי ממזירות. סבורה שביטל והוא לא ביטל ובא אחר וקידשה, תופסין בה קידושין. והיא סבורה שלא תופסין בה קידושין והיא ממתנת עד שימות בעלה הראשון והיא הולכת ונישאת ונמצא בניה באין לידי ממזירות.

אמר רבי מנא סלקית לשיירא ושמעית לר' יעקב בר אחא ורבי אימי בשם ריש לקיש שלא תבוא לידי ממזרות. אמר רב הונא אפילו כמאן דאמר שלא תהא יושבת עגונה אית ליה שלא תבוא לידי ממזירות.

עבר וביטלו נישמעינה מן הדא אם ביטלו הרי זה מבוטל דברי ר'. רבן שמעון ב"ג אומר אינו יכול לבטלו ולא להוסיף על תנאו. יאות אמר רבן שמעון בן גמליאל מאי טעמא דרבי? דבר

תורה הוא שיבטל והן אמרו שלא ביטל. ודבריהן עוקרין דברי תורה?! וכי זיתים על שמן וענבים על היין לא תורה הוא שיתרום, והן אמרו שלא יתרום מפני גזל השבט. ולא עוד אלא שאמרו עבר ותרם אין תרומתו תרומה!אלמא יש כח ביד חכמים לעקור!

רבי אושעיה בר אבא אמר לרבי יודן נשייא, באגדה דסבך מאן דייק לן.???זקנך=רבינו הקדוש, מי מדייק? איש פלוני וכל שם שיש לו?! הגע עצמך דהוה שמיה ראובן ואפיק שמיה שמעון!ויאמר, אני איני שמעון! אלא ""אני פלוני"הרי מודה ששמו כך! וכל שם שיש לי" יותר מיכן אמרו היו לו שתי נשים אחת ביהודה ואחת בגליל ולו שני שמות אחד ביהודה ואחד בגליל וכתב זה שביהודהhe wrote his Judean-nick-name, in the divorce bill that he issued in Galil לגרש זו שבגליל. ושבגליל לגרש זו שביהודה אינה מגורשת. מתניתא שהיה מיהודה וכתב לגרש בגליל. מגליל וכתב לגרש ביהודה. אבל אם היו מיהודה וכתב לגרש ביהודה, מגליל וכתב לגרש בגליל הרי זו מגורשת.

אמר רבי אילי בתחילהלכתחילה צריך לומרכשמגרש ביהודה: "אני פלוני(שם שקורין לו ביהודה) שמיהודה, עם כל שם שיש לי בגליל" אם היה שרוי במקום אחרלא ביהודה ולא בגליל מגרש לאי זה שירצה.משתמש באיזה שם שירצה אמר ר' יוסי הדא דאת אמר לשעבר, אבל לכתחילה צריך למיעבד כהדא דרבי אילי.

אמר רבי אבין אם יצא לו שם במקום אחר, צריך להזכיר שלשתן.

תמן תנינן כותבין גט לאיש אף על פי שאין אשתו עמו ושובר לאשה אף על פי שאין בעלה עמה ובלבד שיהא מכירם. והבעל נותן את השכר. אמר רבי אבא צריך שיהא מכיר את שניהן.

אמר רבי אילא, צריך שיהא מכיר לאיש בגט, ולאשה בשוברה.

רבי אבון בר חייה בעי קומי ר', הגע עצמך שהביא אשה אחרתששם בעלה כשמו, וימסרנו לה! וגירש בה. אמר ליה לכשיבואו ויעידו העדים.אים יערער בעלה, יחפשו העדים ויעידו: מעולם לא גירש איש הלזה! ולא כן אמר ריש לקיש עשו עדים החתומים על השטר כמי שנחקרה עדותן בבית דין! תמן בשאמרו לא חתמנו כל עיקר. ברם הכא באומר בזה חתמנו, ולא חתמנו על זה.

מתניתא פליגא על ר' אבא. בראשונה היה משנה שמו ושמה שם עירו ושם עירה. אם במכירה בזה צריך לשנות את שמותם?! אים העדים חייבין להכיר את שניהם, איך יכלו לשנות שמותם! אית בר נש דחכמין לחבריהון באפין, ולא ידעין שמהתהון. וסגי שידעו להעיד כי ראו בעל חוטם מגרש בעלת גבן..ותו לא!

מתניתא פליגא על רבי אילי. התקין רבן שמעון בן גמליאל שיהו כותבין איש פלוני וכל שם שיש לו. אשה פלונית וכל שם שיש לה, מפני תיקון העולם. מתניתא במגרש בעל כורחו.שלא יבא ויערער מה דאמר רבי אילא שאי"צ במגרש ברצונו. ואית דבעי מימר במגרש במקומות אחרים, מה דאמר רבי אילי במגרש באותו מקום.אי"צ למיחש מפני תרי יב"ש בעיר אחת

כהדא דושו אחוי דדודו, הוה משבק איתתיהמגרש אשתו אתא עובדא קומי רבנן אמרין היא תתן אגרא. והתנינן הבעל נותן את השכר! רבי אילי בשם שמואל במוחלת לו כתובתה:על כן ישלם עכ"פ שכר סופר

הלכה ג משנה אין אלמנה נפרעת מניכסי יתומין אלא בשבועה. נמנעו מלהשביע התקין רבן שמעון בן גמליאל שתהא נודרת ליתומין כל מה שירצו וגובה את כותבתה

והעדים חותמין על הגט מפני תיקון העולם

והלל התקין פרוזבול מפני תיקון העולם:

גמרא בראשונה היו נשבעות לשקר וקוברות את בניהם שנאמר (ירמיהו ב) לשוא הכיתי את בניכם. ועוד שאימת נדרים עליהן יותר מן השבועות. עברה ונשבעה? רב הונא אמר אם נשבעה נשבעה.וגובה כתו'

רב אמר לכלתיה אילולא דאנא וותרן, אפילו קלוסיתיהturban דעל רישך דידי הוא! שמואל אמר זכת בכלים שעליהם. מתניתא מסייעא ליה לשמואל אין לו לא בכסות אשתו ולא בכסות בניו.

רב הונא אמר מפני מה התקינו זמן בגט? מפני מעשה שאירע. מעשה באחד שהיה נשוי את בת אחותו וזינת עד שהיא אשת איש, הלך והקדים זמנו בגט אמר מוטב שתידון כפנויה ואל תדון כאשת איש.

אמר רב הונא קשיתא קומי רבי יעקב בר אחא כמאן דאמר מעשרות מן דבריהן. ברם כמאן דאמר מעשרות מן התורה. והילל מתקין על דבר תורה?!איך פרוזבול עוקר מצוות שמיטת כספים שהיא מה"ת? אמר רבי יוסי וכי משעה שגלו לבבל כלום נפטרו אלא ממצות התלויות בארץ, והשמט כספים נוהג בין בארץ בין בחוצה לארץ!ולכו"ע דאורייתא! חזר רבי יוסי ואמר (דברים טו) זה דבר השמיטה שמוט. בשעה שהשמיטה נוהגת בארץ מדבר תורה השמט כספים נוהג בין בארץ בין בחוצה לארץ דבר

תורה. בשעת שהשמיטה נוהגת בארץ מדבריהם השמט כספים נוהג בין בארץ בין בחוצה לארץ מדבריהן

תמן אמרין אפילו כמאן דאמר מעשרות מדברי תורה מודה בשמיטה שהיא מדבריהן. וזה דבר השמיטה שמוט. רבי אומר שני שמיטין: שמיטה ויובל. בשעה שהיובל נוהג השמיטה נוהגת מדברי תורה. פסקו היובלות, נוהגת שמיטה מדבריהן. אימתי פסקו היובלות? (ויקרא כה) לכל יושביה- בזמן שישובין עליה ולא בזמן שגלו מתוכה. היו עליה והיו מעורבבין שבט יהודה בבנימין ושבט בנימין ביהודה יכול יהא היובל נוהג? תלמוד לומר יושביה. לכל יושביה. נמצאת אומר כיון שגלו שבט ראובן וגד וחצי שבט מנשה בטלו היובלות:

הלכה ד משנה עבד שנשבה ופדאוהו, לשם עבד- ישתעבד. לשם בן חורין, לא ישתעבד. רבן שמעון בן גמליאל אומר: בין כך ובין כך ישתעבד

עבד שעשאו רבו אפותיקי לאחרים ושיחררו, שורת הדין אין העבד חייב כלום.לשלם לרבו שני אלא מפני תיקון העולם כופין את רבושני ועושה אותו בן חורין, וכותבהעבד לרבו שני שטר על דמיו

רבן שמעון בן גמליאל אומר: אינו כותב אלא משחרר:המשחרר חייב לכתוב!

גמרא רבי אבהו בשם חזקיה: בדין היה שאפילו לשם עבד לא ישתעבד.דאיירי לאחר ייאוש ולמה אמרו ישתעבד? שלא יהא העבד מבריח עצמו מן רבו וימסור עצמו לשבויין. אמר רבי זעירא מתניתא אמרה כן. ורבו אחר שפדהו ראובן לשם עבד, יכול רבו ליתן דמיו לראובן, ולשחרר העבד נותן את דמיו ומשחררו. לא אמר אלא רבו. הא אחר לא.

רבי אילא בשם רבי יסא: בדין היה אפילו לשם בן חורין, ישתעבד.דאיירי לפני ייאוש ולמה אמרו לא ישתעבד? שלא להוציא לוזה על בני חורין.

אמר רבי יוסי אם כן רבן שמעון בן גמליאל אומר בין כך ובין כך ישתעבד שכשם שישראל מצווין לפדות בן חורין כך הן מצווין לפדות את העבדים.

אהן תנייא קדמייא סבר מימר מצווין הן לפדות בני חורין ואין מצווין לפדות את העבדים. רבי יעקב בר אידי בשם ר"ל אמר הלכה כרבן שמעון בן גמליאל.

רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי אמר ייסי בן שאול בשם רבי. המתייאש בעבדו, אינו רשאי לשעבדו וצריך לכתוב לו גט שיחרור. שמע רבי יוחנן ואמר יפה לימדני רבי יהושע בן לוי. כלום למדו גט שחרור לא מאשה מה אשה אינה יוצאה משום ייאוש שצריכה ממנו גט, אף עבד אינו יוצא משום ייאוש. וצריך גט שיחרור.

שמעון בר בא בשם רבי יוחנן עבד שברח מן השבויין אצל רבו, אין רבו רשאי לשעבדו וצריך לכתוב לו גט שיחרור. ר' אבהו בשם רבי יוחנן אמר המפקיר את עבדו אינו רשאי לשעבדו ואינו צריך לכתוב לו גט שיחרור. אמר ליה ר' זעירא כל עמא אמרין דהוא צריך. ואת אומר אינו צריך?! שמא אינו מעכבו מלוכל בפסח. כהדא דתני (שמות יב) וכל עבד איש מקנת כסף ומלתה אותו. בשעה שהוא עובד את רבו הוא מעכבו לוכל בפסח ובשעה שאינו עובד את רבו אינו מעכבו מלוכל בפסח.

סימא שתי עיניו כאחת הפיל שני שיניו כאחת יוצא בהן לחירות. זו אחר זו יוצא לחירות בראשונה ונותן לו דמים בשנייה. ר' אילא בשם ריש לקיש כמאן דאמר אינו צריך לכתוב לו גט שיחרור. ברם כמאן דאמר צריך לכתוב לו גט שחרור ואת אומר משלם לו?!

אין לי אלא היוצא בשן ועין. מניין היוצא בכיפה ובהרנירק טיאונוס כלים שלובש בן חורין ובחרות של מלכים. court order ת"ל לחפשי ישלחנו מכל מקום. בניו מה הן? היוצא בשן ועין- בניו עבדים. והיוצא משום ייאוש- בניו בני חורין. אמר רבי יוסי בר רבי בון לא מסתברא דלא חילופין, היוצא בשן ועין- הואיל ושיחררתו התורה בניו בני חורין. והיוצא משום ייאוש- הואיל ולא שיחררתו התורה בניו עבדים.

גר שמת וביזבזו ישראל את נכסיו והיו שם עבדים בין גדולים בין קטנים יצאו לחירות. אבא שאול אומר גדולים יצאו לחירות. קטנים לא יצאו לחירות. למה שהן יצאו במיתת רבן. כל הקודם, זוכה מעתה אפילו גדולים? אמר ר' בא גדולים על ידי שיש בהן דעת לזכות את עצמן, יצאו לחירות. קטנים על ידי שאין בהן דעת לזכות לעצמן, לא יצאו לחירות. רבי יהושע בן לוי אמר הלכה כאבא שאול.

רבי יהושע בן לוי אמר הלכה כאבא שאול. מחלפא שיטתיה דרבי יהושע, תמן אמר רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי ורבי יוסי בן שאול בשם רבי המתייאש מעבדו אינו רשאי לשעבד בו וצריך גט שחרור, והכא הוא אמר הכין! אמרין מה דאמר רבי יהושע בתחילה. דלא יהב לא יהב! (???דילמא הלכה לשעבדו.???)

שמענו דאמר רבי יוחנן יפה לימדני רבי יהושע בן לוי. דילמא הלכה כאבא שאול.

אמתיה דרבה בר זוטרא ערקת. אתייאש מינה. אתא שאל לרבי חנינה ולר' יהושע בן לוי, אמר אינו רשאי לשעבדה. מהו לכתוב לה גט שיחרור?האים צריכה? אמר ליה אם כתבת, יאות את עבד!

רבי חנינה בשם רבי ישמעאל בי רבי יוסה: עבד שנשא בת חורין לפני רבו יצא לחירות. אמר רבי יוחנן אמש הייתי יושב ושונה הכותב כתב קידושין לעבדו או כתב נישואין לאמתו, רבי אומר זכה. וחכמים אומרים לא זכה. אהן תנייא קדמייאר"יבר"י סבר-לה-כרבי סבר כרבי זכה.

עשה רבו אפו' ושיחררומי משחרר? רב אמר בין רבו הראשון ובין רבו השני.שניהם יש להם כח לשחרר אמר רבי יוחנן אין לך משחרר אלא רבו הראשון בלבד.אין לשני בו כלום... התיב ר' חגיי קומי ר' יוסי מתניתא פליגא על רב. ישראל שהלוה את גוי על חמצו, אחר הפסח מותר בהנאה. אין תימר ברשות ישראל הוא ויהא אסור! מה עביד לה רב?אלמא שני לא קנה משכון אמר רבי יודן קל הוא בשחרור כהדא דתני העושה עבדו אפותיקי מכרו אינו מכור. שיחררו משוחרר.

חייליה דרבי יוחנן מן הדא: רבן שמעון ב"ג אומר אינו כותב אלא משחרר.משמע שאין ביד שום אדם כח לשחרר, חוץ מן הראשון

מקשה על עיקר-הדיאילו המשעבד שדה לחבירו והלך ומכרה שמא אין בעל חוב בא וטורף?! אמר רבי אבהו פתח

לנו רבי יוחנן, פתח רבי מאיר בדה: לא מצינו עבד משתחרר וחוזר ומשתעבד. מעתה לא יכתוב לו שטר על דמיו?! אמר רבי אילא מוטב שיאמר לו תן לי מאתים זוז שיש לי בידך ולא שיאמר לו עבדי אתה.

רבנין דקיסרין אמרין בשם רבי ביסא אתיא דרבן שמעון בן גמליאל כרבי מאיר. כמה דרבי מאיר קונס בדברים. כן רבן שמעון בן גמליאל קונס בדברים.אין הלווה גובה כלום מן העבד, רק מן המשחרר משום דינא דגרמי—שגרם היזק בדיבורו **דתני** שטר שיש בו ריבית קונסין אותו ואינו גובה לא את הקרן ולא את הריבית דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים גובה את הקרן ולא את הריבית:

הלכה ה משנה מי שחציו עבד וחציו בן חורין עובד את רבו יום אחד ואת עצמו יום אחד דברי בית הלל בית שמאי אומרים תיקנתם את רבו ואת עצמו לא תיקנתם לישא שפחה אינו יכול בת חורין אינו יכול לבטל והלא לא נברא העולם אלא לפירייה ורבייה שנאמר (ישעיהו מה) לא תוהו בראה לשבת יצרה אלא מפני תיקון העולם כופין את רבו ועושה אותו בן חורין וכותב שטר על חצי דמיו חזרו בית הלל להורות כדברי בית שמאי:

גמרא היאך איפשר חציו עבד וחציו בן חורין. תיפתר או כרבי דרבי אומר אדם משחרר חצי עבדו. או דברי הכל בעבד של שני שותפין ועמד אחד מהן ושיחרר חלקו. מצא מציאה ביום של רבו של רבו, ביום של עצמו של עצמו. ולית מחר בעי יעבדה ליה למריה?!

קידש אשה ביום של מריה אין חוששין לקידושיו. ביום של עצמו חוששין לקידושיו. ולא כן אמר ר' חייה בשם ר' יוחנן מי שחציו עבד וחציו בן חורין קידש אשה אין חוששין לקידושיו. דכוותה גירש אין חוששין לגירושיו

תמן תנינן אין נושאין נשים במועד. שמעון בר אבא בשם ר' יוחנן משום ביטול פרייה ורבייה. בעון קומי רבי יוסי עבד מהו שישא אשה במועד. אמר ליה נישמעינה מן הדא ליבטיל והלא לא נברא העולם אלא לפירייה ורביה. ואמר ר' שמעון בר אבא בשם ר' יוחנן כל שהוא מצווה על פרייה ורבייה אסור לו לישא אשה במועד:

הלכה ו משנה המוכר את עבדו לעכו"ם או לחוצה לארץ יצא בן חורין

אין פודין את השבויין יותר על דמיהן מפני תיקון העולם

אין מבריחין את השבויין מפני תיקון העולם רבן שמעון בן גמליאל אומר מפני תקנת שבוים

אין לוקחין ספרים תפילין ומזוזות מן הגוים יותר על דמיהן מפני תיקון העולם:

גמרא לגוי אפילו בארץ ישראל.

מי משחררו? רבו ראשון נותן דמיו, והשניהגוי שלקחו משחררו

ובחוצה לארץ אפילו ישראל. נימר אם ידע רבו השני, שיש איסור בדברשניהן נותנין את דמיו. ואם לאו הראשון נותן את דמיו והשני משחררו

"אני פלוני בן פלוני מוכר את עבדי פלוני אנטיוכי" יצא לחירות.הוא עיר חו"ל "משהוא בלוד" לא יצא לחירות.

תני יוצא עבד עם רבו בחוצה לארץ, לפיכך אם מכרו לשם מכור.אים הלך אחר רבו לחו"ל ומכרו רבו, הרי"ז מכור

בא מחוצה לארץ על מנת לחזוראדון שבא עים עבדו מחו"ל לא"י,ע"מ לחזור, כופין את העבד לחזור עים רבו כופין אותו למחר

לחזור. על מנת שלא לחזור,ושוב החליט האדון לחזור אין כופין אותו לחזור.

ברח מחוצה לארץ, רשאי להחזירו.

ברח מארץ לחוצה לארץ, רבי יאשיה בשם ר' חייה רבא אמר מותר.למכרו שם ר' הושעיה רבה אמר מותר. רבי מרינוס בריה דר' הושעיה רבה אמר אסור. א"ר זעירא לא פליגין, מ"ד מותר, בלמוד לברוח לשם.כבר עשה כן פעמים רבות ומאן דאמר אסור, בשאינו למוד לברוח לשם. אמר ר' יוסי ולא פליגין מאן דאמר אסור, ביכול להביאו משם. ומ"ד מותר, בשאינו יכול להביאו משם.הגהתי-פה

ניתני ואם התנה עמו מותר.כשמתנה שאים ירצו יברחו ואין לי עסק בך, מותר למכרם לחו"ל עד כדון בגדולים. בקטנים? ניתני עם רבהון.יכול להתנות עים האדון עד כדון בשהיה רבו ישראל. היה רבו גוי?

רבי טבלא זבין עבדיה ומתני עם רבהון.

ר' יצחק דהבן הוון ליה עבדיה, ערקין לבנותהון. אתא שאל לר' אימי ואורי ליה אוני אסור. אונטריס שרי. אפרכורים צריכה.מקומות שונות שהעבד בורח לשם—ואים הם בא"י,יצא לחרות. בחו"ל, לא יצא

אין פודין את השבויין יותר מדמיהן מפני תיקון העולם. ואין מבריחין את השבויין מפני תיקון העולם.שלא ישבו עוד רשב"ג אומר מפני תקנת השבויין דלא יהוון קטרינון. יאסרו ויענו את השבויין יותר ויותר

תני גוי מוכר ספרים תפילין ומזוזות אסור ליקח ממנו. והא תני מעשה בגוי אחד בצידן שהיה מוכר תפילין ומזוזות ובא מעשה לפני חכמים ואמרו מותר ליקח

ממנו. ר' שמואל בר נתן בשם ר' חמא בר חנינה בגר שחזר לסורו הוה:

הלכה ז משנה המוציא את אשתו משום שם רע לא יחזיר. משום נדר לא יחזיר.

רבי יהודה אומר: כל נדר שידעו בו הרבים לא יחזיר ושלא ידעו בו הרבים יחזיר

ר' מאיר אומר כל נדר שהוא צריך חקירת חכם, לא יחזיר ושאינו צריך חקירת חכם יחזיר. אמר ר' אלעזר לא אסרו זה אלא מפני זה

אמר ר' יוסי בי ר' יהודה מעשה בצידן באחד שאמר לאשתו קונם שאיני מגרשך וגירשה והתירו לו חכמים שיחזירנה מפני תיקון העולם:

גמרא ותני מפני מה אמרו חכמים המוציא משום שם רע לא יחזיר? שהרי המוציא את אשתו משום שם רע והלכה ונישאת לאחר וילדה ממנו בנים לאחר זמן נמצאו הדברים בדאים אמר אילו הייתי יודע שהדברים בדאים אילו היה אדם נותן לי באשתי מאה מנה לא הייתי מגרשה ונמצא גט בטל ובניה ממזירין. ומתוך שהוא יודע שאם הוא מגרשה שהיא אסורה לחזור לו אף הוא נותן לה גט שלם משעה ראשונה.

תני מפני מה אמרו המוציא את אשתו משום נדר לא יחזיר? שהרי המוציא את אשתו משום נדר והלכה ונישאת לאחר וילדה ממנו, ונמצא נדר בטל. אמר אילו היית יודע שהיה הנדר בטל אילו היה אדם נותן לי באשתי מאה מנה לא הייתי מגרשה. ונמצא גט בטל והוולד ממזר ומתוך שהוא יודע שאם הוא מגרשה

שהיא אסורה לחזור לו אף הוא נותן לה גט שלם משעה ראשונה.

אמר ר' זעירה תדע לך שעילה היה רוצה לגרשה, שהרי נדר שאינו צריך חקירת חכם היה.ובקל היה אפשר להסתדר ולא עשה כן—ע"כ ששנא אותה,וא"א לו להוציא לעז אמר ר' זעירה תדע לך שעילה היה רוצה לגרשה, שהרי נדר שלא ידעו בו רבים היה.ובקל אפשר להתיר וכו'

אמר רבי לעזר לא אסרו זה אלא מפני זה. [בדין היה שאפילו נדר שהוא צריך חקירת חכם יחזיר, שהזקן עוקר את הנדר מעיקרו]

עיין בבלי, ס"ל טעמא משום בזיון בנות ישראל בבי"ד וכו' מפני מה אסרו נדר שצריך חקירת חכם, מפני נדר שאין צריך חקירת חכם:

הלכה ח משנה המוציא את אשתו משום איילונית רבי יהודה אומר לא יחזיר. וחכמים אומרים יחזיר.

נישאת לאחר והיו לה בנים, והיא תובעת כתובתה,מבעלה הראשון אמר ר' יהודה אומר לה שתיקותיך יפה מדיבורייך:

גמרא תני מפני מה אמרו המוציא את אשתו משום איילונית לא יחזיר? שהרי המוציא את אשתו משום איילונית והלכה ונישאת לאחר וילדה ממנו בנים ואמר אילו הייתי יודע שאשתי יולדת אילו היה אדם נותן לי באשתי מאה מנה לא הייתי מגרשה ונמצא גט בטל והוולד ממזר. ומתוך שהוא יודע שאם הוא מגרשה והיא אסורה לחזור לו אף הוא נותן לה גט שלם משעה ראשונה.

אמר ר' זעירהמפרש דברי חכמים תדע לך שעילה היה רוצה לגרשה, שהרי כמה נשים נשואין איילונית ועל ידי שיש להן נחת רוח מהן מקיימין אותן.

רבי יהודה אומר לא יחזיר. ואת אמר כן?!איך יכול "לקלקלה"? אמר רבי יוחנן לית כאן ר' יהודה אלא רבי מאיר. ותני כן משום ר' מאיר: אומר לה שתיקותיך יפה מדיבוריך:

הלכה ט משנה המוכר את עצמו ואת בניו לעכו"ם אין פודין אותו. אבל פודין את הבנים לאחר מיתת אביהן

המוכר שדהו לעכו"ם וחזר ולקחה ממנו ישראל, הלוקח מביא ביכורים מפני תיקון העולם:

גמרא מתניתא בשמכר עצמו ושנה. אבל אם מכר עצמו פעם אחת פודין אותו. ואם מכר עצמו ללודים אפילו פעם אחת אין פודין אותו. מעשה באחד שמכר את עצמו ללודים אתא עובדא קומי ר' אבהו אמר מה נעשה מפני חייו עשה.

מתניתא דרבי מאיראע"פ שגדל ברשות עכו"ם, חייב ישראל הלוקח, להביא ביכורים דרבי מאיר אמר אין קניין לעכו"ם בא"י לפוטרו מן המעשרות. רבי יודן ורבי שמעון אומרין יש קניין לעכו"ם בארץ ישראל לפוטרו מן המעשרות. רבי אימי בשם ריש לקיש טעמא דרבי מאיר (ויקרא כה) והתנחלתם אותם לבניכם אחריכם לרשת אחוזה. הקיש עבדים לאחוזה. מה עבדים אתם קונין מהן ואין הם קונין מכם. אף אחוזה אתם קונים מהם והם אינם קונים מכם. א"ר אלעזר בי רבי יוסי קומי ר' יוסי והא מסייעא לרבי מאיר (שם) והארץ לא תמכר לצמיתות. לחולטנות. אמר ליה כל גרמא אמרה דהיא מסייעא לרבי שמעון לא תימכר. הא אם נמכרה חלוטה היא!

רבי הונא דציפורי אמר הנהיג רבי חנינה בציפורין כהדא דר' שמעון. ר' זעורה קומי ר' אבהו בשם ר' אלעזר אף על גב דרבי מאיר אמר אין קניין לעכו"ם בארץ ישראל להפקיעו מן המעשרות מודה שיש לו בה קניין נכסים. מהו קניין נכסים? אמר רבי אבא אכילת פירות. והתנינן הלוקח מביא ביכורים מפני תיקון העולם. ויביא ביכורים דבר תורה!מוכח מזה שיש קניין פירות לעכו"ם,וע"כ פטור מה"ת(אף לר"מ)

קנה שדה ביובלבזמן שהיובל נוהג רבי אילא אמר קנה קרקע. אבא בר ממל אמר לא קנה קרקע. מתיב ר' אבא בר ממל לרבי אילא על דעתיך דאת אמר קנה קרקע, יחפור בה בורות שיחין ומערות! אמר ליה התורה אמרה (שם) ושב לאחוזתו בעיינו. אייתי ר' יעקב בר אחא שמועתא קדמיהון. ולא ידע דעוד אינון פליגין רבי יוחנן אמר מביא וקורא. רבי שמעון בן לקיש אמר אינו מביא וקורא. אמר רבי לעזר בי ר' יוסי קומי ר' יוסי כל עמא מודיי שהוא מביא מה פליגין? בקרייה. רבי יוחנן אמר מביא וקורא. רבי שמעון בן לקיש אמר מביא ואינו קורא:

מסכת גיטין פרק ה

הלכה א משנה הניזקין שמין להן בעידית ובעל חוב בבינונית וכתובת אשה בזיבורית רבן שמעון בן גמליאל אומר אף כתובת אשה בבינונית:

קל וחומר להקדש.

גמרא אמר רבי אבא בר פפי קומי ר' יוסי, מה אנן קיימין? אם להכשר נזקין הדא דתנינן (שמות כא) שור רעהו ולא שור הקדש! אם לניזקי גופו הדא היא דתני רבי חייה נזקין להדיוט ואין נזקין לגבוה!המזיק גבוה, פטור! אלא כן קיימין באומר הרי עלי מאה מנה להקדש, שלא תאמר יעשה בעל חוב ויגבה בבינונית, לפום כן צריך מימר הניזקין שמין להן בעידית, קל וחומר להקדש.

תני רבי חייה: נזק וחצי נזק נגבין מן המשועבדין. ניחא נזק. חצי נזק לא מגופו הוא משלם? אמר רבי יוסי תיפתר בשור תם שהזיק והלך הבעל ומכרו, כבר נשתעבד גופו לבעל הנזק. רבנן דקיסרין אמרין תיפתר שזקפן עליו מלוה. מעתה לא תגבה אלא בבינונית? מאחר שעיקרו נזק, גובה בעידית.

שדהו- פרט למשועבד.כשלווה בשטר ושיעבד קרקעו ואח"כ הזיק,אינו גובה ממנו כרמו- פרט להקדש.

מה אנן קיימין? אם בשהזיק ואחר כך הקדיש, הדא היא דתנינן הקדיש תשעים מנה והיה חובו מאה מנה.ערכין6:2 גובה מן

ההקדש! אם בשהקדיש ואחר כך הזיק, הדא הוא דתנינן שור רעהו ולא שור הקדש! אמר ר' יודן תיפתר בשור <u>של</u> הקדש שרעה לתוך שדה הדיוט.ואשמעינן קרא דפטור אמר ליה ר' מנא אנן בעינן <u>קרקע</u> <u>הקדש</u> ואת אמרת תוך שדה הדיוט?! אלא כן אנן קיימין באומר הרי עלי מאה מנה להקדש, והלך הוא והזיק.נמצא חייב מנה להקדש ומנה לניזק שלא תאמר אילו נזקין, ומלוה בעדים, הנזקין קודמין. וכא קודם הנזק להקדש, לפום כן צריך מימר כרמו פרט להקדש.שהקדש קודם לניזקין

שדהו- פרט למטלטלין. כרמו- פרט לראוי כבמחוזק.
שדהו פרט למטלטלין. בהן דלא בעי מטלטלין משעה ראשונה.אים ממאן לפרוע, אין יורדין למטלטלין. והכא כהדא דתני אין לי אלא קרקע, מניין שאם רצה ליתן כסף? תלמוד לומר כסף ישיב לבעליו. מה בעית מימר קרקע עיקר? או נימר כסף עיקר, ויחליטו לו משעה ראשונה, ואנן חמיי רבנין מחלטין לו קרקעות

כרמו פרט לראוי כבמוחזק. רבי לעזר בשם רבי ניסא בשחפר אביו בור והזיק בחיי אביו, ונפלו לו נכסים ממקום אחר אחר מיתת אביו, הייתי אומר ישתעבדו נכסים לאותו נזק, לפום כן צריך מימר כרמו פרט לראוי כבמוחזק.

#מיטב שדהו ומיטב כרמו של מזיק דברי רבי ישמעאל. רבי עקיבה אומר מיטב שדהו ומיטב כרמו של ניזק. קשיא על דרבי עקיבה, ניזוק ואת אמר כן?! המזיק משלם! לא הניזוק! אלא בית דין רואין אי זהו שדהו יפה לפני הניזוק. כ גובה מן המזיק, כפי "עדית דניזק" ושומה לה כמוה.

נותן "פירוש חדש" על "מיטב שדהו..." כהדא דתני יכול אם אכלה מן העידית שמין לו מן העידית. מן הזיבורית שמין לו מן העדית. אם אומר את כן נמצאת משביח את הניזק! היך עבידא? עידית שבזיבורית טבא סגין.דרך לשום את העדית שגדל בתוך הזיבורית לסך מרובה רואין את השדה, אים עידית שמין לו מן העידית. וזיבורית שמין לו מן הזיבורית. נמצא משלם מן העידית על העידית, ומן הזיבורית על הזיבורית

ולית לרבי עקיבה הניזקין שמין להן בעידית? ליתה מן התורה. איתה מן התקנה.מה"ת משלם אף מזיבורית

מפני מה אמרו הניזקין שמין להן בעידית? מפני הגזלנין שיהא אדם אומר מה בידי גזל? מה בידי מזיק? למחר רואין בית דין שדה יפה שלי ונוטלין אותה מלפני. וסומכים אותה למקרא מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם. עד כדון קרקעו. משכונומי שהזיק וגובין ממנו משכון למד מקרקעו. מה קרקעו בעידית. אף משכונו בעידית.

ובעל החוב בבינונית מפני הרמאין. שלא יהא אדם רואה את שדה חבירו יפה ומלוה אותו מעות ועוקף ונוטלה ממנו. מעתה

לא ישומו לו אלא בזיבורית אמר ר' יודה וכיני אלא שלא לנעול דלת בפני אדם. שלמחר הוא ללוות ואינו מוצא. דרש ר' סימאי (דברים כד) והאיש זה שליח בית דין, שאם נכנס המלוה הוא מוציא את היפה. ואם נכנס הלוה הוא מוציא את הרע. הא כיצד? שליח בית דין נכנס ומוציא את הבינונית. {ר' ישמעאל אומר דבר תורה הוא שיכנס הלוה, דכתיב והאיש אשר אתה נושה בו יוציא אליך את העבוד החוצה} עד כדון משכונו. קרקעו למד ממשכונו. מה משכונו בבינונית. אף קרקעו בבינונית

פשיטא דא מילתא: מלוה שהיא נעשית בו כפרנות, =מעשה בי"ד אינה נשמטת. כפרנות היא נעשית מלוה, משמטת. רבי ירמיה בעי אף למידת הדין כן היא, מלוה שהיא נעשית כפרנות, גובהמן העדית כפרנות שהיא נעשית מלוה, גובה בבינונית.

אין שם אלא עידית, גובה בעידית. בינונית, גובה בבינונית. זיבורית, גובה בזיבורית.

עידית ובינונית, הניזקין שמין להן בעידית, בעל חוב וכתובת אשה בבינונית.

בינונית וזיבורית, הניזקין ובעלי חוב שמין להן בבינונית, וכתובת אשה בזיבורית.

היתה עידית שלו יפה משל כל אדם, עידית היא. בינונית שלו יפה משל כל אדם, בינונית היא. זבורית שלו יפה משל כל אדם, זיבורית היא.

היתה עידית שלו, בינונית של כל אדם? היכול לדחות הבע"ח אצל זיבורית? ר' זירא ור' אילא בעי נישמעינה מן הדא:רצו לפשוט מזו בינונית וזיבורית, הניזקין ובעלי חוב שמין להן בבינונית, וכתובת אשה בזיבורית. וכמה דאת בעי עידית ובינונית ניזקין דוחין לבעלי חוב בבינונית, ודכוותה בינונית וזיבורית ידחו הניזקין לבעלי חוב בזיבורית! תפשוט מינה בעית ר"ז דבשל עולם הן שמין! וחייב ליתן עידית שלו רבי יוסי בר בון בשם רב חסדא תיפתר שהיתה לו עידית ומכרה, וכבר נדחו לבעלי חוב לגבות בבינונית.כבר נשתעבד שדה-הבינונית

וכתובת אשה בזיבורית- אמר רבי ירמיה לא שנו אלא מנה מאתים אבל כתובת אלף דינר גובה בבינונית. ורבי יוסי אומר אפילו כתובת אלף דינר אינה גובה אלא מן הזיבורת. ואתיין אילין פלוגוותא כאילין פלוגוותא כל זמן שהיא בבית אביה גובה כתובתה לעולם. כל זמן שהיא בבית בעלה גובה כתובתה עד עשרים וחמש שנה. רבי סימון אמר רבי יהושע בן לוי לא שנו אלא כתובת מנה מאתים אבל היתה כתובתה אלף דינר גובה כתובתה לעולם. אתא רבי אבהו בשם רבי יוחנן ואפילו כתובה של אלף דינר אינה גובה אלא עד עשרים וחמש

שנה. ואתייא דרבי יוסי כרבי יוחנן. ודרבי ירמיה כר' יהושע בן לוי.

דתנינן תמן הכותב נכסיו לבניו וכתב לאשתו קרקע כל שהוא איבדה כתובתה. רב אמר במזכה על ידה. ושמואל אמר במחלק לפניה. רבי יוסי בר חנינה אמר מקולי כתובה שנו כאן. ותני בר קפרא מקולי כתובה שנו. א"ר בא טעמא דרבי יוסי בן חנינה לא סוף דבר בכתובת מנה מאתים. אלא אפילו כתובה של אלף דינר מקולי כתובה שנו:

הלכה ב משנה אין נפרעין מנכסים משועבדין במקום שיש בני חורין ואפי' הן זיבורית
אין נפרעין מניכסי יתומין אלא מן הזיבורית:

גמרא רבי יוחנן בשם רבי ינאי אין נפרעין מניכסי יתומים קטנים אלא בשטר שהריבית אוכלת בו. ויש אומרים אף לכתובת אשה. אמר רבי אימי מפני מזונות.שאוכלת מזונות היתומים, עד שגובה הכתובה אמר רבי מתניה מאן חש למזונות? ר"ש. דרבי שמעון אמר במגבה הדבר תלוי.כתובות4:1(כ"ש שלא גבתה כתובתה—אף שכבר עמדה בדין—יש לה מזונות מאי כדון? מפני חינה. כדי שיהו הכל קופצין עליה לישאנה. ויש אומרים אף לגזילה ולניזקין.נזקקין ליתומים קטנים אמר רבי יוסי בי רבי בון אף אנן תנינן תרתיהן: לגזילה- מן הדאב"ק10:1 אם היה דבר שיש לו אחריות חייבין

לשלם. לניזקין- מן הדא ואין נפרעין מן הנכסים של יתומין אלא מן הזיבורית. כיני מתניתא אין נפרעין מניכסי יתומים לניזקין, אלא מן הזיבורית.

והתני עמד הבן תחת האב, הניזקין שמין להן בעידית ובעלי החוב בבינונית. וכתובת אשה בזיבורית! אמר רבי יוסי בי רבי בון כאן ביתום גדול. כאן ביתום קטן:

הלכה ג משנה אין מוציאין לאכילת פירות, ולשבח קרקעות, ולמזון האשה והבנות, מנכסים משועבדים מפני תיקון העולם

המוצא מציאה לא ישבע מפני תיקון העולם:

גמרא אמר רבי חנינא מפני שאין להן קצבה.

ראובן גזל שדה משמעון ומכרה ללוי, ובא שמעון וטרפה מלוי, לוי גובה קרן ממשועבדין של ראובן, ושמעון גובה אכילת פירות מבני חורין של לוי.

עמד לוי והשביח, לוי גובה את הקרן ממשועבדין של ראובן. וגובה את השבח מבני חורין של שמעון. רבי חייה בשם ר' יוחנן אמר והוא שקדם מקחו של זה גד [שלקח שדה משמעון] לשבחו

של זה, אבל אם קדם שבחו של זה לוי למקחו של זה, לוי גובה את השבח אפילו ממשועבדין של שמעון.=גד

ר' בא רבי חייה בשם רבי יוחנן אמר אף באכילת פירות כך היא עבדא, אפיק ד' דינרין והוא שבח אשתא=שש לוי גבי ארבעתי דינרייא ממשועבדין של ראובן, וגבי תרין אחרונייא מבני חורין של שמעון.

##ר' אבין בשם רבנין דתמן: אין לך יורד ברשות וידו לתחתונה אצל שמעון. רבי יוסי בי ר' בון בשם רבנין דתמן: אין לך יורד ברשות וידו לעליונה אצל ראובן. גזלן, לעולם ידו עה"ת##

ראובן שגזל שדה משמעון ומכרה ללוי, והלך לוי ונתנה מתנה ליהודה, ובא שמעון וטרפה מיהודה, יהודה לא אזיל גבי לוי, דהיא מתנה.ואין בו אחריות לוי אזל גבי ראובן,וגובה ממנו דהיא מכירה. ולא מתנה יהבתינה?מה איכפת לך?.. יכל הוא מימר ליה בעי הוינא מיתן ליה וישלם לי טיבו.רציתי ליתן לו מתנה כדיי שישלם לי טובה

ראובן גזל שדה משמעון ונתנה מתנה ללוי, והלך לוי ומכרה ליהודה, ובא שמעון וטרפה מיהודה. יהודה אזל גבי לוי דהוא מכרה, לוי לא אזיל גבי ראובן, דהיא מתנה. דמר רבי יוסי בשם רבנין אין שיעבוד למתנה.

ראובן גזל שדה משמעון, ומכרה ללוי, ולא הספיק לכתוב טרפו עד שמת.לא הספיקו לטרוף השדה מן לוי עד שמת שמעון-ואין היורשים תובעים- דמאן היא? רב הונא וחייה בריה דרב. חד אמר אם כתב שטר טרפו, של ראובן. ואם לאו, של לוי היא. וחרנה אמר: היא כתב, היא לא כתב, של לוי היא. א"ר מנא מסתברא דלא דראובנמסתברא שהיא של ראובן דיכיל למימר ליה: האי דלא קומיך אקום לזביניה טביאת.הרי ראית, שלא חזרתי להקים המקח בידך...

מהו לגבות פרנסהלהשיא הבנות מן המשועבדין? אמר רבי זעירא רבי יוחנן לא גבי. מאן גבי? ר' חנינה ור' אילאי גבי. רבי יסא איתפקד מדלthe belongings דיתמין והוו תמן בעיין פרנסה. אעיל עובדא קומי ר' אלעזר וקומי ר' שמעון בן יקים. אמר רבי שמעון בן יקים לא מוטב שיתפרנסו מן של אביהן ולא מן הצדקה?!

אמר ליה רבי לעזר רבי אילו יבואו לפני רבותינו, אין נוגעין בו, ואנו עושין בו מעשה?! אמר ר' יסא אנא יהיב, ואי קמון יתמין ועררין אנא יהיב לון. אפילו כן חמון ולא עררון. גזר דין נפק ציפור בת אבשלום. רבי סימון ורבי יעקב בר אידי בשם ר' שמעון בר בא אנא ורבותינו גבינו לה מן המטלטלין כמנהג מקומה.

רב הוה כתיב לרבי אגרין, על דעתיה דר' חייה רבה. והוה ר' חייה כתיב ביני שיטייא: עמדו היתומין ומכרו, גובין מן

הפרנסה ואין גובין מן המזונות. עמדו ושיעבדו. השיעבוד הזה איני יודע מהו.
תנא לוי אחד שיעבוד האב ואחד שיעבוד הבן, גובין מן הפרנסה ואין גובין מן המזונות. אמר רבי אבא לית כאן בשיעבוד האב אלא בשיעבוד הבן. אם בשיעבוד האב. אם בחיי האב אינו גובה לא כל שכן לאחר מיתת האב!
רבי חמא בר עוקבה בשם ר' יוסי בר חנינה: נישאו הבנות, אלמנה ניזונת מהן.???מנכסי הבנות כשירשו הן הנכסים רבי בא בדידיה. ורבי יודה בדידיה. דאחתיה דר' יוסי בר חנינה בשם ר' יוסי בי רבי חנינה: אפילו מתו,הבנות אלמנה ניזונות מהן.???מנכסים שירש הבעל

{בני בנים מה הן? אי עומדים במקום האב לעניין כתובת בנין דכרין רבי מנא אמר בני בנים הרי הן כבנים. רבי יוסי אמר אין בני בנים כבנים. ר' שמואל בריה דר' יוסי בי רבי בון ורבי מתנייה הוון יתבין סברין מימר היא בני בנים שכאן, היא בני בנים של הלן.לעניין קיום פו"ר אמר לון רבי יוסי בי ר' בון בני בנים קפצה עליהן ירושת תורה}שייך ירו' כתובות 4

תמן תנינן מנה לאבא בידך אין לו בידי אלא חמשים דינרין פטור. מפני שהוא כמשיב אבידה. אמר ר' לעזר תקנה תיקנו בו כדרך שתיקנו במציאה. דתנינן המוצא מציאה לא ישבע מפני תיקון העולם. אמר ר' בא מתניתא בשאמרו לו שני שוורין

מצאת לי. וזה אומר לא מצאתי אלא אחד. אבל אם אמר לו שני שוורים מצאתי לך והחזרתי לך את שניהן. והוא אומר לו לא החזרתה לי אלא אחד לא בזה תיקנו.וחיב שבועה ר' פדת בשם רבי יוחנן בזה תקנו! אבל בראשונה, דבר תורה היא.פטור משבועה אף קודם התקנה! כהדא דתני: יכול אמר לו שני שוורים מצאת לי והוא אמר לא מצאתי אלא אחד, יכול יהא חייב? תלמוד לומר (ויקרא ה) או מצא אבידה וכחש בה. פרט לזה שלא כיחש. אבל אם אמר לו עומד הייתי בראש גגי וראיתיך מושך שני שוורים קשורים. שני שוורים קשורים משכת לי ,והוא אומר לא משכתי אלא אחד לא בזה תיקנו.וחייב שבועה אף לאחר התקנה ודכוותה עומד הייתי על אבא בשעת מיתתו וטענך מנה והודיתה לו. והוא אומר לא הודיתי אלא חמשים לא בזה תיקנו:

הלכה ד משנה יתומים שסמכו אצל בעל הבית או שמינה להן אביהן אפיטרופוס חייב לעשר פירותיהן

אפיטרופוס שמינהו אבי יתומים, ישבע ושמינהו בית דין לא ישבע. אבא שאול אומר חילוף הדברים:

גמרא (במדבר יח) אתם פרט לשותפין. אתם פרט לאפיטרופוס. אתם פרט לתורם שאינו שלו.

אתם פרט לשותפין. והתנינן השותפין שתרמו? אלא כאן בתרומה גדולה. כאן בתרומת מעשר.כתיב מיעוטא כלום למדו תרומה גדולה לא מתרומת מעשר! אלא כאן להלכה. כאן למעשה.לכתחילה לא יתרומו, בדיעבד-מהני

אתם פרט לאפיטרופוס. והתניא יתומים שסמכו אצל בעל הבית או שמינה להן אביהן אפיטרופוס, חייב לעשר פירותיהן! חברייא אמרין כאן לאפיטרופין לעולם. כאן לאפיטרופין לשעה. ר' יוסי בעי אם באפיטרופין לעולם, ודא דתני מוכר הוא עבדים אבל לא קרקעות?! אלא כאן ביתום גדול. כאן ביתום קטן.פטורים ממעשר

א"ר יוחנן בתחילה אין מעמידין אפיטרופוס ליתומין לחוב להן אלא לזכות להן, ואם חבו חבו. ר' יוסי בר חנינה אמר בין בתחילה בין בסוף אין מעמידין להן בין לזכות בין לחובה.

מתניתא פליגא על ר' יוסי בר חנינה: מעמידין להן אפיטרופוס! שנייה היא בשור שלא ילך ויזיק.

הזיק משל מי הן משלמין? ר' יוחנן אמר משל יתומין. רבי יוסי בר חנינה אמר משל אפיטרופוס. ואפילו דלא יסבור רבי יוחנן כן, לית מילתיה אמרה כן?! לא הוא דאמר לבסוף אם חבו חבו?!

אפיטרופוס שמינהו אבי יתומין ישבע, שאין דרכו לבחן.שמא מינה איש בלתי-מהימן

אבא שאול אומר חילוף הדברים אפיטרופוס שמינהו אבי יתומין לא ישבע, מפני דיכיל מימר ליה טבות הוינא עבידנא לך.עשיתי "חסד". שמינוהו בית דין ישבע מפני שהוא כנושא שכר.

אתייא דר' יוחנן כרבנין. דרבי יוסי בר חנינה כאבא שאול. דרבי יוחנן כרבנין- ואפילו דיסבור כאבא שאול, בעי הוא בר נש מיתן

מהימן ומיקרייה מהימן.לא איכפת ליה לישבע—כיון שנקרא "מהימן" (אבל תשלומין וודאי לא...ניחא ליה)
ודר' יוסי בר חנינה כאבא שאול אפילו דיסבור כרבנין אדם מבריח עצמו מן השבועה. ואין אדם מבריח עצמו מן התשלומין:ניחא ליה לאפוטרופוס לשלם, ובלבד שלא יישבע....

הלכה ה משנה המטמא והמדמע והמנסך אם שוגג פטור ואם מזיד חייב
הכהנים שפיגלו במקדש מזידין חייבין:

גמרא ר' יודן לא נחת לבית וועדא קם עם ר' מנא אמר ליה מה חדתין יימרון?איזה חידושים אמרו בבית וועד? אמר ליה כן א"ר יוסי המטמא אינו כעושה מעשה. מן הדא:גזל תרומה וניטמאת.אומר לו הרי שלך לפניך... אמר ליה תיפתר שניטמאת מאיליה. ולית שמע מינה כלום. דהיא מתניתא דן את הדין זיכה את החייב וחייב את הזכאי טימא את הטהור,חייב לשלם מביתו טיהר את הטמא. דמר רב ירמיה בשם רב במגיעו לידו. ושמואל אמר במגיעו לידו.אלמא "מטמא" כעושה מעשה
רבי יהודה בר' אומר בדין היה אפילו שוגג שיהא חייב, ולמה אמרו פטור? כדי שיהא מודיע. ורבי יוחנן אמר בדין היה שאפי' במזיד יהא פטור ולמה אמרו חייב? משום קנס.
חייליה דר' יוחנן מן הדא המטמא והמדמע והמנסך בשוגג פטור במזיד חייב. ואמר ר' יוחנן ומשום קנס???

מתניתא מסייעא לר' יוחנן: הנותן עול על גבי פרתו של חבירו פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים.והתם לא קנסו

עד כדון כסבור שהוא חולין. היה יודע בה שהיא תרומה וכסבור שמותר לטמותה?הנקרא שוגג? נישמעינה מן הדא: הכהנים שפיגלו במקדש מזידין חייבין. מה אנן קיימין? אם כסבור בהן שהוא חולין. ויש פיגול בחולין? אלא כן אנן קיימין ביודע בהן שהן קודש. וסבור לומר שמותר לפגל בקודש. והכא ביודע שהיא תרומה וסבור לומר ומותר לטמותה!ואפ"ה בשוגג פטור!

רב הונא בשם רב והוא שעירב ניסך. ועירבבה בתחילה והוא חייב מיתה. ולבסוף בתשלומין.???דווקא במערב יי"ן, אבל "מנסך" ממש הרי חייב מיתה וקלב"מ—ופריך הרי חיוב מיתה משעה ראשונה וממון אחר כך, ושמא חייב! התיב ר' אבא הגע עצמך שהרג את הנפש ושיבר את הצלוחית בתחילה והוא חייב מיתה. ולבסוף בתשלומין. מתיב ר' יוסי הגע עצמך שהדליק גדישו של חבירו בשבת בתחילה הוא חייב מיתה ולבסוף בתשלומין.אלא ע"כ לא אמרינן סברא זו, ופטור אף בכה"ג

המטמא והמדמע והמנסך בשוגג פטור במזיד חייב ואמר רבי יוחנן משום קנס:

הלכה ו משנה העיד רבי יוחנן בן גודגדא על החרשת שהשיאה אביה שהיא יוצאה בגט. ועל קטנה בת ישראל שנישאתבלי אביה לכהן שהיא אוכלת בתרומה ואם מתה בעלה יורשה. ועל מריש הגזול שבנאו בבירה שיתן את דמיו. ועל

החטאת הגזולה שלא נודעה לרבים שהיא מכפרת מפני תיקון המזבח:

##גמרא יבמות14:2 ר' חנינה בעא קומי ר' אימי נראין דבריו בפיקחת שיש לה דעת =אשה רגילה שהיא יוצאה בין לדעת בין שלא לדעת =גירושין בע"כ . וחרשת שאין בה דעת, לא תצא אלא לדעת! ולא עדות היא, "אף זו כיוצא בה" ומוסיפין על העדות?!?איך אפשר להוסיף על "עדות"!

רבי חנינה סבר מתניתי' דיבמות בפיקחת שהשיאה אביה ואמה ואח"כ נתחרשה.

רבי יוסי סבר מימר בקטנה שהשיאה אביה ואמה ונתגרשה. וחזרה וניסת, היתה העדות [שאוכלת בתרומה דרבנן] ##

אמר רבי יוחנן מה טעם אמרו קטנה בת ישראל אוכלת בתרומה? מפני שיהו הכל קופצין עליה לישא מפני חינה. אמר רבי שמי והוא שתהא יודעת לשמור קידושין. אמר רבי חנניה מן מה דאמר ר' יוחנן מפני חינה, הדא אמרה אפילו לא יודעת לשמור קידושיה. אמר רבי אימי מתניתא אמרה כן נישאת לכהן תאכל בתרומה.

רב המנונא בשם רבי אסי: קטנה שאין לה ג' שנים, אין לה חופה שתאכל בתרומה

רבי אבין בעי, קטנה שנכנסה לחופה ולא נבעלה, ושלחה לבית אביה והגדילה, מהו שתאכל בתרומה על גב חופתה הראשונה?

גזל מריש ובנאו בבירה. ב"ש אומרים יקעקע כל הבירה ויתננו לו.

ובית הלל אומרים נותן לו דמיו בשוויו מפני תקנת השבין. אמר רבי לעזר מה פליגין? בשגזלו משופה אבל אם גזלו ושיפהו,הרי קנאו בשינוי דמים הוא חייב לו. גזלו ושיפהו על גב מקומולא הגביהו מהו? נישמעינה מן הדא: היורד לתוך חורבה של חבירו ובנייה שלא ברשות, שמין לו וידו על התחתונה. ביקש ליטול עציו ואבניו אין שומעין לו.וה"ה כאן קונה

ר' יעקב בר אחא בשם ר' יהושע בן לוי משום יישוב. רב נחמן בר יעקב בעי אילו הפורק חבילתו לתוך חורבתו של חבירו והלך ליטלה שמא אין שומעין לו?! כיון דשמיע דאמר ר' יעקב בר אידי משום ר' יהושע בן לוי משום יישוב. אמר יאות תניי. אמר ר' יוסי הוינא סבר מימר מה פליגין בארץ אבל בחוצה לארץ לא. מן מה דאמר רבי יעקב בר אחא משום יישוב. הדא אמרה היא בארץ היא בח"ל

ביקש ליטול עציו ואבניו מהו?מתי חייב בעל החורבה לשלם? אומר לו המתן עד שידור בתוכה. ושמואל אמר נותנין לו מיד.

עולא בר ישמעאל בדין הוה אפילו לא נודעה לרבים לא תכפר למה אמרו תכפר, שלא יהא המזבח שמם. ריש לקיש אמר

בדין הוה דאפילו נודעה לרבים תכפר, ולמה אמרו לא תכפר שלא יהא מזבח מקבל גזילות.
וכמה הם רבים? גוריון בשם ריש לקיש שלשה בני אדם. רבי אבין בשם ר' יונתן (מלאכי א) והבאתם גזול את הפסח ואת החולה. מה פסח וחולה בגלוי אף כל בגלוי:
הלכה ז משנה לא היה סיקריקון=דין סיקריקון ביהודה בהרוגי המלחמה וכל הקונה מהם זכה
1)מהרוגי המלחמה ואילך יש בו סיקריקון כיצד? לקח מסיקריקון וחזר ולקח מבעל הבית מקחו בטל. מבעל הבית וחזר ולקח מסיקריקון מקחו קיים{ואינו יכול לערער מן האיש וחזר ולקח מן האשה, מקחו בטל. מן האשה וחזר ולקח מן האיש, מקחו קיים} זו משנה ראשונה.
2)ב"ד של אחריהן אמרו: נותן לבעלים רבועאע"פ שהשדה שלו=(הלוקח), יתן לבעלים 1/4 אימתי? בזמן שאין בידן ליקח אבל אם יש בידן ליקח הן קודמין לכל אדם
3)רבי הושיב ב"ד ונמנו שאם שהה לפני סיקריקון י"ב חדש כל הקודם ליקח יקח, ונותן לבעלים רביע:
גמרא בראשונה גזרו שמד על יהודה שכן מסורת בידם מאבותם יהודה הרג את עשו דכתיב (בראשית מט) ידך בעורף אויביך. והיו הולכין ומשעבדין בהן ונוטלין שדותיהן ומוכרין אותן לאחרים והיו בעלי בתים באין וטורפין, נמנעו מליקח, והיתה הארץ חלוטה ביד סיקריקון. התקינו שלא יהא סיקריקון ביהודה.אלא הלוקח זוכה בד"א בהרוגי המלחמה לפני

המלחמה, אבל הרוגים שנהרגו מן המלחמה והילך, יש בהן משום סיקריקון. והרוגים שלפני המלחמה לא כלאחר המלחמה הן? תפתר שבא סיקריקון וגזל וחמס לא הספיק לכתוב תרפושטר מקח עד שיבוא סיקריקון לכל העולם, שלא תהא הלכה למחצה.כיון שהגיע המלחמה קודם כתיבת השטר, אין בו דין סיק' גלילא היתה בה מלחמה כ"כ לעולם יש בו משום סיקריקון. המטלטלין אין בהם משום סיקריקון.=מקחו קיים

תני חכירי בתי אבות אין בהן משום סיקריקון.מפרש לה היורד משם חוב ומשם אנפרות an agreement to seize property (but not a valid one according to torah) אין בהן משום סיקריקון. אין לבעלים הראשונים שום טענה, וזכה בה הלוקח אנפרות עצמה ממתנת לבעלים שנים עשר חדש. אמר רבי יהודה בן פזי מכריזין והולכין ארבע שבתות לאחר שנים עשר חדש.אים שהה 12 חדשים ולא תבעו הבעלים, שוב א"י לערער

פתר לה חכירי בתי-אבות..תרין פתרין.שני פירושים נסבה מן חכור, וייבה לחכור, אתא בעי מיטרוף. אמר ליה ולאו חכור את שביק לי ומה דאת גזי גזי.בא סיק' וחמסה מחוכר, ונתנה לחוכר אחר,אומר השני לראשון: מה הפסד לך—מה שלקחת לקחת, ועכשיו אני החוכר....

נסבה מבעל הבית וייבה לחכורהסיק' חמסה מיד בעה"ב ומסרה לחכור,ובעה"ב בא להוציאו מידו אתא בעי מיטרוף. אמר ליהחכור לבעה"ב מה הנייה לך דאת מסיבנא מיניה, והוא מנסבא מינך!חוזר וחומס ממך! אלא מה דאית לי בחיילי אנא יהיב לך.מה שיש בכחי, אתן לך

לקח מן האיש...עד כדון בשני שטרות היה שטר אחד? רבי זעירא ורבי אילא תריהון אמרין כ"ש מקחו בטל, והוא שלקח מן האיש וחזר ולקח מן האשה. רבי חנניה ורבי ביבון תריהון אמרין כ"ש מקחו קיים, והוא שלקח מן האשה וחזר ולקח מן האיש.

???ואין כל מה שיש לאשהכגון נכסי מלוג משועבד לאיש לאכילת פירות????

רבי חזקיה בשם רבי אחא וכיני: מכר לראשון וחתמה, לשני לשלישי וחתמה וקיימ"ל דלא מהני וויתורה.., גובה מן האחרון. לא הספיק גובה משלפניו, לא הספיק גובה משלפני פניו. עלה אמר רב: בנכסים שהכניסה לו בכתובתהשמכניסה האשה קרקע כנגד שיעור הכתובה אבל נכסים שהכניסה לו פרה פרנון=נכסים שהכניסה האשה יותר משיעור שהבטיח הבעל בכתובתה גובה מאי זה שתרצה.

הן אומרים בידינו ליקח, והלוקח אומר לאו. אמר ר' יוסי לעולם השדה בחזקת הבעלים, שהמוציא מחבירו עליו הראייה.

רב אמר: אנא הוינא ממינייא, ולאו שנייא היא, הוא רביע קרקע הוא רביע מעות. א"ר יוסי בי רבי בון קרקע דינר אגרמא רביע, מעות סרימיסין:???קרקע שלקח ב80, בא לפרוע מעות נותן 20(דהיינו רביע) בא ליתן קרקע נותן חמישית (דמסתמא לקח קרקע בת 100 ב80—ע"כ כשנותן חמישית מן הקרקע, אין הלוקח מפסיד כלום)

הלכה ח משנה חרש רומז ונרמז. בן בתירה אומר קופץ ונקפץ במטלטלין

הפעוטות מקחן מקח וממכרן ממכר במטלטלין:
גמרא בן בתירה אומר קופץ ונקפץ שוכר ומשתכר.
אפיוטות- פרייא.ילדים אמר רבי יוחנן מפני חייהן.
אמר ר' מנא אף על גבי דרבי יוסי לא גבי עיצומין=אסמכתא מודה באילין דיהבון בניהן לאומנות' דאינון גביי עיצומין מפני חיי הבריות:מתנה המלמד" אים לא אלמד לבנך אומנות זה, הריני חייב לשלם כך וכך
הלכה ט משנה אילו דברים אמרו מפני דרכי שלום: כהן קורא ראשון ואחריו לוי ואחריו ישראל מפני דרכי שלום
מערבין בבית ישן מפני דרכי שלום
בור שהוא קרוב לאמה מתמלא ראשון מפני דרכי שלום
מציאת חרש שוטה וקטן יש בהן גזל מפני דרכי שלום רבי יוסי אומר גזל גמור
מצודות חיה ועופות ודגים יש בהן גזל מפני דרכי שלום ר' יוסי אומר גזל גמור
עני המנקף בראש הזית גזל מפני דרכי שלום רבי יוסי אומר גזל גמור
אין ממחין ביד עניי גוים בלקט ובשכחה ובפיאה מפני דרכי שלום:
גמרא מילתיה דרבי שמעון בן יוחי אמר שהוא שהוא מדברי תורה דתני בי ר' שמעון בן יוחי (דברים לא) ויכתוב משה את התורה הזאת ויתנה אל הכהנים בני לוי וגו'. ואח"כ ואל כל זקני ישראל. מילתיה דרבי יהושע בן לוי שהוא מדבריהן דאמר ר' יהושע מיימי לא ברכתי לפני כהן, ולא הינחתי לברך ישראל

לפניו. מילתיה דרבי חנינה אומר שהוא מדבריהן דמר ר' חנינה עיר שכולה כהנים ישראל קורא ראשון מפני דרכי שלום. רבי אחי ורבי תנחום בר חייה בשם ר' שמלאי עיר שכולה כהנים כולן נושאין את כפיהן. ולמי הן מברכין? לאחיהן שבצפון ושבדרום. ומי עונה אחריהן? הנשים והקטנים. תני אביי בר בנימן עם העומד אחרי הכהנים אינן בכלל ברכה. העומדים לפני הכהנים אמר רבי חייה בר בא אפי' חומה של ברזל אינה מפסקת. העומדין מן הצדדין? נישמעינה מן הדא: נתכוון להזות לפניו, והזה לאחריו. לאחריו, והזה לפניו הזייתו פסולה. לפניו, והזה על הצדדין הזייתו כשירה. הדא אמרה העומד מן הצדדין בכלל ברכה הן. אמר רב חסדא וצריך שיהא החזן ישראל. אמר רב חסדא אם היה כהן אחד אומר "כהן" לשנים אומר כהנים. ורב הונא אמר אפילו לא' אומר כהנים שאינו קורא אלא השבט. שלא תאמר איש[כהן] פלוני מגלה עריות ושופך דמים והוא מברכנו?! אמר הקב"ה ומי ברכך? לא אני מברכך! שנא' (במדבר ו) ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם:

מערבין בבית ישן. א"ר אבין ובדיור ישן היא מתניתא.[לא נשתנה הדייר]

בור הקרוב לאמה מתמלא ראשון. והוא שתהא אמת המים עוברת על גביו. שמואל אמר אפילו מן הצד. תמן אמרין, דרחיק וניחא למישתי, קדים ליה, דקריב וקשה למישתי.[מי שרחוק וקל לו להשקות, קודם לקרוב וקשה לו]

מע"ש 4:4 לשפחתו העברי (יכול לזכות ולפדות על ידיה,והא קטנה היא!)**על דעתיה** דרבנן דתמן ניחא. תמן אמרין בשם רב נחמן בר יעקב כל שנותנין לו אגוז ומשליכו צרור ונוטלו. המוציא מידו כמוציא לאישפה.כנוטל מן האשפה. **אגוז ונוטלו, צרור וזורקו- גזילו גזל** מפני דרכי שלום. אגוז וצרור נוטלן ומצניען ומביאן לאחר זמן, גזילו גזל גמור. זוכה לעצמו אבל לא לאחרים. רב הונא אמר כשם שזוכה לעצמו, זוכה לאחרים. הכל מודין שאין מתנתו מתנה שנאמר (שמות כב) כי יתן איש. מתנת איש מתנה ואין מתנת קטן מתנה דברי חכמים. רבי יודה בן פזי בשם ר' יוחנן לעולם אין גזילו מחוור עד שיביא שתי שערות רבי אבהו בשם ר' יוחנן: הדא דאת אמרת להוציא ממנו בדין. אבל לקרבן ולשבועה כל עמא מודה עד שתביא שתי שערות. ברם כרבנן דהכא????אי סבירא לן "זוכה לעצמו אבל לא לאחרים" האיך תפדה מע"ש? {רבי יוסי בעי מעתה אף לעצמו לא יזכה שנאמר (שמות כב) איש אל רעהו עד שיהא כרעהו!!} מתרץ קו'רבי יוסי בי ר' בון בשם רבי שמואל בר רב יצחק וירדו לה בשיטת הפעוטות. דתנינן תמן הפעוטות מקחן מקח וממכרן ממכר במטלטלין.

{והא תנינן תמן עירובין 7 אבל אינו מזכה להן לא על ידי בנו ובתו הקטנים ולא על ידי עבדו ושפחתו הכנענים מפני שידן כידו.ובפרק 8 יש, שיכול לזכות החבית ע"י בנו! **רבנן דקיסרין אמרין כאן** בתינוק שיש בו דעת. כאן בתינוק שאין בו דעת}

מצודות חיה ועופות כו'. הדא דאת אמר באילין רברבתא אבל באילין דקיקתא מצודות קטנים כמאן דאינון בגו בייתיה.

העני המנקף בראש הזית מה שתחתיו גזל מפני דרכי שלום. ר' יוסי אומר גזל גמור. הדא דאת אמר בדארעא. אבל הלוקח בידי(ושוב נפלה לארץ) זכתה לו ידו.

אין ממחין ביד עניי גוים לקט שכחה ופיאה מפני דרכי שלום. תני עיר שיש בה גוים וישראל מעמידין גבאי גוים וגבאי ישראל וגובין משל גוים ומשל ישראל ומפרנסין עניי גוים ועניי ישראל ומבקרין חולי גוים וחולי ישראל וקוברין מתי גוים ומתי ישראל ומנחמין אבילי גוים ואבילי ישראל ומכבסין כלי גוים וכלי ישראל מפני דרכי שלום.

גירדאי שאל לרבי אימי יום משתה של גוים מהו?(להחזיקן וכו') וסבר מישרי לון מן הדא מפני דרכי שלום. אמר ליה רבי אבא והתני ר' חייה יום משתה של גוים אסור. אמר ר' אימי אילמלא ר' אבא כבר היינו באין להתיר ע"ז שלהן וברוך שהבדילנו מהן:

הלכה י משנה משאלת אשה לחבירתה החשודה על השביעית, נפה וכברה ריחיים ותנור. אבל לא תבור ולא תטחן עמה

אשת חבר משאלת לאשת עם הארץ נפה וכברה ובוררת וטוחנת ומרקדת עמה, אבל משתטיל מים לא תגע בה שאין מחזיקין יד עוברי עבירה

וכולן(שהותרו במתניתין) לא אמרו אלא מפני דרכי שלום

ומחזיקים ידי גוים בשביעית אבל לא ידי ישראל ושואלים בשלומן(אף של ישראל) מפני דרכי שלום:

גמרא ר' זעירא בעי קומי רבי מנא מתניתא בסתם. הא בפרושא לא. אמר ליה וסתמו לאו כפירוש היא?! אמר ליה אני אומר נפה לספור בה מעות. כברה לכבור בה חול. ריחים לטחון בה סממנין. תנור להטמין בו אונין של פשתן.

##רבי פינחס בעי במה קנסו במקום שזורעין ואוכלין (זורעין בשביעית, וגם אוכלין הפירות) או במקום שזורעין ולא אוכלין? מה נפיק מביניהון? ראו אותו לוקח מן הסירקי, אין תימר במקום שזורעין ואוכלין,(דווקא כשמשתמשים בפירות שביעית) ראו אותו לוקח מן הסירקי(סוחר ישמעאלי שהביא יבול מן החוץ) מותר. ואין תימר במקום שזורעין ולא אוכלין, ראו אותו לוקח מן הסירקי אסור. (שאסרו לסייע ה"גברא")

ר' יסוי בי ר' חנינה בעי על כל פירקא איתמר(פרק 5 שביעית(כולו מפני דרכי-שלום)) או על הדא הילכתא איתמר? רבנין דקיסרין בשם רבי יהודה בן טיטם מן מה דלא תנינן בגיטין אלא הדא הילכתא, הדא אמרה על הדא הילכתא אתמר.

תמן תנינן נחתום שהוא עושה בטומאה לא לשין ואין עורכין עמו. ותני עלה: לא בוררין ולא טוחנין עמו. והכא הוא אומר אכן?!(שמותר עד שיגע בו המים) אמר רבי אילא כאן לחולין כאן לתרומה. והתנינן נחתום. אית למימר נחתום בתרומה?!

חברייא אמרי כאן בלותתכשלותת, הרי הוכשרו תיכף, ואסור כאן בשאינו לותת. מתניתא מסייעא לחבריא אבל משתטיל את המים לא תגע אצלה.

רבי חייה ורבי אימי:מחזיקין ידי עכו"ם= חד אמר חרוש בה טבאות ואנא נסיב לה מינך בתר שמיטתא.אקח ממך השדה וחרנה אמר "יישר". מאן דאמר חרוש בה טבאות ואנא נסיב לה מינך בתר שמיטתא. מה שואלין בשלומן?דמותר אף בישראל? "אישר" ומאן דאמר לגוי, יישר. מה שואלין בשלומן של ישראל? שלום עליכם.פחות "החזקה" מ"יישר"

דלמאמעשה שהיה רבי חיננא בר פפא ור' שמואל בר נחמן עברין על חד מחורשי שביעית. אמר ליה רבי שמואל בר נחמן אישר. אמר ליה ר' חיננא בר פפא לא כן אלפן רבי (תהלים קכט) ולא אמרו העוברים ברכת י"י עליכם שאסור לומר לחורשי שביעית אישר! א"ל לקרות אתה יודע, לדרוש אין אתה יודע!

ולא אמרו העוברים- אילו עובדי כוכבים ומזלות שהן כלים ועוברים מן העולם. לא אמרו לישראל ברכת י"י עליכם. מה ישראל אומרים להן? ברכנו אתכם בשם י"י- לא דייכם שכל ברכות שבאות לעולם בזכותינו הן באות. ואין אתם אומרים לנו בואו וטלו מן הברכות הללו! ולא עוד אלא שאתם מגלגלין עלינו פיסים(assessments) (a kind of tax) וזימיונות fines וגולגליות וארנוניות:

מסכת גיטין פרק ו

הלכה א משנה האומר התקבל גט זה לאשתי או הולך גט זה לאשתי אם רצה לחזיר יחזיר
האשה שאמרה התקבל לי גיטי אם רצה להחזיר לא יחזיר
לפיכך אם אמר הבעל אי אפשר שתקבל לה אלא הולך ותן לה אם רצה להחזיר יחזיר
רשבג"א אף האומרת טול לי גיטי אם רצה להחזיר לא יחזיר:

גמרא בכל אתר את אמר התקבל כזכה, הכא את אמר התקבל כהולך?! שנייה היא שזכין לו לאדם שלא בפניו. התיב ר' שמי, הגע עצמך שהיתה צווחת להתגרש? אני אומר שמא חזרה בה.

הא תנינן היא עצמה מביאה את גיטה.כשאומר לה אל תתגרשי אלא במקום פלוני, מביאה את הגט ואומרת בפ"ן חש לומר שמא חזרה בה? תמן היא חבה לעצמה, ועל כן מתגרשת מיד [דחשיב כמוסר ליד "שליח" לשם "זכות"] ברם הכא חוב לה.

רב נחמן בר יעקב אמר: אמרה "הבא לי גיטי", והלך ואמר לו "אשתך אמרה התקבל לי גיטי", אעפ"י שהגיע לידה אינו גט, שהואהבעל סבור, מדעת השליח מתגרשת, והיא אינה מתגרשת אלא מדעתה.=כשמגיע לידה התיב רב הונא בר חייה והא דתנינן האשה שאמרה "התקבל לי גיטי"והבעל אמר

"התקבל"—לחד תנא אינו גט, עד שיגיע גט לידה. מעתה אפילו הגיע גט לידה אינו גט. שהיא סבורה שהיא מתגרשת מדעת השליח, והיא אינה מתגרשת אלא מדעתה. ביודע הבעל הלכה לומר התקבל וזכה, כהולך. והתנינן קטנה שאמרה התקבל לי גיטי אינו גט עד שיגיע גט לידה. מעתה אפילו הגיע גט לידה אינו גט שהוא סבור שמא לדעת השליח היא מתגרשת, והיא אינה מתגרשת אלא מדעתה. ביודע שאין הקטן עושה שליח. רבי זעירא בעי, עד כדון בשאמרה הבא לי, ואמר לו התקבל לי.אפי' הגיע וכו' אמרה התקבל לי, והוא אמר לו הבא לי?

אשכח תני על תרויהון: הרי זה גט ואם רצה להחזיר יחזיר.

רב הונא בשם רב: אין האשה עושה שליח לקבל גיטה משלוחה של בעלה. שמואל שמעה מיניה ולעתה בתרי' ארבעים זימני. והא תנינן (דברים כד) ונתן בידה אין לי אלא בידה, מניין ביד שלוחו ביד שלוחה, משלוחו לשלוחה, משלוחה לשלוחו, מניין? תלמוד לומר ונתן ונתן...! אלמא אשה עושה שליח לקבל מיד שליח הבעל! ומתרץ כאן להלכה כאן לדבר תורה

מה תני אי איפשי? רבי.מאן תנא דבעי לשון "אי אפשי"

דתני אמרה התקבל לי גיטי והלך ואמר לו אשתך אמרה התקבל לי גיטי, "הילך" "הוליכו לה" ו"נתנו לה" "זכה לה"

ו"נתקבל לה" אם רצה להחזיר לא יחזיר, דברי רבי. ר' נתן אומר: "הוליכו לה" ו"נתנו לה" אם רצה להחזיר יחזיר, "התקבל" ו"זכה לה" אם רצה להחזיר לא יחזיר. רבי אמר בכולן לא יחזיר, עד שיאמר לו "אי איפשי שתקבלו לה אלא שתוליכו לה".(רבי היינו ת"ק) וקשיא על דרבי הילך מן דיבורי, אם רצה להחזיר לא יחזיר?! וקשיא על דרבי נתן הילך לדיבורה, אם רצה להחזיר יחזיר.

[כשאמרה היא "התקבל" והוא "הולך" רב הונא אמר נעשה שלוחו ושלוחה. אסי אמר כל היכא דאמר שלוחו ושלוחה, מגורשת ואינה מגורשת.]
אמר רבי חגיי קומי רבי יוסי ואתיין אילין פלוגתא כאילין פלוגתא דתנינן תמן היה מדבר עם האשה על עיסקי גיטה וקידושיה ונתן לה גיטה וקידושיה ולא פירש רבי יוסי אומר דייו. רבי יהודה אומר צריך לפרש. ואתייא דר' כרבי יוסי. ודרבי נתן כרבי יודה.דהילך לאוו לשון "הסכמה היא" אמר ליה ואת מה בידך? דאמר רבי זעירא אמר ר' חייה בר אבין אדא בר תחליפא בשם ר' הושעיה, מה פליגין? בשהפליגו עצמן לעניינות אחרים, אבל אם היה עוסק באותו עניין גט הוא. והכאפלוגתת ר"ן ורבי אפילו בעוסקין באותו עניין היא מחלוקת.

ר' זעירא בעי קומי ר' מנא אף לעניין מתנה כן? אדם עושה שליח לקבל דבר שאינו שלו. אמר ליה תמן התורה זיכת אותה

בגיטה והיא עושה שליח לקבל דבר שהוא שלה. אית לך מימר במתנה אדם עושה שליח לקבל דבר שאינו שלו?! ועוד מן הדא דאמר רבי יוסה ור' יעקב בר זבדי רבי אבהו בשם רבי יוחנן אמר ליתן מתנה לחבירו וביקש לחזור בו חוזר בו. [קם רבי יוסי עם ר' יעקב בר זבדי אמר ליה והן הוא הין צדק?!]

אמר לו: "הולך" גט אשתי, גט בתה, גט אחותה, והלך ונתנו לה,אחר שחזר בו הבעל אינו גט. תבעו השליח ואמר לו, תן גט לאשתו! אמר לו "הילך" גט אשתי גט בתה גט אחותה והלך ונתנו לה, הרי זה גט.א"י לחזור משהגיע ליד השליח

ר' יוסי בי ר' בון ורבי אבין בשם ר' שמי זו דברי רבי, אבל חכמים אומרים באומרת יהא לי בידך.דווקא כשאמרה "יהא.." אחר שהגיע ליד השליח, מהני

אמר רבי חנינה הלכה כרבן גמליאל. והוא שאמרה לו היא, טול לי ויהא לי בידך.

חד בר נש שלח גט לאיתתיה, אמרה ליה: יהא לי בידך. אתא עובדא קומי רב אמר אם בא להחזיר לא יחזיר.ומגורשת אף קודם שהגיע גט לידה מה ופליג? שנייא הוא יהא בידך. שנייא הוא יהא "לי" בידך. א"ר חזקיה אנא ידע רישא וסיפא.הספור היתה אחרת... אשה אחת עשת שליח לקבל גיטא משלוחי בעלה, אתא עובדא קומי רב אמר אם רצה להחזיר לא יחזיר. מחלפה שיטתיה דרב. תמן א"ר הונא בשם רב אין האשה עושה שליח לקבל גיטה משלוחי בעלה, והכא הוא אמר הכין! אני אומר

אחר הדלת היה עומד, ושמע את קולה:והסכים שיעשה היא שליח לקבל מיד שלוחו

הלכה ב משנה האשה שאמרה "התקבל לי גיטי" צריכה שני כיתי עדים שנים שיאמרו בפנינו אמרה, ושנים שיאמרו בפנינו קיבל וקרעבשעת הגזירה אפילו הן הראשונים והן האחרונים או אחד מן הראשונים ואחד מן האחרונים ואחד מצטרף עמהן

נערה מאורסה היא ואביה מקבלין את גיטה. רבי יהודה אומר אין שתי ידיים זוכות כאחת אלא אביה מקבל גיטה בלבד

וכל שאינה יכולה לשמור את גיטה אינה יכולה להתגרש

קטנה שאמרה התקבל לי גיטי אינו גט עד שיגיע גט לידה לפיכך אם רצה הבעל להחזיר יחזיר שאין הקטן עושה שליח. ואם אמר לו אביה צא וקבל לבתי גיטה אם רצה להחזיר לא יחזיר:

גמרא שנים שאמרו בפנינו אמרה, ושנים שאמרו בפנינו קיבל וקרע. הוא מודה, יצטרף השליח! הבעל+שליח! תיפתר שהיה קרוב. הדא אמרה שהקרוב נעשה שליח.

נערה מאורסה היא ואביה מקבלין גיטה. ריש לקיש אמר כמחלוקת בגיטין כך מחלוקת בקידושין. אמר רבי יוחנן הכל מודין בקידושין שאביה מקדשה ולא היא. מודה ר"ל בנישואיאביה ולא היא לא הכל ממנה להשיא את עצמה ולהפסיד מעשה ידיה לאביה.

על דעתיה דרבי יוחנן אין לה דעת אצל אביה, ואינה עושה שליח. על דעתיה דריש לקיש יש לה דעת אצל אביה, והיא עושה שליח.

מתניתא פליגא על ר' יוחנן האיש מקדש בו ובשלוחו והאשה מתקדשת בה ובשלוחה!אלמא נערה עושה שליח! פתר לה בגדולה. והתנינן "קטנה" שאמרהא נערה עושה! התקבל לי גטי אינו גט עד שיגיע גט לידה פתר ביתומה. והא תנינן אם אמר לו אביה צא והתקבל לבתי גיטה אם רצה להחזיר לא יחזיר. פתר לה לצדדין היא מתניתא. רישא ביתומה. וסיפא בשיש לה אב.
מתניתא פליגא על ריש לקיש: האיש מקדש את בתו כשהיא נערה בו ובשלוחואלמא "אביה ולא היא"! פתר לה כרבי יהודה דרבי יהודה אמר אין שתי ידיים זוכות כאחת. דאמר רבי יוסי חד רב נפק מבית וועדא, אמר נפק עובדא כר' יוחנן, וסמכין עלוי. לא הוה צריכה מיסמוך עליו, אלא דהות מן ימא לטיגני.כיון שאמרו תיכף סמכו עליו

חברייא אמרין: בחצר ובארבע אמות פליגין. רבי יוחנן אמר יש לה חצר ויש להן ארבע אמות. ריש לקיש אמר אין לה חצר ואין להן ארבע אמות. רבי אלעזר אמר בחצר פליגין ואין לה ארבע אמות. מי אמר רבי יוחנן, בפישוט ידים.מה שאמר ריו"ח דמהני, בפישוט ידיים
ר' אלעזר שאל חצירו של שליח, מהו שתיעשה כידו?

נישאת- היא לא אביה. לא ניסת- קטנה, אביה לא היא. נערה, בין היא בין אביה. אם אין בה דעת, אביה לא היא. ***הגהתי***

אי זו היא קטנה שהיא צריכה=יכולה להתגרש? אמר רבי יוחנן כל שנותנין לה גיטה ודבר אחר עמו, והיא מוציאה אותו לאחר זמן:

הלכה ג משנה האומר תן גט לאשתי במקום פלוני, ונתנו לה במקום אחר, פסול. "הרי היא במקום פלוני" ונתנו לה במקום אחר, כשר.
האשה שאמרה התקבל לי גיטי במקום פלוני וקיבלו לה במקום אחר, פסול. ור' אלעזר מכשיר.
"הבא לי גיטי ממקום פלוני" והביאו לה ממקום אחר כשר:

גמרא מתניתארישא דלא כרבי אליעזר. ברם כר' אליעזר לעולם אינה=הינה מגורשת, עד שיאמר לו: אל תגרשנה לי "אלא" במקום פלוני.
"הרי היא" במקום פלוני והלך וגירשה במקום אחר (הרי זו) "הרי-זו" אוף רבנן מודה שאינו אלא כמראה לה מקום,

הבא לי..אוף רבנין מודיי שאינו אלא כמראה לה מקום:

הלכה ד משנה "הבא לי גיטי" אוכלת בתרומה עד שיגיע גט לידה. "התקבל לי גיטי" אסורה לוכל בתרומה מיד

"התקבל לי גיטי במקום פלוני" אוכלת בתרומה עד שיגיע גט לאותו מקום. רבי אלעזר אוסר מיד:

גמרא מה טעמא דר' לעזר? אני אומר אחר הדלת מצאו.

תמן תנינן האומר למי שאינו נאמן על המעשרות קח לי ממי שהוא נאמן, ממי שהוא מעשר, אינו נאמן. תני ר' יוסי אומר אפילו אמר לו "מפלוני" אינו נאמן, עד שיאמר לו "קח ואני נותן מעות" מ"ט דר"י? אני אומר אחד קרוב מצאו, ולקח ממנו. אתייא דר' אלעזר כר' יוסי.האי שליח ע"ה משתמט וקאמר "מראה-מקום קאמר לי" ולוקחו מאיש אחר ודרבי יוסי כר' אלעזר. דרבי יוסי ריבהמחמיר יותר מן דרבי אלעזר. ולא מודה ר' אלעזר שאם

אמרה לו אל תקבלהו לי אלא במקום פלוני שהיא אוכלת בתרומה עד שיגיע הגט לאותו מקום?! והכא אפילו אמר לו מפלוני אינו נאמן עד שיאמר לו קח ואני נותן מעות. מאי טעמא דרבי יוסי? אני אומר אחד קרוב מצא ולקח ממנו:

הלכה ה משנה האומר כתבו גט ותנו לאשתי גרשוה כתבו איגרת ותנו לה הרי אילו יכתבו ויתנו

פטרוה פרנסוה עשו לה כנימוס עשו לה כראוי לא אמר כלום

בראשונה היו אומרים: היוצא בקולר ואמר כתבו גט לאשתי הרי אילו יכתבו ויתנו. חזרו לומר אף המפרש והיוצא בשייראא. ר"ש שזורי אומר אף המסוכן:

גמרא האומר תרכוה כאומר גירשוה. פטרוה פרנסוה. עשו לה כנימוס עשו לה כראוי לא אמר כלום. אני אומר למזונות.

אמר ר' מנא: ולא סוף דבר בקולר של סכנה אלא אפי' בקולר של ממון. שכל הקולר בחזקת של סכנה.

ר' אלעזר שאל, מתנתו כמתנת שכיב מרע? רב נחמן בשם ר' יעקב ארמנייא מה דהיא צריכה לר' אלעזר פשיטא לר' יוסי בר חנינה דתנינן תמן האשה שנהרגה נהנין בשערה. בהמה

שנהרגה אסורה בהנייה. אמר' ר יוסי בר חנינה באומרת תינתן כבינתי brooch לבתי.אל" מתנת שכ"מ מהני ביוצאת ליהרג כהדא: גניבה אתאפק למקטלא,"גניבא" יצא ליהרג אמר: יבוניתנו לר' אבונא זוז מן חמראמן היין דכפר פנייא. ולא יבון ליה.לא נתנו לו. חשין להא דרב. דרב אמר היורש כמשועבד כשם שאין מלוה בעדים ניגבית מן המשועבד. כך אינה ניגבית מן היורשין. ולא יתנון ליה משום חוב יתנון ליה משום מתנה! חשין להא דרבי אלעזר. דר' אלעזר שאל מתנתו כמתנת שכיב מרע. אייתי דרבי זעירא לרבי יצחק עטושיא, ותנון ליה כגיטין כן מתנה!שיש "להקל" ביוצא ליהרג אמר ליה רבי בא, או מה גיטין אם לא נתן בחייו לא נותן. אף מתנה אם לא נתן בחייו לאו שמה מתנה! אמר ליה הכא אתא ר' מפקה חכמתה, ומפסדה לר' אבונא זוזי! לית יכיל דתנינן תמן תנו מנה לאיש פלוני ומת יתנו לאחר מיתה! כר' שמעון.שזורי

דרבי יוחנן פליג, יבון ליה. דמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן: מלוה בעדים נגבית מן היורשין ובלבד יורשין קרקע.מלווה ע"פ גובה מן היורשים—אים ירשו קרקע אמר ר' יוסה הדא דתימר בהן דהוה קאים גביה עד שעה דמית, ברם אם עליל ונפק אנא אמר, כבר יהיב ליה.שמא פרע

מילתיה דרבי חנינה אמר דלא יהיב ליה.לבסוף לא נתנו לר' אבונא.. ר' חנינה הוה מישתעי אהן עובדא: לוי פריסה הוה עבר מן אתר

לאתר, נפקין קריביה דגניבה מיבול עימיה,הלוהו ממקום למקום אמרלוי לקרובו ייבון לר' אבונא זוזיי והיתגרון לחמא.תן לו זוזי שיקח לחם!!

תני אף החולה. ר' יעקב בר אידי בשם ר' יונתן הלכה כרבי שמעון השזורי במסוכן.דווקא מה בין מסוכן מה בין חולה? חולה כדרך הארץ. ומסוכן כל שקפץ עליו החולי.

דרך הארץ, הקרובים נכנסין אצלו מיד, והרחוקין לאחר ג' ימים. ואם קפץ עליו החולי אילו ואילו נכנסין אצלו מיד. דלמאמעשה שהיה ר' הונא ר' פינחס ר' חזקיה סלקון מבקר' לרבי יוסי בתר תלתא יומין, אמר לון ביוי לי בעיתון מקיימה מתניתא:שאני רחוק..

הלכה ו משנה מי שהיה מושלך בבור ואמר כל השומע את קולי יכתוב גט לאשתי הרי אילו יכתבו ויתנו

הבריא שאמר כתבו גט לאשתי רצה לשחק בה מעשה בבריא שאמר כתבו גט לאשתי ועלה לראש הגג ונפל ומת אמר רבן שמעון בן גמליאל אמרו חכמים אם מעצמו נפל הרי זה גט ואם הרוח דחאתו אינו גט:

גמרא אמר ר' חנינה לימדנו ר' יונתן והן שראו בובייה של אדם. תמן תנינן מעידין לאור הנר ולאור הלבנה. ומשיאין על פי בת קול. ומר רבי יונתן והן שראו בוביי' של אדם. ר' אחא בר חנינה בשם ר' חנינה: הדא דתימר בשדה אבל בעיר אפילו לא ראו בוביי' של אדם. והתנינן מי שהיה מושלך בבור. ואמר רבי יונתן והן שראו בוביה של אדם. אמר ר' אבין המזיקין היו מצויין בבורות כדרך שהן מצויין בשדות.

ספק מעצמו נפל, ספק הרוח דחתו? נישמעינה מן הדא רבן שמעון בן גמליאל אומר אם על אתר נפל הרי זה גט. ואם לאחר זמן נפל אינו גט. וההן על אתר ולא ספק הוא? הדא אמרה ספק מעצמו נפל ספק הרוח דחתו הרי זה גט.

שחטה לזרוק דמה לע"ז ולהקטיר חלבה לע"ז. רבי יוחנן אמר המחשבה פוסלת="מחשבין מעבודה לעבודה" ריש לקיש אומר אין המחשבה פוסלת. התיב ר' יעקב בר אידי קומי ריש לקיש. והתנינן חולין2:7 עיין בבלי ר' יוסי אומר קל וחומר הדברים מה אם במקום שהמחשבה פוסלת במוקדשין כו'. ופיגול ונותר המחשבה פוסלת?!ע"כ רק בגוונא דמחשב מעבודה לעבודה! אמר ליה פיגול ונותר המחשבה פוסלת, אבל אם שחטה לזרוק את דמה לע"ז ולקטור חלבה לע"ז, אין המחשבה פוסלת.

שחטה וזרק דמה, והקטיר חלבה לע"ז זה היה מעשה בקיסרין ולא אמרו לא לאיסור ולא להיתר. ר' חנינא בשם רב חסדא זאת אומרת לא חשו.לרשב"ג שאומר "הוכיח סופו על תחילתו" אין תימר חשו, היה להם להורות איסור. רבי יוסי בשם רב חסדא זאת אומרת שחשו, אין תימר לא חשו, לא היה להן להורות היתר...?!

הלכה ז משנה אמר לשנים תנו גט לאשתי. או לשלשה כתבו גט ותנו לאשתי. הרי אילו יכתבו ויתנו

אמר לשלשה תנו גט לאשתי יאמרו לאחרים כתבו, מפני שעשאן בית דין דברי ר' מאיר. וזו הלכה שלח חנניה איש אונו מבית האסורין מקובל אני באומר לשלשה תנו גט לאשתי שיאמרו לאחרים כתובו מפני שעשאן בית דין

אמר רבי יוסי נומינו לשליח אף אנו מקובלין שאפילו אמר לב"ד הגדול שבירושלים תנו גט לאשתי צריך שילמדו ויכתבו ויתנו לה
אמר לעשרה תנו גט לאשתי, אחד כותב וב' חותמין. כולכם כתובו אחד כותב וכולן חותמין. לפיכך אם מת אחד מהן הרי הגט בטל:

גמרא מתניתא דרבי מאיר, מן דבתרה אמר לשלשה. ואמר רב חסדא טעמא דרבי מאיר? מה מצינו בכל מקום אחרים כותבין ובית דין חותמין. =מקיימין והכא, אחרים כותבין, ובית דין מחתמין.

רבי הילל בר וולס בעא קומי רבי מה ראו לומר הלכה כר' יוסי? אמר ליה שלא ראיתיו.??ואין מושיבין את הארי לאחר מיתה רבי כד הוה בעי מקשייה על דרבי יוסי, אמר אנן עליבייה מקשייא על דרבי יוסי! שכשם לבין קדשי הקדשים לבין חולי חולין, כך בין דורינו לדורו של רבי יוסי. אמר רבי ישמעאל בי רבי יוסי כשם שבין זהב לעפר, כך בין דורינו לדורו של אבא.
אמר לעשרה הוליכו את הגט הזה, אחד מוליך על ידי כולן. כולכם הוליכו כולם מוליכין, ואחד נותן על ידי כולן. לפיכך אם מת אחד מהן הרי הגט בטל.
רבי יוחנן בשם רבי אלעזר דמן רומא: המונהאים מנה שמותיהם כאומר כולכם:

מסכת גיטין פרק ז

הלכה א משנה מי שאחזו קורדייקוסdelirious ואמר כתבו גט לאשתי לא אמר כלום אמר כתבו גט לאשתי ואחזו קורדייקוס וחזר ואמר אל תכתבו אין דבריו האחרונים כלום

נשתתק, אמרו לו נכתוב גט לאשתך? והרכין בראשו, בודקין אותו שלשה פעמים אם אמר על לאו לאו ועל הין הין הרי אילו יכתבו ויתנו:

גמרא סימן שוטה היוצא בלילה. והלן בבית הקברות והמקרע כסותו והמאבד מה שנותנין לו. רבי חונה אמר והן שיהו כולהם בו. דל כן היוצא בלילה קינטרופיס.lycanthrope והלן בבית הקברות. המקטר לשדים. והמקרע את כסותו והמאבד מה שנותנין לו קינוקוס.melancholy רבי יוחנן אמר אפילו אחד מהן. אמר ר' אבין מסתברא כמה דאמר רבי יוחנן אפילו אחד מהן ובלבד רק במאבד, מסתבר כריו"חבמאבד מה שנותנין לו, שאפילו שוטה שבשוטין אין מאבד מה שנותנין לו.

קורדייקוס אין בו אחד מכל אלו. מהו קורדייקוס? אמר רבי יוסי המום.מבולבל אתא עובדא קומי ר' יוסי בחד טרסיי דהוון יהבין ליה סמיק גו אכים והוה לעי. אכים גו סמיק והוה לעי. נותנין לו אדום בתוך שחור [או איפכא] והיה משתגע זהו קורדייקוס שאמרו חכמים פעמים שוטה פעמים חלום. בשעה שהוא שוטה הרי הוא כשוטה לכל דבר. ובשעה שהוא חלום הרי הוא כפיקח לכל דבר. אתא עובדא קומי שמואל אמר כד דהוא חלים יתן גט. מה שמואל כר"ל? דר"ל אמר לכשישתפה. רובה דשמואל

מר"ל, דו אמר "חלום" יתן גט משמע לגמרי נתרפא (ישעיהו לח) ותחלימני ותחייני.
רבי יעקב בר אחא אמר איתפלגון רבי יוחנן וריש לקיש. רבי יוחנן אמר עודהו קורדייקוס עליו כותבין גט ונותנין לאשתו.אים צווה כשעודנו בריא ריש לקיש אמר לכשישתפה. מחלפה שיטתיה דר"ל דאיתפלגון נתחרש או נשתטה או נשתמד או שהורו בית דין לאכול חלב ר' יוחנן אמר נדחית חטאתו. ריש לקיש אמר לא נדחית חטאתו.דאזלינן בתר הפרשה רבי יוסי בי רבי בון אמר רבי יוחנן מיחליף שמועתא,היה מחליף דלא תהא מילתיה דרבי יוחנן פליגא על מילתיה.
דמר רבי שמואל בר אבא בשם רבי יוחנן הגוסס זורקין עליו מדם חטאתו ומדם אשמו.ריו"ח אזל בתר הפרשה רבנין דקיסרין אמרין ר' חייה ר' יסא חד כהדין וחד כהדין

מתניתא פליגא על ריש לקיש: אמר כתבו גט לאשתו ואחזו קורדייקוס וחזר ואמר אל תכתבו אין דבריו האחרונים כלום.וכותבין ונותנין כשהוא שוטה!! פתר לה לכשישתפה, אין דבריו האחרונים כלום.
נתן לה את גיטה, ואמר לא יהא גט אלא למחר, ונעשה קורדייקוס. תפלוגתא דר' יוחנן ודריש לקיש. זרק לה את גיטה ואמר לא יהא גט אלא למחר תפלוגתא דר' יוחנן ודריש לקיש.
ר' אלעזר אמר ר' אבין בעי תרם את כיריו ואמר לא יהא תרומה אלא למחר ונעשה קורדייקוס תפלוגתא דר' יוחנן

ודריש לקיש. אמר ר' זעירא מתניתא פליגא על ריש לקיש ולית לה קיום. הרי שהיה צלוב או מגוייד ורמז ואמר כתבו גט לאשתו כותבין ונותנין בחזקת שהנשמה תלויה בו. ואיפשר שלא נטרפה דעתו שעה אחת?! הדא פליגא על ריש לקיש ולית לה קיום.אל' בתר צווי אזלי'

תני חרש שתרם אין תרומתו תרומה.

אמר רשב"ג בד"א שהיה חרש מתחילתו, אבל אם היה פיקח ונתחרש, כותב שרוצה לתת גט ואחרים מקיימין כתב ידו. ר' יעקב בר אחא רבי חייה בשם רבי יוחנן חלוקין על השונה הזה. אמרין, והא מתני' פליגא! נתחרש הוא או נשתטה אינו מוציא עולמית. ויכתוב ויקיימו אחרים כתב ידו! קיימניה בשאינו יודע לכתוב. התיב רבי בא בר ממל והא מתניתא פליגא! הרי שכתב בכתב ידו,מצווה לתת גט אמר לסופר וכתב לעדים וחתמו אע"פ שכתבוהו וחתמוהו ונתנוהו לו, וחזר ונתנו לה אינו גט. א"ר יוסי אמור דבתרא, ולית הדא פליגא! אינו גט עד שישמעו קולו. אמר לסופר כתוב ולעדים חתומו. סוף דבר עד שישמעו את קולו ולא אפילו הרכין בראשו?! ואת אמר ליה כן. אוף הכא לית כן.אל' לאוו דווקא אמר ר' מנא אית כן. היא שמיעת הקול היא הרכנת הראש.אבל כתיבה ,לא

ר' זעירא בעא מיניה דר' מנא. כמה דתימר עד שירכין בראשו שלש פעמים. ודכוותה עד שישמעו את קולו שלשה פעמים?נימא דבעי' 3 פעמים אמר ליה לשמיעת הקול פעם אחת, להרכנת הראש שלשה פעמים. אמר רבי יודן תמן בהרכנה

באומר כך וכך עשיתי.צריך בדיקה 3 פעמים ברם הכא באומר כך וכך עשו.להבא, סגי פ"א
ר' בנימין בר לוי בעי מה אנן קיימין אם יש בו דעת לבא יש בו דעת לשעבר. אין בו דעת לבא. אין בו דעת לשעבר.???אים כבר הרכין ראשו, למה צריך עוד בדיקות?

אמר רבי אבא מרי בחרש אנן קיימין. ואין שליחות לחרש.כ חיישינן שמא שוטה הוא (ע"כ בודקין אותו 3 פעם) רבי יוסי בי ר' בון אמר בבריא אנן קיימין. למה אינו גט? אני אומר מתעסק בשטרותיו.ואינו משים לב ותני כן: במה דברים אמורים? בזמן שנשתתק מתוך בוריו. אבל אם נשתתק מתוך חולייו דייו פעם אחת.
בודקין אותו...ובלבד במסרגין לו. נכתוב גט לאשתך והוא אומר הין. לאמך והוא אומר לאו. לאשתך והוא אומר הין. לבתך והוא אומר לאו. לאשתך והוא אומר הין. לאחותיך והוא אומר לאו.
אף בעדיות כן. אתא ר' אבהו בשם ר' יוחנן אף בעדיות כן. [אדם מעיד עדותו מיושב.] אף בנדרים כן? תני רב ששת כשם שבודקין אותו בגיטין שלשה פעמים כך בודקין אותו בירושות ובמקח וממכר ובמתנות:

הלכה ב משנה אמרו לו נכתוב גט לאשתך? אמר להן כתובו! אמרו לסופר וכתב, לעדים וחתמו, אע"פ שכתבוהו וחתמוהו

ונתנוהו לו, ונתנו לה. הרי הגט בטל. עד שיאמר לסופר כתוב, ולעדים חתומו:

גמרא אמר לשנים, אמרו לפלוני שיכתוב, ולפלוני ופלוני שיחתמו. ר' זעירה בשם ר' ירמיה מעשה היה בימי רבי ואמר לא יעשה כן בישראל. שמואל אמר יעשה ויעשה.

רב ירמיה שאל לשמואל, אמר לשנים, כתבו ותנו גט לאשתי. ואמרו לסופר וכתב, וחתמו הן? אמר ליה הרי זה גט אלא שהדבר צריך תלמוד. בבלי 66

מחלפה שיטתיה דשמואל תמן הוא אמר יעשה ויעשה. והכא הוא אמר אכן?! שנייא היא ששנו את עדותן.שלא כתבו בעצמם

ניחא לעדים וחתמו, לסופר וכתב?למה פסול—אף אים יכתוב הסופר מלות ה"תורף"! לית הדא פליגא על דרבי יוחנן. דרבי יוחנן אמר כתב תרפו בטופס כשר [ס"ל רק חתימה לשמה] פתר לה כרבי יהודה דרבי יהודה פסול בטופסין:

הלכה ג משנה

Aזה גיטך אם מתי, זה גיטיך מחולי זה, זה גיטיך לאחר מיתתי לא אמר כלום

Bמהיום אם מתי. מעכשיו אם מתי. הרי זה גט

Cמהיום לאחר מיתתי אינו גט. ואם מת חולצת ולא מתייבמת:

גמרא זה גיטיך אם מתי זה גיטיך מחולי זה זה גיטיך לאחר מיתתי לא אמר כלום. ורבותינו אמרו הרי זה גט. מני רבותינו. רבי יהודה הנשיא ובית דינו. בשלשה מקומות נקרא רבי יהודה הנשיא רבותינו. בגיטין. בשמן. ובסנדל. ויקראו לו בית דין שריא. שכל בית דין שהוא מתיר שלשה דברים הוא נקרא בית דין שריא. אמר רבי יודן בי ר' ישמעאל בית דינו חלוק עליו.

שייך להלכה ח' ..אים לא באתי...בגיטין מהו שתהא מותרת לינשא? ר' חגיי אמר מותרת לינשא. רבי יוסי אמר אסורה לינשא. אני אומר נעשו לו ניסים וחיה.שמא יקום בתוך 12 חודש

מהיום אם מתי, מעכשיו אם מתי הרי זה גט. מהיום ולאחר מותי אינו גט.
אמר רבי יודן רבי ורבותינו. רבי חולק על C ורבותינו על A

מתיב רבי לרבנן, למה אתון אמרין אינו גט, בA בגין דאמר אם, והא סיפאB "ואם" ואתון אמרין גט. אלא בגין דאמר מהיום. אוף אנן כן אית לן מהיום עיקר!

מתיב רבותינו לרבנין, למה אתון אמרין אינו גט,בC בגין דאמר מהיום. והא רישא B מהיום, ואתון אמרין הרי זה גט! אלא בגין דאמר אם, אוף אנא אית לי אם עיקר.אפי' בלי "מהיום" כגון A

תמן בבבל מחלפין. הכא=א"י. תמן=בבל

רבי יסא בשם רבי יוחנן ורב תריהון אמרין. דברי רבי הכא,דס"ל מהיום ולא"מ מהני דהוא רבנין דתמן. מכיון שאמר מהיום כמי שאמר ע"מ.
ר' בא בשם רב. דברי רבי תמן, דהוא רבנן דהכא. מכיון שאמר לאחר מיתה, כמי שלא אמר מהיום

#רבי זעירא בעא קומי ר' יסא "ע"מ"= אם מתי או ע"מ= לאחר מיתה? א"ל ע"מ= אם מתי.# כל האומר ע"מ כאומר "מעכשיו" בבלי 74

תמן תנינן הכותב נכסיו לבניו צריך שיכתוב מהיום ולאחר מותו דברי רבי יהודה. רבי יוסי אומר אינו צריך. מה טעמא של רבי יוסי זמנו של שטר מוכיח עליו. רבי שמעון בן יקים אעיל עובדא קומי רבי יוחנן מהיום לאחר מיתה מתנתו מתנה. מהיום ולאחר מיתה אינו גט. חברייא בשם רבי יוחנן אינה איסרטה.לא זו הדרך.. ר' זעירא בשם ר' יוחנן אינה כגיטין אינה כמתנה? אמר ר' אילא: במתנה, מכיון שאמר מהיום מתנה גמורה היא. לאי

זה דבר כתב בה לאחר מיתה לשייר לו אכילת פירות. ובגיטין מכיון שכתב מהיום בגט כרות הוא. לאי זה דבר כתב בה לאחר מיתה? לשייר לו אגופה. אמר רבי בון בר כהנא קומי רבי אילי לשייר לו מעשה ידיה. אמר ליה לא מצינו אשה נשואה לזה ומעשה ידיה של זה. והוה ר' זעירא מקלס ליה וצווח ליה בנייה דאורייתא.דבר אמת אמרת!

אף בגט שיחרור כן. הרי גט שחרורך מעכשיו לאחר שלשים יום על דעתיה דרבי הרי זה גט. על דעתין דרבנין אינו גט. אף בהבקר כן. שדי מובקר' מעכשיו לאחר שלשים יום על דעתיה דרבי מובקרת על דעתיה דרבנין אינה מובקרת. אף בהקדש כן. כל עמא מודיי אמירתי לגבוה כמסירתי להדיוט. אף בקידושין כן. אשכח תני רבי אומר מקודשת קידושין גמורין:

הלכה ד משנה זה גיטיך מהיום אם מתי מחולי זה ועמד והילך בשוק וחלה ומת אומדין אותו אם מחמת חולי הראשון מת הרי זה גט ואם לאו אינו גט

לא תתייחד עמו אלא בפני עדים אפילו עבד אפי' שפחה חוץ משפחתה מפני שלבה גס בשפחתה

ומה היא באותן הימים? ר' יהודה אומר כאשת איש לכל דבר ור' יוסי אומר מגורשת ואינה מגורשת:

גמרא אכל גריסין לגסה???מאכל חולים—ואפ"ה מת כמי שמת מאותו חולי. פונדקאות עצמן שמזיק לחולה ולא עמד כמי שלא מת מאותו חולי. אם מתי מחולי זה, ונפל עליו גל או שנשכו נחש אינו גט

שלא מת מאותו החולי. אם לא עמדתי מחולי זה ונפל עליו גל או שנשכו נחש הרי זה גט שלא עמד מאותו החולי

תני אף המסוכן.אסור להתיחד אמר רבי יעקב בר אחא מעשה היה, כיון שבעל מת!

ועבד ושפחה נאמנין?שמא חזר ובעל! יודעין הן העדים שבשעה שנתייחדה עמו שהיה שם עבד ושפחה.ובוש מלבעול

כהדא נתייחדה עמו בפני שנים צריכה הימינו גט שניהן הן עדי ייחוד, הן הן עדי ביאה באחד, אינה צריכה ממנו גט שני. באחד בשחרית ובאחד בין הערבים זה היה מעשה ושאל רבי אליעזר בן תרדיון לחכמים ואמרו אין זה יחוד.

נתייחדה עמו כדי בעילה חוששין לה משום בעילה ואין חוששין לה משום קידושין. רבי יוסי בי רבי יהודה אומר אף חוששין לה משום קידושין.

רבי ירמיה פתר מתניתא נתייחדה עמו כדי בעילה חוששין לה משום בעילת זנות, ואין חוששין לה משום קידושין, בבעילה. לא נתייחדה עמו כדי בעילה, אין חוששין לה משום כלום. רבי יוסי בי רבי יהודה אומר אף חוששין משום קידושין, בבעילה.כשנתייחד כדיי..

רבי יוסי פתר לה מתניתא: נתייחדה עמו כדי בעילה חוששין לה משום בעילת זנות ואין חוששין לה משום קידושין בבעילה. לא נתייחדה עמו כדי בעילה, אין חוששין לה משום קידושין בכסף. רבי יוסי בי רבי יהודה אומר אף חוששין לה משום קידושין בכסף.אף בפחות משיעור בעילה

אמר רבי אבין אתיא דבית שמאי8:9 כרבנין. ובית הלל כרבי יוסי בי רבי יהודה.

שייך כתובות 4:7 ליידא מילה? רבי לעזר אומר ליורשה. ר"ל אמר להפרת נדריה.. וכא מאי? אמר ר' זעירא מן הדא דתני זכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפר נדריה. זאת אומרת שהיא כאשת איש לכל דבר.

מחלפה שיטתיה דרבי יודה. תמן1:1 יומא הוא אמר מיתה מצויה. והכא הוא אמר אין מיתה מצויה. תמן בציבורחששו כאן ביחיד. דתניא ר' יהודה אומר לא היה שופר קינים בירושלים מפני התערובת שמא תמות אחת מהן ונמצאו דמי חטאות מתות מעורבת בהן.
בעילתה מהו?בא עליה אחר אית תניי תני בעילתה ברורה. ואית תניי תני בעילתה ספק. מאן דאמר בעילתה ברורה, מביא אשם תלוי ומד"א בעילתה ספק, מת פטור. לא מת מביא חטאת:
הלכה ה משנה הרי זה גיטיך על מנת שתתני לי מאתים זוז הרי זו מגורשת, ותתן. על מנת שתתני לי מיכן ועד שלשים יום נתנה לו בתוך שלשים יום, מגורשת ואם לאו אינה מגורשת
אמר רבן שמעון בן גמליאל מעשה בציידן שאמר אחד לאשתו הרי זה גיטיך על מנת שתתני לי איצטליתי ואבדה איצטליתו אמרו חכמים תתן לו את דמיה:

גמרא תני לא הספיקה ליתן עד שמת. רבן שמעון ב"ג אומר תינתן לאביו ולאחיו והיא פטורה מן החליצה ומן הייבום. אף בקידושין כן. הרי את מקודשת לי על מנת שאתן ליך מאתים זוז ולא הספיק ליתן לה עד שמת רבן שמעון בן גמליאל אומר אביו ואחיו נותנין לה והיא זקוקה לחליצה ולייבים.

אמר רבי יודן בשאבדה באונס כך היא טוענת, ואינה רוצה להישבע **אנן** קיימין. עשו אותה כמתנה שומר חנם להיות פטור מן השבועה. א"ר יוסה וכא אתינן מיתני שומר חנם להיות פטור מן השבועה?! אלא כשאבדה בפשיעה אנן קיימין, דמים עשו אותה כאיצטלית.

רבנין אמרין: אחת זו ואחת זו משום תנאי גיטין:לעולם חייב לקיים תנאי

הלכה ו משנה הרי זה גיטיך ע"מ שתשמשי את אבא ע"מ שתניקי את בני. כמה היא מניקתו? שתי שנים רבי יהודה אומר שמנה עשר חדש מת הבן או שמת האב הרי זה גט

על מנת שתשמשי את אבא שתי שנים ועל מנת שתניקי את בני שתי שנים, מת הבן או שאמר האב אי איפשי שתשמשיני שלא בהקפדה, אינו גט. רבן שמעון בן גמליאל אומר כזה גט! כלל אמר רבן שמעון בן גמליאל כל עכבה שאינה ממנה הרי זה גט:

גמרא א"ר חייה בר' בא: בחייו,אים האב והתינוק חיים **והוא** שתשמשינו כל צורכו. והוא שתניקי כל צורכו. לאחר מיתה, אפילו לא הניקתו כל צורכו. אפילו לא שימשתו כל צורכו. אלא

אפילו שימשתו שעה אחת. אפילו הניקתו שעה אחת. רבי שמעון בן לקיש אמר בחייו אפילו לא שימשתו כל צורכו, אפילו לא הניקתו כל צורכו. אלא אפילו שימשתו שעה אחת, אפילו הניקתו שעה אחת. לאחר מיתה אפילו לא שימשתו ולא הניקתו כלום.

מתניתא פליגא על ריש לקיש. כמה היא מניקתו שתי שנים. רבי יהודה אומר שמונה עשר חדש! אמר רבי אבין בשכר מניקה שנו. הבעל חייב לשלם שכר יניקה ל24/18 חודש???

אמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן סדר סימפון כך הוא: אנא פלן בר פלן מקדש ליך אנת פלנית בת פלן, ע"מ ליתן ליך מיקמת acquisition פלן ומכנסייך ליום פלן. דאין אתא יום פלן ולא כנסתיך, לא יהוי לי עליך כלום. אירע לו אונס? ר' יוחנן אמר אונסא כמאן דלא עבד. ריש לקיש אמר אונסא כמאן דעבד. על דעתיה דריש לקיש, אין הוה צריך למיעבד? איך צריך להתנות? ואין אתא יום פלוני ולא כנסתה לי לא יהוי לי עליך כלום.

רבי יוחנן מי דמיך כשנפטר פקיד לבנתיה די יהווין עבדן כריש לקיש, להחמיר דהוי קידו' אמר שמא יעמד בית דין אחר ויסבר דכוותיה, ונמצאו בניו באין לידי ממזירות.

חד בר נש אקדם פריטין לאילפא, ספינה ונגב נהרא. אתא עובדא קומי רב נחמן בר יעקב הא אילפא אייתי נהרא! הרי יש לו הספינה, תביא אתה הנהר...

אבא בר הונא בשם רבי אבא הוה מצלי דייגב נהרא בגין דניסב פריטוי. היה מתפלל שיתנגב הנהר כדי שיחזור ויקח המעות שנתן...

אשכחת אמר רבי יוחנן ורבי בא לא סברין כרבן שמעון בן גמליאל. ר"ל ורב נחמן בר יעקב סברין כרשב"ג.

חתכה דדה כמי שעכבה. נחתך דדה כמי שלא עיכבה:

הלכה ז משנה הרי זה גיטיך אם לא באתי מיכן ועד שלשים יום היה הולך מיהודה לגליל, הגיע לאנטיפטרס וחזר, בטל התנאי

עיין גמרא

הרי זה גיטיך אם לא באתי מיכן ועד שלשים יום, היה הולך מגליל ליהודה והגיע לכפר עותני וחזר, בטל התנאי

הרי זה גיטיך אם לא באתי מיכן ועד שלושים יום היה הולך למדינת הים הגיע לעכו וחזר, בטל התנאי.

הרי זה גיטיך כל זמן שאעבור מכנגד פניך שלשים יום היה הולך ובא והיה הולך ובא הואיל ולא נתייחד עמה הרי זה גט:

גמרא ליידא מילה? רבי לעזר אמר לביתו. התנה:

אים **אצא** ממקומי--אני חייב לחזור לביתי תוך 30--ואים הגיע לעכו וכו' מיקרי **יציאה**. אך כיון שחזר לביתו, אינה מגו'

רבי יוחנן אמר למקומות.

הגיע לעכו וכו' **לא נחשב** כיצא **ממקומו**, [וממילא אינו חייב לשוב לביתו תוך 30]

מתניתין מסייעא למאן דאמר לביתו. הגיע לעכו וחזר בטל התנאי.קס"ד עכו חו"ל היא--ושפיר מיקרי "הלך"

אמר רבי חגיי קומי רבי יוסי תיפתר כמאן דאמר עכו כארץ ישראל לגיטין. ואפילו תימר עכו אינו כארץ ישראל לגיטין, שמא לתנאי גיטין?!
ואסור להתייחד עמה מכבר,=מעכשיו שמא יעבר מכנגד פניה ל' יום, ונמצא גיטה גדול מבנה:
הלכה ח משנה הרי זה גיטיך אם לא באתי מיכן עד שנים עשר חדש, מת בתוך שנים עשר חדש אינו גט. מעכשיו, אם לא באתי מיכן ועד שנים עשר חדש, מת בתוך שנים עשר חדש הרי זה גט.
אם לא באתי מיכן ועד שנים עשר חדש כתבו גט ותנו לאשתי, כתבו בתוך שנים עשר חדש ונתנו בתוך שנים עשר חדש אינו גט.

כתבו ותנו גט לאשתי אם לא באתי מיכן ועד שנים עשר חדש, כתבו בתוך שנים עשר חדש ונתנו לאחר י"ב חדש אינו גט. ר' יוסי אומר כזה גט
כתבו לאחר י"ב חדש ונתנו לאחר שנים עשר ומת, אם גט קדם למיתה הרי זה גט ואם מיתה קדמה לגט אינו גט אם אינו יודע זו היא שאמרו מגורשת ואינה מגורשת:

גמרא מה טעמא דר' יוסי? בגין דאקדים כתיבה, והא אקדים נתינה והוא אמר אינו גט!!?הא מודה ר"י דבעי' נתינה "אחר" 12 חודש!! נימא גם כתיבה

ר' חייה רובה בעי קומי רבי הרי זה גיטיך לאחר החג. אמר ליה כל שלשים יום שלאחר החג כלאחר החג הן.
רבי ביבון בר חייה בעא קומי ר' זעירא הרי גיטיך ערב הפסח ואפילו כמאן דאמר כל שלשים יום שלאחר החג כלאחר החג הן כל שלשים שלפני הפסח אינו כלפני הפסח.
רבי זעירא בעי קומי ר' יסא אמר קונם יין שאני טועם במוצאי שבת אמר ליה במוצאי שבת אסור ערב שבת מותר ימים שבנתים צריכה.ספק והכאלעניין גירו' מוצאי שבת הרי זה גט. ערב שבת אינו גט. ימים שבנתים צריכה

גט. ערב שבת אינו גט. ימים שבנתים צריכה

מסכת גיטין פרק ח

הלכה א משנה הזורק גט לאשתו והיא בתוך ביתה או בתוך חצירה הרי זו מגורשת. זרקו לה בתוך ביתו או בתוך חצירו אפילו עמה במיטה אינה מגורשת. לתוך חיקה או לתוך קלתה הרי זו מגורשת:

גמרא (דברים כד) וכתב ונתן בידה. אין לי אלא בידה. בגינתה בחצירה מניין? ת"ל ונתן ונתן. עד כדון כרבי עקיבה. כרבי ישמעאל. תני רבי ישמעאל (במדבר כא) ויקח את כל ארצו מידו ועד ארנון. וכי מידו לקח. אלא מהו מידו מרשותו.

וגינתה וחצירה אינן משועבדין לאיש לאכילת פירות? רבי יהושע בשם ר' ינאי עד שיכתוב לה דין ודברים אין לי בנכסייך. רבי יצחק בר חקולה בשם רבי הושעיה אפילו לא כתב לה דין ודברים אין לי בנכסייך.

***

ואתיא דרבי ינאי כרבנן, ודר' הושעיה כר"מ. קידושין 1:3 דר' ינאי כרבנין- דרבנין אמרין על ידי שאין יד האשה כיד בעלה, דשייך ליתן לה ע"מ שאין לבעלה רשות **הוא זכתה גיטה מידו.** ולא מטעמא דגיטו וידו באין כאחת.

וגינתה וחצירה הואיל והן משועבדין לאיש לאכילת פירות, עד שיכתוב להן דין ודברים אין לי בנכסייך.

[וקשיא על דרבנין, יד עבד כיד רבו,נימא כיון דוודאי יד גופא דעבד שייך לאדון, א"כ איך נותן לו גט חירות [בלי טעמא דגיטו וידו וכו' והוא זוכה גיטו מידו!!]

ודרבי הושעיה כר"מ. דר"מ אמר על ידי שיד העבד כיד רבו, אינו זוכה גיטו מידו?! וודאי שכן! משום גיטו וידו באין כאחת! וגינתה וחצירה אף על פי שהן משועבדין לאיש לאכילת פירות, אפי' לא כתב לה דין ודברים אין לי מנכסייך.

***

נפלו לו נכסים ולה, [כגון נשוי בת אחיו, ומת הזקן] אפילו כתב כמי שלא כתב. לא מהני "סילוק", רק חלוקה מעליא בעינן

היה נשוי את בת אחיו, אפילו כתב כמי שלא כתב.

נתן לה אחר מתנה ואמר לה על מנת שלא יהא לבעלה רשות בהן אלא מה שאת נושאת ונותנת בפיך. אפילו לא כתב לה כמי שכתב.

אי"צ סילוק

ר' ירמיה בעי זרקו לה בחצר שאינה של שניהן מהו? רבי אחא בשם רבי חנינה צריכה לרבנין. אמר רבי אבין מחלוקת רב ורבי חייה רובה. דמר רבי שמואל רבי זעירה רבי חייה בר אשי בשם רב: אין משיכה קונה בחצר שאינה של שניהן. ותני רבי חייה ופליג, אימתי אמרו המטלטלין נקנין במשיכה, ברשות

הרבים או בחצר שאינה של שניהן. אבל ברשות הלוקח, כיון שקיבל עליו זכה. ברשות המוכר, לא קנה אלא עד שעה שיגביה או עד שעה שימשוך ויוציא חוץ מרשות הבעלים. ברשות זה שהיו מופקדין אצלו, לא קנה עד שיזכוהו בהן, או עד שישכיר לו את מקומו.
עולא בר ישמעאל אמר לא עלתה על דעתו לזכות בקלתה. הגע עצמך שהיתה קלתה של זהב? כ"ש לא עלתה על דעתו לזכות בקלתה! רבי יוחנן אמר ובלבד במשתמשת בה. א"ר יוסי ובלבד במשתמשת בה באותה שעה. ריש לקיש אמר בקשורה לה. א"ר יוסי ובמגבהת מחמתה. תני ר' הושעיה ומסייע לרבי יוחנן אפילו זרקו לה בתוך המלוש kneading through שלה הרי זו מגורשת:

הלכה ב משנה אמר לה כינסי שטר חוב זה או שמצאתו מאחוריו, קוראה והוא גיטה, אינו גט עד שיאמר לה הא גיטיך! נתן בידה והיא ישינה, ניעורה, קוראה והרי הוא גיטה אינו גט עד שיאמר לך הא גיטיך
היתה עומדת ברשות הרבים וזרקו לה קרוב לה מגורשת קרוב לו אינה מגורשת מחצה למחצה מגורשת ואינה מגורשת:
גמרא אמר רבי יוחנן דר"ש בן אלעזר היא. דרבי שמעון בן אלעזר אומר לעולם אינו גט עד שיאמר לה בשעת מתנה הא גיטיך. ולא אחר כך

כמה הוא קרוב? רב אמר ארבע אמות. אמר רבי אלאי בשם רשב"ל, ארבע אמות. רבי אלעזר בשם ר' יוחנן בשם רבי ינאי בפישוט ידים. ותני כן בפישוט ידים. רבי בא רבי ירמיה בשם רב בפישוט ידים. מחלפה שיטתיה דרב תמן הוא אמר ארבע אמות. והכא הוא אמר אכן?! כאן להלכה. כאן למעשה.אין להתירה לשוק רק בקרוב ממש

ותני רבי לעזר אפילו קרוב לה מלו, ובא הכלב ונטלו, אינה מגורשת כיון שאינו משתמרת.

שמואל בהדא דרבי לעזר ופליג. וסבר המחוור בכולן עד שיתננה לתוך ידה.

היה פושט ידים בינו לבינה. שמעון בר בא בשם רבי יוחנן קרוב לה מלו מגורשת. לו מלה אינה מגורשת. מחצה למחצה מגורשת ואינה מגורשת.
אבא בר רב ירמיה אמר כל הן דתנינן מגורשת ואינה מגורשת מזונות משלו:

הלכה ג משנה וכן לעניין הקידושין ולעניין החוב אמר לו זרוק לי חובי וזרקו לו, קרוב למלוה זכה הלוה. קרוב ללוה הלוה חייב, מחצה למחצה שניהן יחלוקו

היתה עומדת בראש הגג וזרקו לה כיון שהגיע לאויר הגג הרי זו מגורשת. הוא מלמעלן והיא מלמטן וזרקו לה, כיון שיצא מרשות הגג נמחק או נשרף הרי זו מגורשת:

גמרא ריש לקיש אמר בשם אבא כהן ברדלא אדם זכה במציאה בתוך ארבע אמות. מה טעמא? (דברי הימים א כב) הנה בעוניי הכינותי לבית ה' זהב ככרים מאה אלף וכסף אלף אלפים ככרים ולנחושת ולברזל אין משקל כי לרוב היה ועצים ואבנים הכינותי. ועליהם תוסיף. אמר רבי יונה אמר רבי הושעיה בעי מה אנן קיימין אם בתוך ארבע אמות של דוד היו אלו הזהב עשיר הוא! ולמה אמר בעוניי ואם חוץ לארבע אמות, יש אדם מקדיש דבר שאינו שלו? קיימונה במקדיש ראשון ראשון. א"ר אבון מהו בעוניי שאין עשירות בפני מי שאמר והיה העולם. דבר אחר הנה בעוניי שהיה מתענה ומקדיש סעודתו לשמים. התיב רב יעקב בר אידי קומי ריש לקיש והתנינן ראה את המציאה ונפל לו עליה ובא אחר והחזיק בה זה שהחזיק בה זכה בה. תיפתר שלא אמר יזכו לי ארבע אמות. והתנינן נפל לו עליה פרס טליתו עליה מעבירין אותו הימינה. עוד היא בשלא אמר יזכו לי ארבע אמות. והא תני רבי חייה שניים שהיו מתכתשין על העומר ובא אחר וחטפו זה שחטפו זכה בו. עוד הם בשלא אמרו יזכו לנו ארבע אמות.

רבי יסא בשם רבי יוחנן זו גיטין, מה שאין כן במתנה. רובה דרבי יוחנן ורובה דריש לקיש. יש "חידוש" לריו"ח ולר"ל רובה דרבי יוחנן מה אם מציאה שאינו זוכה בה מדעת אחר, המגביה מציאה

לחבירו, ל"ק חבירו הרי הוא זכה בתוך ארבע אמות. מתנה שהוא זוכה בה מדעת אחר, לא כל שכן! רובה דר"ל מה אם מתנה שאינו זוכה בה בתוך ארבע אמות, הרי הוא זוכה מדעת אחר. מציאה שהוא זוכה בה בתוך ארבע אמות, לא כל שכן.
התיב ר' זעירא קומי רבי יסא והא תנינן וכן לעניין קידושין.מהני ד"א אמר ליה הוא גיטין הוא קידושין. והא תנינן וכן לעניין החוב! אמר ליה שכן אם אמר לו זורקיהו לים ויהא מחול לך מחול לו! מעתה אפי' קרוב ללוה זכה הלוה, ותנינן קרוב ללוה הלוה חייב! שכן אם אמר לו זורקיהו עד שייכנס לרשותו ועדיין לא נכנס לרשותו. אמר רבי אבין כל אילין מתיבתא דהוה רבי זעירא משיב קומי רבי יסא, וריש לקיש משיב קומי רבי יוחנן והואר"ל קיבל מריו"ח מקבל מינייהו פתר לה כאילין פתרייתא.

רבי אבין בשם חזקיה בשכר הלבלר שנו.אים הגיע לד"א שלה, חייבת לשלם לסופר [כיון שנתגרשה]

אמר רבי אלעזר מתניתא בגג שיש לו מעקה והוא שירד לאויר מעקה, ושאין לו מעקה והוא שירד לאויר שלשה שהן סמוכין לגג, שכל שלשה שהן סמוכין לגג כגג הן. רבי יעקב בר אחא רבי בא בר המנונא בשם רב אדא בר אחווה לענין שבת: שכל שלשה שהן סמוכין למחיצה, כמחיצה הן.

אמר רבי יסא דלא דמיא, גיטין מלמעלסגי באויר הגג ושבת מלמטן. לעניין שבת בעינן תוך 3, והנחה ע"ג משהו גיטין אפילו לא נח. שבת עד שינוח.

רבי אמי בשם רבי יוחנן והוא שירד לאויר מחיצות. ר' אימי בעא קומי ר"י, מתניתא דרבי? דרבי עבד אויר מחיצה כממשו. אמר ליה דברי הכל היא הכא דגיטין. [ויתיביניה, רבי אומר מקורה. ואת אומרת אינה מקורה!]
מה בין גיטין ומה בין שבת? אמר רבי אבא בשבת כתיב (שמות כ) לא תעשה מלאכה. [נעשית היא מאיליה]. ברם הכא (דברים כד) ונתן בידה- ברשותה: מהני "אויר"

הלכה ד משנה בית שמאי אומרים פוטר אדם את אשתו בגט ישן. ובית הלל אוסרין. ואי זהו גט ישן? כל שנתייחד עמה מאחר שכתבו לה:
גמרא רב יהודה בשם שמואל וכולן אם נישאו לא תצא שלא להוציא ליזה על בניה.
אנן תנינן מאחר שכתבו לה. אית תניי תני מאחר שנתנו לה. מאן דאמר מאחר שכתבו לה מסייעא לבית שמאי. מאן דאמר מאחר שנתנו לה מסייעא לבית הלל:

הלכה ה משנה כתב לשם מלכות שאינה הוגנת לשם מלכות מדי ולשם מלכות יון לבניין הבית ולחורבן הבית היה במזרח

וכתב במערב במערב וכתב במזרח תצא מזה ומזה וצריכה גט מזה ומזה אין לה לא כתובה ולא פירות ולא מזונות ולא בלאות על זה ועל זה ואם נטלה מזה ומזה תחזיר והוולד ממזר מזה ומזה לא זה וזה מיטמין לה ולא זה וזה זכאין לא במציאתה ולא במעשה ידיה ולא בהפרת נדריה היתה בת ישראל נפסלה מן הכהונה בת לוי מן המעשר ובת כהן מן התרומה אין יורשיו של זה ויורשיו של זה יורשין כתובתה מתו אחיו של זה ואחיו של זה חולצין ולא מיבמין

שינו שמו ושמה שם עירו ושם עירה תצא מזה ומזה וכל הדרכים האילו בה

כל העריות שאמרו צרותיהן מותרות הלכו צרות האילו ונישאו לאחר ונמצאו איילונית תצא מזה ומזה וכל הדרכים האילו בה:

גמרא רבי יוחנן בשם רבי ינאי עשו את הוולד ממזר מפני הסכנה.(מלכות רומי מקפידים מאד!) רב הונא בשם רב כל הדא פירקא דרבי מאיר,דמחמיר חוץ משינה שמו ושמה שם עירו ושם עירה.לכו"ע הוולד ממזר רבי מנא בעי קומי רבי יסא אף פרקהמגרש? אמר ליה לית פירקא דידכון אלא דידן...

הלכה ו משנה הכונס את יבמתו והלכה צרתה ונישאת לאחר ונמצאת זו שהיא איילונית, תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה:

גמרא לא היתה צריכה להינשא אלא להתייבם. וזו היא יבמה שניסת בלא חליצה, רבי ירמיה אמר זה חולץ וזה מקיים. רבי

יהודה בן פזי בשם רבי יוחנן תצא. רבי יוסי שאל לרבי פינחס היך רבי סבר? אמר ליה כרבי ירמיה. אמר ליה חזור בך דלא כן אנא כתב עליך זקן ממרא.
אמר רבי זבידא מתניתא מסייעא לרבי יוחנן תצא מזה ומזה וי"ג דברים בה דברי רבי מאיר שאמר משום רבי עקיבה. וחכמים אומרים אין ממזר מיבמה. הא לצאת תצא:

הלכה ז משנה כתב הסופר וטעה ונתן גט לאשה ושובר לאיש ונתנו זה לזה לאחר זמן הרי הגט יוצא מתחת ידי האיש והשובר מיד האשה תצא מזה ומזה וכל הדרכים האילו בה רבי אלעזר אומר: אם על אתר יצא, אינו גט. ואם לאחר זמן יצא, הרי זה גט. שלא הכל מן הראשון לאבד זכותו של שני:
גמרא מה אנן קיימין? אם בשטעה, אף רבי לעזר מודה. אם בשלא טעה, אוף רבנן מודיי. אלא כן אנן קיימין, בסתם ר' לעזר חשש שמא לא טעה.וקנוניא הן עושים ורבנין חוששין שמא טעה.
ר' אלעזר אומר אם על אתר יצא, אינו גט, ואם לאחר זמן יצא, הרי זה גט. שלא הכל מן הראשון לאבד זכות של שני. איזהו על אתר? רבי זעירא אומר: עד שלא נתארסה, ונתארסה. רבי יצחק בר חקולה אמר עד שלא ניסית, וניסית. מתניתא מסייעא לר' זעירא לא הכל מן הראשון לאבד זכותו מן השני:

הלכה ח משנה כתב לגרש את אשתו ונמלך, בית שמאי אומרים פסלה מן הכהונה. ובית הלל אומרים: אף על פי שנתנו לה על תנאי ולא נעשה התנאי, לא פסלה מן הכהונה:

גמרא ר' יוחנן בשם ר' ינאי אין בה משום ייחוס כהונה. ואין בית דין מזוהמין אותה.אין שום חשש גרושה

אתא עובדא קומי רבי חייה רובה ועבד כבית הלל. אמר ליה רב מה ראית להכניס עצמך למיספק הזה מרובה. אמר ליה ר' ישמעאל בי רבי יוסי הוה עמי וקרא עליהון (קהלת ד) טובים השנים מן האחד.

המסלדת בבנה,a women that commits lewdness בית שמאי פוסלין. ובית הלל מכשירין. שתי נשים שהיו מסלדות זו את זו, בית שמאי פוסלין ובית הלל מכשירין:

הלכה ט משנה המגרש את אשתו ולנה עמו בפונדקי בית שמאי אומרים אינה צריכה ממנו גט שני. ובית הלל אומרים צריכה הימינו גט שני

אימתי בזמן שנתגרשה מן הנישואין ומודין בנתגרשה מן האירוסין שאינה צריכה ממנו גט שני מפני שאין לבו גס בה כנסה בגט קרח, תצא מזה ומזה וכל הדרכים האילו בה:

גמרא אמר רבי מנא בית שמאי כדעתהון. בית שמאי דאינון אמרין פוטר אדם את אשתו בגט ישן אינון דאמרין אינה צריכה הימנו גט שני. וב"ה דאינון אמרין אינו פוטר בגט ישן אינון דאמרין צריכה הימנו גט שני. אמר רבי יוסי בר בון בית שמאי

כדעתהון ובית הלל כדעתהון. בית שמאי דאינון אמרין לא יגרש אדם את אשתו אלא א"כ מצא בה ערוה אינון דאמרין מזוהמת היא מלפניו ואינו חשוד עליה לפיכך אינה צריכה ממנו גט שני. בית הלל דאינון אמרין אפילו הקדיחה תבשילו אינון דאמרין אינה מזוהמת מלפניו והוא חשוד עליה לפיכך צריכה ממנו גט שני.

המגרש את אשתו לא תדור עמו לא באותה חצר ולא באותו מקום. אם היתה חצר של אשה, איש מפנה. ושל איש, אשה מפנה. של שניהן מי מפנה מפני מי? אשה מפני איש. ואם יכולין הן, זה פותח לכאן וזה פותח לכאן. במה דברים אמורים? בזמן שניסת דאיכא איסור א"א **הא לא ניסת לא. ובכוהנת אפילו לא ניסת.**חיישי טפי לאיסור גרושה

בד"א מן הנשואין לבו גס בה אבל מן האירוסין, לא. והארוסה שביהודה כנשואה היא.

החולץ ליבמתו, אף על פי שעשה מאמר, הרי זה לא יפנה, שאין מאמר קונה קניין גמור:ולא דמי לקידושין

הלכה י משנה גט קרח הכל משלימים עליו כדברי בן ננס. ר' עקיבה אומר אין משלימין עליו אלא קרובים הראוין להעיד במקום אחר. אי זהו גט קרח? כל שקשריו מרובין מעידיו:

גמרא ומניין לגט המקושר. אמר ר' אימי כתיב (ירמיהו לב) ואקח את ספר וגו'-זה פשוט. ואת החתום- זה המקושר. ואת הגלוי- זה הפשוט שבמקושר. ואת המצוה ואת החוקים. חוקים ומצות בין זה לזה שזה בשנים וזה בשלשה. זה מתוכו וזה מאחריו. רבי בא בשם רב יהודה פשוט עדיו לרוחבו. מקושר עדיו לארכו. אמר רבי אידי בין קשר לקשר העדים חותמין ובלבד מלמעלן. וחש לומר שמא זייף? סבר רב הונא מימר, לעולם אין העדים חותמין בו מלמטן, =*מאחורי השטר* עד שיקראו בו למעלן "אני פלוני בן פלוני מקבל עלי כל מה שכתוב בו מלמעלן" *[כעין "שריר וקיים"]* וחש לומר שמא מחק וחזר וזייף? סבר רב הונא מחק פסול, אפילו קיים.
וחש לומר שמא כתב דברים אחרים? סבר רב הונא "מקובל עלי..." "מקובל עלי.." שני פעמים פוסל בה.

אמר רבי יוחנן לית בה תצא.בגט קרח

אמר רבי אימי כמה קופין דעובדאhow many "basketful of cases" הוה עליל קומי ר' יוחנן וקומי ריש לקיש ואינון אמרין פוק ושלם קרובין כרבי עקיבה.

אמר רבי יוחנן מתניתא במחוסר עד אחד, ובלבד מג' ולמעלן. שנים, משלשה ולמעלן פסול. ואחד מג' ולמטה, פסול.כ רק עד אחד פסול יכול להשלים—ורק "אחר" שכבר חתמו 3 כשרים

ר' מנא בעי, עד כדון ברצופין, כגון 4 ו 5 הם הפסולין היו מסורגין? = 4 &6 כיי דמר עדים פסולין, אינן נעשין כהרחק עדותהרחיק 2 שיטין, יכול למלאות אף בקו"פ שלא באו אלא בהכשירו של גט, וכא כאן.

היו חמשה, מתיר שנים, ומחתם אחד? קרוב או אין שני העדים בגט המקושר כלום? צריך לכה"פ 3 כשרים פשיטא שהוא מתיר אחד, ומחתם אחד. נמצאת אומר התרתו מתרתו.

הדא דתימא בשקושר כולהם, ואחר כך חתמו שלשה הראשונים.אין להוסיף רק פסול אחד אבל אם קושר שלשה הראשונים, וחותם. אפילו מקשר ומחתם כמהפסולין, כשר. [כיון שהוכשרה שעה אחת, שוב א"י ליפסל]

הילכתא: גט המקושר מקשר ואחר כך מחתם.
וכרבי חנניה בן גמליאל עיין פרק גט פשוט ב"ב דרחב"ג אומר התרתו כשר. שאפילו קושר ואחר כך חותם אלמא אף שבשעת החתימה היתה "בעיה", יכול "להתכשר" אח"כ!
היה מקשר ראשון ראשון ומחתמן. פשיטא ראשון ושני לא נמצא חתומין בגט המקושר.ופסול

ב"ב 10:1 מה אנן קיימין? אם בשקשרו וחתמו מבפנים, כל עמא מודיי שהוא יכול לעשות פשוט. אם בשקשרו וחתמו מבחוץ, כל עמא מודיי שאינו יכול לעשותו פשוט. אלא כן אנן קיימין

בשקשרו מבפנים, ואחר כך חתמו מבחוץ, בדא רבי חנינא בן גמליאל אומר יכול הוא לעשותו פשוט. ורבנין אמרין שאינו יכול לעשותו פשוט. הישב רבי על דברי רבי חנניה בן גמליאל, גופה של גט מוכיח עליו אם פשוט הוא ואם אינו פשוט!ואיך תאמר "שיכול לעשותו..." אי זהו גופו של גט? אמר רבי בא כיי דמר רב הונא לעולם אין העדים חותמין בו מלמעלן עד שיקראו בו מלמטן "אני פלוני בן פלוני מקובל עלי כל מה שכתוב בו למעלן" והא תני טופס שטרות כן הוא!מאי לאוו אפי' בפשוט! אמר רבי מנא טופס שטרות מקושרין כך הוא. א"ר אבין אפילו תימר הוא פשוט הוא מקושר. מקושר הוא מעכב, פשוט אינו מעכב.

מתרץ מה אנן קיימין...רבי אחא אמר במוסיף על הלכה. פשוט בשנים ומנהג בשלשה, עושין אותו בשלשה. מקושר מאחוריו, מנהג מתוכו ומאחוריו, עושין אותו מתוכו ומאחוריו.

תניתה הכא ותנינתה תמן ב"ב הוי צריכה מיתנייא תמן. אילו תנינתה הכא ולא תנינתה תמן הוינן אמרין הכא על שהוא חומר בעריות פסול תמן על ידי שאינו חומר בעריות כשר. הוי צריכה מיתנייא תמן. או אילו מיתנייא תמן ולא מתנינן הכא הוינן אמרין תמן על ידי שהוא גובה בו פסול, והכא על ידי שאינו גובה בו כשר. הווי צריכה מיתנייא הכא וצורכה מיתנייא תמן:פסולי מקושר

מסכת גיטין פרק ט

הלכה א משנה המגרש את אשתו ואמר לה הרי את מותרת לכל אדם אלא לאיש פלוני, רבי אליעזר מתיר וחכמים אוסרין. כיצד יעשה? יטלינו ממנו ויחזור ויתננו לה ויאמר לה הרי את מותרת לכל אדם
אם כתבו בתוכו, אף על פי שחזר ומחקו פסול:

גמרא אמר רבי אילי טעמא דרבי אליעזר (דברים כד) ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר. אפילו לא התירה אלא לאדם אחד. שמועתא רובא ממתניתא. מתניתא אמרה בשהותרה לכל ואסרה לאדם אחד. שמועתא אמרה כשאסרה לכל והתירה לאדם אחד. מה טעמא דרבנן? מיתה מתרת וגט מתיר. מה מיתה מתרת ואינה מחצה, אף הגט מתיר ואינו מחצה. מה טעמא דר"א? ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר. הקיש יציאה להווייתה. מה הווייתה אין לה הויה אלא אצל אחד. אף יציאתה אין לה יציאה אלא אצל אחד.
לאחר מיתתו של רבי אליעזר נכנסו ארבעה זקנים להשיב על דבריו של רבי אליעזר. רבי אלעזר בן עזריה. ורבי יוסי הגלילי. ורבי טרפון. ורבי עקיבה. אמר להן רבי יהושע אין אתם משיבין את הארי לאחר מיתה!
השיב ר' טרפון: הרי שאמר לה הרי את מותרת לכל אדם חוץ מפלוני, והלכה ונישאת לאחיו, מת בלא בנים היאך זו מתייבמת לא נמצא מתנה על הכתוב בתורה וכל המתנה על

מה שכתוב בתורה תנאו בטל. מעתה לא ישא את בת אחיו שלא יתנה על הכתוב בתורה. אמר רבי יוסי בי רבי בון סברא טעמא תמן כשנושא את בת אחיו התורה אסרת עליו, ברם הכא הוא אסרה עליו. התיב רבי חנניה בשם רבי פינחס ניתני שש עשרה נשים כרבי אליעזר! =צרת אשת-איש! אמר רבי מנא כבר איתמר טעמא תמן התורה אסרה עליו. ברם הכא הוא אסרה עליו.

ר' ירמיה בעי, הרי שאמר לה הרי את מותרת לכל אדם חוץ מפלוני, והלכה וניסית לאחר ומת, היאך זה מתיר מה שאסר הראשון. מילתיה אמרה שמיתתו גירושין ומתירין בזה מה שאסר הראשון. אמר רבי ירמיה לא אמר אלא שמיתתו גירושיו. הא נישואין לא.???מסתפק אי נישואין/מיתה של אחר, "מפסיק", ושוב מותרת לכל

א"ר יוסי הגלילי: מצינו בתורה האסור לזה מותר לזה. והמותר לזה אסור לזה?! אסור לאחד אסור לכל אדם, מותר לאחד מותר לכל אדם.

השיב רבי עקיבה הרי שהיה זה שנאסרה עליו, כהן, =פינחס ומת המגרש, לא נמצאת אלמנה לו, וגרושה לכל אחיו הכהנים. וכי במה החמירה תורה, בגרושה או באלמנה? החמירה התורה בגרושה יותר מן האלמנה.(גרושה פסולה לכהונה) ומה אם גרושה חמורה לכל, לא נאסרה ממה שהותר בה מצד גירושין שבה, אלמנה קלה אינו דין שתיאסר ממה שהותר לה מצד אשת איש שבה, אפילו אצלו נגעו בו גירושין.כ וודאי מסתבר לאסור אשה זו

לפינחס מצד שם "גרושה" ומה אלמנה, נאסרה, מ"מה שהותר לה מצד א"א שבה", גירושין חמורין לא כ"ש שתאסר, מ"מה שהותר לה מצד גירושין שבה".
ד"א הרי שאמר לה הרי את מותרת לכל אדם חוץ מפלוני, והלכה וניסת לאחר וילדה ממנו בנים, ומת או שגירשה. והלכה וניסית לאותו, לא נמצאו בניה מן האחרון ממזירין?! מילתיה אמרה שאין מיתה וגירושין מתירין מה שאסר הראשון.עיין לעיל
אמר רבי שמי כעין ר' ירמי' מצינו אשה בתחלה חייבין עליה משום ערוה, ובסוף אין חייבין עליה משום ערוה?! אמר ליה רבי מנא למה זה דומה לאחד שאמר לאשתו הרי זה גיטיך על מנת שתיבעלי לאיש פלוני, בתחילה היא אסורה לכול, עבר ובעל הותר הגט למפרע!!

א"ר יוחנן הלכה כרבי שמעון בן אלעזר היא.ב8:2 דר' שמעון בן אלעזר אמר לעולם אינו גט עד שיאמר בשעת מתנה הרי זה גיטיך.
רבי יעקב בר אחא בשם רבי ינאי אף ריח פסול אין בה.
כהנא אמר זאת אומרת שחשו, אין תימר לא חשו, עד שהוא בידה יאמר לה הרי את מותרת לכל אדם! למה צריך לחזור מידה וליתן—אלמא כבר "קנתה" הגט קצת

אמר רבי אחא זאת אומרתמדמהני נתינה חדשה שלא חשו, אין תימר חשו, כל מה שבידו לגרש גירש! כ כבר "בטלה" כח הגט, וצריך גט חדש!

אמר רבי זעירא: תני שילא בר בינה: כל שאילו נתנו על מנת, פסול. כתבו על מנת, פסול:???רק תנאי שפוסל ע"פ, פוסל בשטר

הלכה ב משנה הרי את מותרת לכל אדם אלא לאבא ולאביך לאחיי ולאחיך לעבד לעכו"ם ולכל מי שאין לה קידושין עליו כשר הרי את מותרת לכל אדם אלא אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת ונתינה לישראל בת ישראל לממזר ולנתין ולכל מי שיש לה עליו קידושין אפילו בעבירה פסול

גופו של גט הרי את מותרת לכל אדם
רבי יהודה אומר ודן דיהוי ליכי מינאי ספר תירוכין ואגרת שיבוקין למהך, להיתנסבא לכל גבר די תיצביין
גופו של גט שיחרור הרי את בן חורין הרי את לעצמך:

גמרא רבי אחא אמר "כריתות" לא התפיסה התורה שם כריתות, אלא ערוה שיש בה הוייה.
אמר רבי מנא ובלחוד דלא יימר ודיומשמע "דין ודברים"
ר' מנא בעי הרי את ברשות עצמך

אמר רבי יוסי בי ר' בון צריך שיאמר הרי את בן חורין. הרי את של עצמך. מתניתא אמרה כן הרי אתה בן חורין הרי אתה של עצמך:

הלכה ג משנה שלשה גיטין פסולין ואם נישאת הוולד כשר כתב בכתב ידו ואין עליו עדים. יש עליו עדים ואין בו זמן. יש בו זמן ואין עליו אלא עד אחד. אילו שלשה גיטין פסולין ואם נישאת הולד כשר:

גמרא לית כאן ספק גירושין אלא גירושין ממש.

כיצד ספק קידושין? כיי דתנינן תמן זרק לה קידושין ספק קרוב לה ספק קרוב לו זהו ספק קידושין. והכא הוא זרק לה גיטה ספק קרוב לו ספק קרוב לה זהו ספק גירושין.

רבי יוחנן בשם רבי חלפתא דמן חוח: וכולן אם ניסית לא תצא שלא להוציא ליזה על בניה. בתו שניסית לשוק בגט זה, לא תצא. כדי ליזקוק צרתה לאביה.אין נותנין לצרתה "קולא" של "צרת הבת" צרתה שנישאת לשוק בגט זהשניתן להבת תצא.דהוי יבמה לשוק—דמדאו' אין היא צרת הבת, וזקוקה היא! צרת בתו שנישאת לאחיו, אפילו לאביה, לא תצא.אים נתייבמה הצרה, לא תצא

תני שלשה שטרות הללו גובה מבני חורין ואינו גובה מן המשועבדין. א"ר בא הדא דתימר בשלא הוחזק שטר ביד המלוהרק יוצא מתחת יד אחר..ומקשה אי הכי אפילו מבני חורין אינו גובה!! אלא כן אנן קיימין. בשהוחזק שטר ביד המלוה. ולמה אינו גובה? רבי ביסנא אמר מפני קינוניא. ר' אבינא אמר מפני

פסול. התיב רבי אבין עד כדון בשלוה הזקן ושיעבד הזקן, לוה הזקן ושיעבד הבן הרי ברור שלקחו השדה מהבן, אחר מות האב. וההלוואה נעשית בחיי האב, וליכא למיחש לקנוניא, ולמה פסול כשאין בו זמן? הכא אית לך מימר מפני קינוניא לא מפני שהוא פסול. התיב ר' אבין והתני אף בגיטי נשים. אית לך מימר מפני קינוניא? לא מפני שהוא פסול והכא מפני שהוא פסול.

ר' יוחנן בשם ר' ינאי: וכולן3 גיטין פסולין בכתב ידים.דווקא שנכתב בכתב ידו רבי לעזר שאל עדים יש כאן,(גוונא דאין בו זמן) בכתב ידים מה אני צריך?! ר' ירמיה בשם רב וכולהם בכתב ידים חוץ משעדיו עמו. אמר רב המנונא הללו חוביהן על גרמיהון!="עוונותם על עצמותם" דאינון שקיבלו עליהן לשקר לחתום בגט שאין בו זמן.

ר' בא בר המנונא רב אדא בר אחא בשם רב: דרבי מאיר היא.אבל לרבנן, כשר לכתחילה בע"מ לחוד-כר"א מה חמית מימר כן? אמר רבי מנא בגין דאמר רב הונא בשם רב כל ההין פרקא8 דרבי מאיר חוץ משינה שמו ושמה שם עירו ושם עירה, דלא תסבור מימר קיימיהקמא דר' מאיר היא, תנייה דרבנין, לפום כן צריך מימר דר' מאיר היא.

אמר ר' יוסי בגין דרב ושמואל תריהון אמרין הלכה כרבי לעזר, דלא תסבור מימר אוף הכא, לפום כן צריך מימר דרבי מאיר היא: דלא קיימ"ל כהא מתניתין

הלכה ד משנה רבי אלעזר אומר אע"פ שאין עליו עדים אלא שנתנו לה בפני עדים כשר וגובה מנכסים משועבדים שאין העדים חותמין על הגט אלא מפני תיקון העולם:

גמרא רב ושמואל תריהון אמרין הלכה כרבי אלעזר. רבי יוחנן בשם רבי ינאי דברי חכמים פסול. אתא עובדא קומי ר' יוחנן בכוהנת ובעא למיעבד כהדא דרבי ינאי,ולהכשירה לכהונה כד שמעון דרב ושמואל פליגין, אתא קומוי אפילו ישראל, ושמט מינה.

רבי יהושע בן לוי אמר דברי הכל כשר. והא רבי אלעזר אמר כשר. ורבנן אמרין כשר! מה ביניהו? ר' אלעזר אמר כשר וגובה מנכסין משועבדין. ורבנין אמרין כשר וגובה מנכסין בני חורין:

הלכה ה משנה שנים ששילחו שני גיטין שוין ונתערבו, נותן שניהן לזו ושניהן לזו. לפיכך אם אבד אחד מהן הרי השני בטל:

גמרא רבי אליעזר בי רבי יוסי בעא קומי רבי יוסי כמה דאת אמר3:1 גט אחד פסול בשתי נשים. ודכוותה והוא שני גיטין פסולין בשתי נשים. אמר ליה וכיני! אמר ליה והא תנינן שנים ששילחו שני גיטין שוין ונתערבו נותן שניהן לזו ושניהן לזו! תמן זו כרות לשמה וזו כרות לשמה תערובת היא

שגרמה.משא"כ ב3:1 אין ברירה...ברם הכא לא זה כרות לשמה ולא זה כרות לשמה מכיון שנתנו לה יעשה כמי שכרות לשמה משעה ראשונה?!

הלכה ו משנה חמשה שכתבו כלל בתוך הגט "איש פלוני מגרש פלונית ופלוני לפלונית" והעדים מלמטן כולן כשירין וינתן לכל אחת ואחת
היה כותב טופס לכל אחת ואחת והעדים מלמטן, את שהעדים ניקרין עמו כשר:

גמרא אמר רבי יוחנן בשם רבי ינאי: "ושואל אני בשלום פלוני" חזקה על הכל חתם. "שואל אני בשלום פלוני" לא חתם אלא על שאילת שלום בלבד. ריש לקיש אמר אפילו אמר "שואל אני בשלום" פלוני חזקה על כל חתם.
אי זהו כללו של רבי יוחנן? איש פלוני מגרש את פלנית, ופלוני לפלנית.וחתמו העדים—אמרי' על הכל חתמו (לריו"ח ויו החיבור הוא העיקר!) אי זהו כללו של ריש לקיש? אנו פלוני ופלוני מגרשין את נשותינו ממקום פלוני.דווקא בכה"ג הוי "כללא" אמר ר' זעירא מודה רבי יוחנן שאם הזכיר גרושין לכל אחת ואחת שהוא צריך טופס ועדים לכל אחת ואחת.

חייליה דרבי יוחנן מן הדא: שאיני נהנה לזה קרבן, ולזה קרבן צריכין פתח לכל אחת ואחת.דווקא משום שהזכיר "קרבן" 2 זימני אמר

רבי יוסי מתניתא מסייעא לרבי יוחנן: היה כותב טופס לכל אחת ואחת, והעדים מלמטן, את שהעדים נקרין עמו כשר.הא לא"ה, חשיב כללא והכל כשר

***סוגיא קשה להלום

שמואל אמר פרטו של רבי מאיר כללו של רבי יהודה. ופרטו של רבי יהודה כללו של רבי מאיר.שבועות 4:5 (לר"י ויו= פרט, לא ויו=כלל—לר"מ ויו=כלל, לא ויו=פרט)

אמר רבי שמואל בשם רבי זעירא מיליהון דרבנין אמרין שאין פרטו של רבי מאיר כללו של רבי יהודה, ופרטו של רבי יהודה כללו של רבי מאיר.אלא לר"י ויו=פרט, לא ויו=פרט דמר ר' יוחנן בשם רבי ינאי: ושואל אני בשלום פלוני חזקה על הכל חתם. שואל אני בשלום פלוני לא חתם אלא על שאילת שלום בלבד. אם אומר את פרטו של רבי מאיר כללו של רבי יהודה, אפילו אמר שואל אני בשלום פלוני, חזקה על הכל חתם!עכ"פ לר"י!--אלמא, בלא וי"ו, לכו"ע פרט היא

אמר ר' יוסי מתניתא אמרה כן שאין פרטו של רבי יהודה כללו של רבי מאיר. דתנינן תמן רבי מאיר אומר אפילו אמר "חיטה שעורה כוסמת" חייב על כל אחת. ולית בר נש אמר "אפילו" אלא דו מודה על קדמייתא עים ויו, וודאי=פרט. "אפילו" בלא ויו=פרט

מאי כדון? א"ר חנינה על דעתיה דר' מאיר בין שאמר חיטין ושעורין וכוסמין בין שאמר חיטה שעורה כוסמתבלי ויו כלל ופרט

הוא=פרט הוא על דעתיה דרבי יהודה: אם אמר חיטין שעורין כוסמין כלל שאין בו פרט=כלל הוא
***

הלכה ז משנה שני גיטין שכתבן זה בצד זה, ושני עדים עברים באים מתחת זה לתחת זה, ושני עדים יוונים באין מתחת זה לתחת זה, את שהעדים הראשונים נקרין עמו כשר. עד אחד עברי ועד אחד יווני, עד אחד יווני ועד אחד עברי, באין מתחת זה לתחת זה, שניהן פסולין:

גמרא הרחיק את העדים מן הכתב מקום שני שיטין, פסול. פחות מיכן, כשר. שמעון בר בא בשם רבי יוחנן: חלק מקום שני שיטין לעניין אחר, אפילו כל שהוא, פסול.אפי' הפסיק בשיטה אחת מעניין אחר, פסול אמר רבי שמואל בר רב יצחק מתניתא אמרה כן: עד אחד עברי ועד אחד יווני, עד אחד יווני ועד אחד עברי, באין מתחת זה לתחת זה שניהן פסולין. ועברי גבי יווני לא כעניין אחר הוא?! גט שמאלי יש עליו ב עדים יוונים—רק שהופסק ע"י עד עברי

אמר רבי מנא: התחיל בסוף שתים, וגמר בסוף ארבע, כשר.לא הניח שתי שיטות שלימות חלק--רק התחיל בסוף...כזה [א=כתב. ^=חלק]
^^^^^^^^^^^^^^^^

אא^^^^^^^^^^^^^^^

^^^^^^^^^^^^^^^^^^^

אא^^^^^^^^^^^^^^^

כמה יהו העדים רחוקין מן הכתב? כדי שיהו נקרין עמו. דברי רבי. ר' שמעון בן אלעזר אומר: מלא שיטה. רבי דוסתי בי רבי ינאי אומר: מלא חתימת יד העדים. באי זה כתב משערין? רבי יסא בי רבי שבתי מלא חתימת ידי עדים. רבי אבהו בשם רבי יצחק בר חקולא כדי "לך ולך" 2 שיטין גדולות ר' ירמיה בעי קומי רבי זעירא חתימת יוסי בן ינאי כחתימת שאול בן ברוך? א"ל לכן צריכה חתימת יוסי בן ינאי כחתימת שאול בן ברוך!לעולם משערינן ב שיטות של "שאול בן ברוך"

שטר שיש בו מחק או תלות, מגופו פסול. שלא מגופו, כשר. ואם החזירו מלמטה, אפילו מגופו כשר. רבי יונה ורבי יוסי תריהון אמרין צריך להחזיר שתי שיטין מקום הכתב.???לחזור מעניינו של שטר, בסופו רבי זעירא בשם רב צריך להזכיר עניינו של גט עמו. רבי בא בשם רב לא הזכיר עניינו של גט עמו. מחלפה שיטתיה דרבי בא! תמן אמר רבי בא בשם רב ירמיה עדים פסולין אינן נעשין כהרחק עדות שלא באו אלא להכשירו של גט. והכא הוא אמר הכין!שדרך ל"מלאותו" בחזרת עניינו תמן בשם ר' ירמיה. הכא בשם רב.

קרא ערער על חתימת ידי עדים. ועל חתימת ידי הדיינין. רבי בא בשם רב יהודה שכן אם רצה לקיימו בכתב יד העדים מקוים. בכתב ידי הדיינין מקוים. אני אומר אפילו בעד אחד

מדיין א' מקוים. אמר רבי מנא ויאות שכן אם רצה לקיימו אפילו בכתב אחד מקיים.אפילו דיין אחד ועד אחד, מהני

יהב רשו לכתובא שיכתוב ולחתימייא שיחתימון.והם איחרו וכתבו..
רבי בא בשם רב ירמיה צריכין העדים לכתוב המלוה הזאת מאחד בניסן הוא ואנו איחרנו את זמנו.
רבי זעירא בשם רב המנונא אשרת הדיינין אפילו רחוקה כמה כשר. רב אמר צריכין הדיינין לכתוב אישרנוהי במעמד פלוני ופלוני. למה? כדי שלא יהו מצויין להזים. מעתה אפילו באי זה יום ובאי זה שעה. ובאי זה מקום.
גזר דין נפק מקומי רב ולא הוה כתוב כך.
אמר ר' חגיי צריכין הדיינים מכירין את הנידונין. מעשה היה וזייפו:

הלכה ח משנה שייר מקצת הגט וכתבו בדף השני והעדים מלמטן, כשר.
כתבו העדים בראש הדף מן הצד או מאחריו בגט פשוט פסול הקיף ראשו של זה בצד ראשו של זה והעדים באמצע שניהן פסולין. ראשו של זה בצד סופו של זה והעדים מלמטן את שהעדים ניקרין בסופו כשר
גט שכתבו עברית ועדיו יוונים, יוונית ועדיו עברים, עד אחד עברי ועד אחד יווני, עד אחד יווני ועד אחד עברי, כשר

כתב הסופר ועד, כשר. איש פלוני עד, כשר. בן איש פלוני עד, כשר. איש פלוני בן איש פלוני, ולא כתב עד, כשר. כתב חניכתו וחניכתה כשר כך היו נקיי הדעת שבירושלים כותבין:

גמרא מהו שייר?וכתב בדף השנייה? אמר רבי יוסי ברבי בון כגון "קיים שריר וברור"אים כתב רק אלו, בדף השנייה, סגי

כתבו עדים בראש הדף...בגט פשוט פסול. במקושר כשר- ובלבד מאחריו.

רב אמר הדיינין חותמין אף על פי שאינן יודעין לקרות.גוף השטר אבל אין העדים חותמין אלא אם כן היו יודעין לקרות. אמררב יבא עלי אם עשיתי מימיי!שחתמתי כשלא ידעתי לקרות אמר ר' חגיי קומי רבי יוסי לא בא קומי רב כתב יווני מיומוי וקיימה בחותמיו.
מתניתא פליגא על רב: גט שכתבו עברית ועדיו יוונית, יוונית ועדיו עברית. עד אחד עברי ועד אחד יווני כשר! פתר לה כשהיו יודעין לקרות. ולא היו יודעין לחתום. ואם היו יודעין את שניהן יחתמו באי זה מהן שירצו.

כיני מתניתא: כתב סופר ועד כשר.

[איש פלוני עד, כשר. בן איש פלוני עד, כשר. איש פלוני בן איש פלוני ולא כתב עד, כשר]

א"ר אלעזר דברי הכל היא. אמר רבי יוחנן דרבי יהודה היא.???שאסור לכתוב טופסי גיטין [לעיל 3] והו"ל כחתימה
אמר רבי יוסי לא בעית מדעתו, דרבי יוחנן פליג.אל תפחד מן ריו"ח דפליג בשיטתו השיבהו,??? לאו רבו דו אמר בשם רבי זעירא, מכיון שאינו מצוי לזווג ולא זיווג.לשיטתו דס"ל (3:1ירו') דל"ח לשמות דומים, א"כ אף לרבנן אין לחוש שכתב טופס אחר בשמות דומים, ##

כתב חניכתו וחניכתה כשר. רבי אבהו בשם רבי יוחנן אפילו כתב סימנו, כשר. רבי אבהו כתב אל"ף. רב חסדא כתב סמ"ך. שמואל כתב חרותא:דקל

הלכה ט משנה גט מעושה בישראל כשר ובעכו"ם פסול. והעכו"ם חובטין אותו ואומרים לו עשה מה שישראל אומר לך:

גמרא שמואל אמרגט מעושה פסול ופוסל בכהונה.
שמואל אמר אין מעשין אלא לפסולין. שמואל אמר אין מעשין אלא אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט. והתנינן שניות?ג"כ מעשין! לא בגין דא אמר שמואל.לא רצה שמואל להוציא זה והתנינן המדיר את אשתו מליהנות לו עד שלשים יום יעמיד

פרנס, יותר מיכן יוציא ויתן כתובה. שמענו שהוא מוציא. שמענו שכופין?!
רב ירמיה בשם רב ישראל שעיסו במעשה עכו"ם פסול. אפילו באומר איני זן ומפרנס. תני רבי חייה ועכו"ם שעיסו במעשה ישראל כשר. ובאמר איני זן ומפרנס. אמר רבי יוסי מתניתא אמרה כן והעכו"ם אומרים לו וחובטין אותו ואומרים לו עשה מה שישראל אומר לך.
רבי חייה בר אשי בשם איסי האומר איני זן ומפרנס כופין אותו להוציא. רבי ירמיה בעא קומי רבי אבהו וכופין? אמר ליה ואדיין אית ליה?!היש לך ספק בזה?! אם מפני ריח רע כופין לא כל שכן מפני חיי נפש.
אתא רבי חזיקה רבי יעקב בר אחא רבי יסא בשם רבי יוחנן האומר איני זן ואיני מפרנס אומרים לו או זן או פרנס או פטור:

הלכה י משנה יצא שמה בעיר מקודשת הרי זו מקודשת מגורשת הרי זו מגורשת בלבד שלא יהא שם אמתלא ואי זו היא אמתלא? גירש איש פלוני אשתו על תנאי זרק לה קידושיה ספק קרוב לה ספק קרוב לו זו היא אמתלא:
גמרא רבי יסא בשם רבי יוחנן נירות דולקין ושיחות בני אדם משיחין. התיב רבי זעירא קומי רבי יסא והא תנינן יצא שמה בעיר מקודשת הרי זו מקודשת. מגורשת הרי זו מגורשת אית לן מימרגבי גירו' נירות דולקין?! לא סיחות בני אדם מסיחין! והכאבקיד' סיחות בני אדם משיחין.

רבי יסא בשם רבי יוחנן נבדק השם ונמצא מפי נשים ומפי קטנים בטל השם.

רב אמר לא התירו בה אלא עד מפי עד בלבד:

הלכה יא משנה בית שמאי אומרים לא יגרש אדם את אשתו אלא אם כן מצא בה ערוה שנאמר (דברים כד) כי מצא בה ערות דבר ובית הלל אומרים אפילו הקדיחה תבשילו שנאמר כי מצא בה ערות דבר ורבי עקיבה אומר אפילו מצא אחרת נאה ממנה שנאמר והיה אם לא תמצא חן בעיניו וגומר:

גמרא והא תני ב"ש אומרים אין ליאיסור דלא תשוב לקחתה אלא היוצא משום ערוה בלבד. ומניין היוצאה וראשה פרוע צדדיה פרומין וזרועותיה חלוצות? תלמוד לומר כי מצא בה ערות דבר. מה מקיימין דב"ש? שלא תאמר היוצא משום ערוה אסור משום דבר אחר מותרת.

א"ר שילא דכפר תמרתא קרייא מקשי על דב"ש. לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה לשוב לקחתה. מה אנן מקיימין? אם לאוסרה עליו כבר היא אסורה לו.סוטה אסורה! אלא כן אנן קיימין ליתן עליו בלא תעשה.

כתיב (ויקרא טז) והדוה בנידתה והזב את זובו. זקנים הראשונים היו אומרים תהא בנידתה לא תכחול ולא תפקוס עד שתבוא במים. אמר להן ר' עקיבה משם ראייה? אם את אומר כן אוף היא עצמה מביאה לידי כעירות והוא נותן את עיניו בה לגרשה. ואתייא דזקנים כב"ש.שאסור לגרש רק אים מצא בה דבר ערווה ודר' עקיבה כב"הוחיישי' שיגרשנה אים לא תפקוס